

Τμήμα
Κοινωνιολογίας

Σχολή
Οικονομικών και
Πολιτικών
Επιστημών

Οδηγός Σπουδών 2024-2025

2^η έκδοση (Απρίλιος 2025)

Περιεχόμενα

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ	7
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	8
1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	9
1.1. Μέλη Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας	9
1.2. Γραμματεία Προπτυχιακών Σπουδών	9
1.3. Διδάσκοντες Τμήματος Ακαδημαϊκού Έτους 2024-2025	9
2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ.....	11
2.1. Σύντομο Ιστορικό	11
2.2. Αντικείμενο του Τμήματος Κοινωνιολογίας.....	11
2.3. Μαθησιακά Αποτελέσματα	12
2.4. Επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα	13
2.5. Δομή & Λειτουργία του Τμήματος Κοινωνιολογίας	14
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	15
3.1. Εισαγωγή.....	15
3.2. Ταυτοπροσωπία – Ταυτοποίηση στοιχείων.....	15
3.3. Εισαγωγή με κατατακτήριες εξετάσεις	16
3.4. Εισαγωγή με μεταγραφή, εισαγωγή υποψηφίων με το 10% και ειδικές προϋποθέσεις εισαγωγής	16
4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	17
4.1. Οργάνωση Σπουδών	17
4.2. Τρόποι Φοίτησης.....	17
4.3. Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)	17
4.4. Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών	18
4.5. Διαχείριση παραπόνων και ενστάσεων.....	18
4.6. Μαθήματα.....	18
Κατηγορίες Μαθημάτων	19
Διάρθρωση Σπουδών	19
4.7. Κατάλογος μαθημάτων	20
Κατάλογος Υποχρεωτικών μαθημάτων (ΥΠ).....	20
Κατάλογος Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών μαθημάτων (ΚΥΠ).....	21
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	22
Κατάλογος μαθημάτων που αφορούν στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων	23
5. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	23
5.1. Κατάλογος προσφερόμενων μαθημάτων ανά εξάμηνο	23
5.2. Εξετάσεις.....	25
5.3. Αξιολόγηση Μαθημάτων και Διδακτικού Έργου από Φοιτητές	26
5.4. Πτυχιακή Εργασία (ΠΤΧ).....	26
5.5. Αξιολόγηση των φοιτητών – Βαθμολογία και Βαθμολογική Κλίματα	27
5.6. Πρακτική Άσκηση	28
5.7. Απόκτηση και Βαθμός Τίτλου Σπουδών	28
5.8. Παράρτημα Διπλώματος	29
5.9. Συγγράμματα	29
5.10. Ξένες Γλώσσες	29

6. ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ.....	30
6.1. Υποτροφίες.....	30
6.2. Πανεπιστημιακή Λέσχη (Ιπποκράτους 15).....	30
6.3. Ταμείο Αρωγής Φοιτητών	30
6.4. Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ).....	30
6.5. Άθληση.....	31
7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS	32
7.1. Πρόγραμμα Erasmus/Studies	32
7.2. Πρόγραμμα Erasmus/Placement	33
7.3. Πρόγραμμα Erasmus/Civis	33
8. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΗΣ ΟΠΕ/ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	34
9. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΚΚΕ)	35
10. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	36
Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας I (431001)	36
Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου (431002)	36
Αρχές Πολιτικής Οικονομίας (431003)	37
Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη (431004)	37
Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ευρώπης (18 ^{ος} -21 ^{ος} αιώνας) (431005).....	38
Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας II (431006)	38
Εισαγωγή στην Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία (431007)	39
Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας I (431008)	39
Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα (431009)	40
Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ελλάδας (18ος - 21ος αιώνας) (431010)	40
Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών I (431011).....	41
Οικονομική Κοινωνιολογία (431012).....	41
Πολιτική Κοινωνιολογία (431013)	42
Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών II (431014)	43
Κοινωνιολογία του Πολιτισμού (431015).....	43
Θεωρίες για το φύλο και τις έμφυλες διακρίσεις (431016)	44
Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά θεμέλια της Κοινωνιολογίας I (431017).....	44
Θεωρίες για την Κοινωνική Αναπαραγωγή (431018).....	45
Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία (431061).....	45
Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά θεμέλια της Κοινωνιολογίας II (431020).....	46
Επιστήμη, Τεχνολογία, Κοινωνία (431021).....	46
Κοινωνιολογία Δικαίου: θεωρητικές υποθέσεις ερευνητικές τεχνικές (431022)	47
Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας II (431023)	47
Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποιοτικής Έρευνας (431024)	48
Οικονομική Ανάπτυξη και Διαστρωμάτωση (431025)	49
Κοινωνιολογία της Παγκοσμιοποίησης (431026)	50
Κοινωνιολογία της Εργασίας (431027).....	50
Ψηφιακή Εργασία (431028)	51
Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης και Μεταποικιακές Θεωρίες (431029)	52
Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας (431030)	52
Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου (431031).....	53
Κοινωνιολογία του Διαδικτύου (431032)	54
Κοινωνικές Θεωρίες της Επιστημονικής Γνώσης (431033)	55
Κοινωνία της Διακινδύνευσης και Περιβάλλον (431034)	55

Πολιτική και Κοινωνική Εκπροσώπηση (431035)	56
Κοινωνικά Κινήματα (431036)	57
Κράτος και Κοινωνία (431037)	57
Πολιτική Επικοινωνία (431038)	58
Θεωρίες Δημοκρατίας (431039)	58
Κριτική Κοινωνική Θεωρία για το Δίκαιο, τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα (431040)	59
Ανισότητες και Δίκαιο (431041)	59
Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης και Τεχνολογίες Επιτήρησης (431042)	60
Βιοϊατρική, Βιοηθική και Βιοεξουσία (431043)	60
Θεωρία της Ιδεολογίας (431044)	61
Κοινωνία, ΜΜΕ και Κοινή Γνώμη (431045)	62
Θεωρία και Κοινωνιολογία της Τέχνης (431046)	62
Κοινωνιολογία της Θρησκείας (431047)	63
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (431048)	63
Κοινωνιολογία της Οικογένειας (431049)	63
Κοινωνιολογία της Υγείας (431050)	64
Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και του Τουρισμού (431051)	64
Κοινωνικές Πολιτικές για την Ισότητα (431052)	65
Έμφυλη βία (431053)	65
Κοινωνιολογία του Σώματος (431054)	66
Σεξουαλικότητα και εξουσία (431055)	66
Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία (431061)	66
Ανθρωπολογία, επιτελεστικές τέχνες και ψηφιακές τεχνολογίες (431062)	67
Εθνογραφία και πολιτισμική διαμεσολάβηση (431064)	67
Σεμινάριο πτυχιακής εργασίας (431069)	67
Κοινωνιολογία των Συγκινήσεων (431080)	68
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από άλλα Τμήματα	68
Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία (431065) – Τμήμα ΠΕΔΔ	68
Ποινική Καταστολή-Σωφρονιστική (431066) – Νομική Σχολή	69
Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός (431067) – ΣΕΦΑΑ	69
Ψυχοκοινωνιολογία των ΜΜΕ (431071) – Τμήμα ΕΜΜΕ	69
Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική (431072) – ΠΕΔΔ	70
Πολιτισμική και Μουσική Ανθρωπολογία II (431081) – Τμήμα Μουσικών Σπουδών	71
Αθλητική Κοινωνιολογία (431075) – ΣΕΦΑΑ	71
Εκλογική Κοινωνιολογία (431076) – ΠΕΔΔ	71
Κοινωνική Λαογραφία (431078) – Τμήμα Φιλολογίας ΕΚΠΑ	72
Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και Φιλοσοφία του Αθλητισμού (431079) - ΣΕΦΑΑ	73
11. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ	74
11.1. Βιογραφικά διδασκόντων υποχρεωτικών και κατ' επιλογής υποχρεωτικών μαθημάτων .	74
Αλεβίζος Αντώνιος	74
Αντωνοπούλου Μαρία Γεωργία	74
Αρανίτου Ευαγγελία (Βάλια)	75
Αρτελάρης Παναγιώτης	75
Βογιατζής Ηρακλής-Αλέξανδρος	76
Γάτου Ισμήνη	76
Δασκαλάκης Δημοσθένης	76
Ηλιού Κατερίνα	77
Θεοδωρίδης Κωνσταντίνος	78

Καμπερίδου Ειρήνη	78
Καρακάση Κατερίνα	78
Καρύδας Δημήτριος.....	79
Κούκου Μήνα	79
Κυριακόπουλος Λέανδρος.....	79
Λιότζης Βαγγέλης	80
Μαλαμίδης Χάρης.....	80
Μητροπούλου Αγγελική	80
Μιχοπούλου Στέλλα	81
Μπάρκουλα Χάιδω.....	81
Παπαδοπούλου Βασιλική.....	81
Παπαδοπούλου Γεωργία.....	81
Παρσάνογλου Δημήτρης.....	82
Πατηνιώτης Μανώλης	82
Σπυριδάκης Μάνος.....	83
Τσίγκανου Ιωάννα.....	84
Φλυτζάνης Γιάννης.....	84
11.2. Βιογραφικά διδασκόντων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής	85
Γιαννούλης Γεώργιος	85
Γκιόσος Ιωάννης.....	85
Λαλιώτη Βαρβάρα.....	85
Λαλιώτη Βασιλική	85
Κούζας Γεώργιος	85
Πατσαντάρας Νικόλαος	86
Πλατανάκης Χαρίλαος	86
Τζαννετάκη Αντωνία – Ιόλη	86
Τσίρμπας Ιωάννης.....	86
Χρηστάκης Νικόλαος	86
12. ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	87
12.1. Ακαδημαϊκή Ταυτότητα και ΠΑΣΟ.....	87
12.2. Πλατφόρμα "My-studies"	87
12.3. Λογαριασμός πρόσβασης (Username και Password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου	87
12.4. «η-Τάξη»: Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης.....	87
12.5. «Εύδοξος»: Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων.....	88
12.6. Ιδρυματικό Αποθετήριο ΕΚΠΑ «Πέργαμος».....	88
12.7. Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΦΜΕΑ)	88
12.8. Συνήγορος του Φοιτητή	89
12.9. Βιβλιοθήκες άλλων φορέων	89

Από το 9^ο Συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνιολογίας ΕΚΠΑ, 30 Οκτωβρίου – 01 Νοεμβρίου 2024

Από την ορκωμοσία αποφοίτων μας στις 4 Νοεμβρίου 2024

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές, αγαπητά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας,

Εκ μέρους του διδακτικού και του διοικητικού προσωπικού σας καλωσορίζω στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Τμήμα μας έχει ως στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της κοινωνικής ευαισθησίας μέσα από την επιστημονική ανάλυση της κοινωνίας και των δυναμικών της. Εδώ, καλλιεργούμε το ενδιαφέρον για τη μελέτη της κοινωνικής αλλαγής, της κοινωνικής ανισότητας, των πολιτισμικών διαφορών και πολλών άλλων κρίσιμων ζητημάτων που απασχολούν το σύγχρονο κόσμο. Μέσα από ένα καινοτόμο πρόγραμμα σπουδών, τη δυναμική διδασκαλία και τη συνεργασία με κορυφαία ιδρύματα και οργανισμούς, προσπαθούμε να εμπνεύσουμε την επόμενη γενιά κοινωνιολόγων και να προάγουμε τη γνώση που συνεισφέρει στη θετική κοινωνική αλλαγή. Υπό την έννοια αυτή, θεωρούμε πως η αποστολή μας δεν περιορίζεται στο πεδίο της θεωρητικής παραγωγής μονάχα αλλά συνδέεται στενά με την πραγματικότητα που μας περιβάλλει. Για το λόγο αυτό, η διδασκαλία και η έρευνα ενθαρρύνονται μέσα από τη διαθεματική προσέγγιση και την έμφαση στην πρακτική εφαρμογή και τη συνεργασία. Σας προσκαλούμε να εξερευνήσετε τις δυνατότητες που προσφέρει το Τμήμα μας και να γίνετε μέρος της ακαδημαϊκής μας κοινότητας αξιοποιώντας τις παρεχόμενες γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να επιτύχετε τους στόχους σας ως μελλοντικοί επιστήμονες, επαγγελματίες και κριτικά σκεπτόμενοι πολίτες.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Εμμανουήλ Σπυριδάκης, Καθηγητής

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

➤ **ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΈΤΟΥΣ 2024- 2025**

- **Χειμερινό Εξάμηνο**
Περίοδος διδασκαλίας: 30-09-2024 έως 10-01-2025
Περίοδος εξετάσεων: 20-01-2025 έως 14-02-2025
- **Εαρινό Εξάμηνο**
Περίοδος διδασκαλίας: 17-02-2025 έως 30-05-2025
Περίοδος εξετάσεων: 10-06-2025 έως 04-07-2025
- **Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου:** 01-09-2025 έως και 26-09-2025
- **Επίσημες αργίες**

Εθνική εορτή:	28 Οκτωβρίου 2024
Πολυτεχνείο:	17 Νοεμβρίου 2024
Διακοπές Χριστουγέννων- Νέου έτους:	από 25 Δεκεμβρίου 2023 έως & 6 Ιανουαρίου 2025
Επέτειος Εξέγερσης Φοιτητών ΕΚΠΑ:	21 Φεβρουαρίου 2025
Καθαρά Δευτέρα:	3 Μαρτίου 2025
Εθνική εορτή:	25 ^η Μαρτίου 2025
Διακοπές Πάσχα:	από Μ. Δευτέρα 14-04-2025 έως και 25-04-2025
Πρωτομαγιά:	1 ^η Μαΐου 2025
Αγίου Πνεύματος:	9 Ιουνίου 2025

- **Φοιτητικές εκλογές:** Διακοπή των μαθημάτων την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επομένη

➤ **ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

Οι αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας στεγάζονται :

α) στο Κτήριο του Μεγάρου Θεωρητικών Επιστημών (ΜΘΕ), είσοδος Σόλωνος 57 και

β) στη Νέα Πτέρυγα Κτήριο Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών (ΜΘΕ), είσοδος από πεζόδρομο Μασσαλίας

➤ **ΥΠΟΔΟΧΗ & ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ**

Ημέρες και ώρες θυρίδας:	Δευτέρα, Τετάρτη & Παρασκευή 11.00-13.00
Διεύθυνση:	Σόλωνος 57, Τ.Κ. 106 79
Email:	secr@soc.uoa.gr
Email αποφοίτων:	alumni@soc.uoa.gr
Ιστοσελίδα:	http://www.soc.uoa.gr
Fb αποφοίτων:	https://www.facebook.com/apofoitoi.koinoniologias.ekpa

Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών:

Ιωάννα Καμινάρη, Προϊσταμένη Γραμματείας Τμήματος Κοινωνιολογίας
Χαίδω Μπάρκουλα, ΕΔΙΠ – Τμήμα Κοινωνιολογίας | Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ

1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1.1. Μέλη Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Εμμανουήλ Σπυριδάκης (Καθηγητής Πρόεδρος)	210-368 8742
Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου (Αν. Καθηγήτρια Αναπλ. Πρόεδρος)	210-368 8742
Δημοσθένης Δασκαλάκης (Καθηγητής)	210-368 8517 210-368 8518
Εμμανουήλ Πατηνιώτης (Καθηγητής)	210-368 8742
Ειρήνη Καμπερίδου (Καθηγήτρια)	210-368 8742
Δημήτριος Παρσάνογλου (Αν. Καθηγητής)	210-368 8742
Λέανδρος Κυριακόπουλος (Επ. Καθηγητής)	210-368 8742
Χάρης Μαλαμίδης (Επ. Καθηγητής)	210-368 8742
Εκπρόσωπος μελών ΕΔΙΠ: Χάιδω Μπάρκουλα	210 368 9523
Αναπληρώτρια εκπρόσωπος μελών ΕΔΙΠ: Μαριζέτα Αντωνοπούλου	210-368 8742

1.2. Γραμματεία Προπτυχιακών Σπουδών

Προϊσταμένη Γραμματείας Τμήματος

Ιωάννα Καμινάρη 210-368 **8739**

Εξυπηρέτηση κοινού/φοιτητών

Μαριάννα Πετροπούλου 210-368 **8719**

Αρετή Χατζιάρα 210-368 **8746**

Παναγιώτα Ανδρέα (συνεργάτιδα) 210-368 **8713**

1.3. Διδάσκοντες Τμήματος Ακαδημαϊκού Έτους 2024-2025

Διδάσκοντες	Στοιχεία επικοινωνίας
Ομότιμος Καθηγητής	
Σπυρδαλάκης Μιχαήλ	mspour@pspa.uoa.gr
Αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος	
Καρύδας Δημήτριος (Αν. Καθηγητής)	dkarydas@soc.uoa.gr
Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος	
Δημοσθένης Δασκαλάκης (Καθηγητής)	ddaskal@uoa.gr
Καμπερίδου Ειρήνη (Καθηγήτρια)	ikamper@soc.uoa.gr
Πατηνιώτης Εμμανουήλ (Καθηγητής)	mpatin@soc.uoa.gr
Σπυριδάκης Εμμανουήλ (Καθηγητής)	maspy@soc.uoa.gr
Αρανίτου Ευαγγελία (Βάλια) (Αν. Καθηγήτρια)	aranitou@soc.uoa.gr
Παρσάνογλου Δημήτριος (Αν. Καθηγητής)	dimparsa@soc.uoa.gr
Κυριακόπουλος Λέανδρος (Επ. Καθηγητής)	lekyr@soc.uoa.gr
Μαλαμίδης Χάρης (Επ. Καθηγητής)	malamidish@soc.uoa.gr
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ) του Τμήματος	
Αντωνοπούλου Μαριζέτα (ΕΔΙΠ)	marizeta@soc.uoa.gr
Μπάρκουλα Χάιδω (ΕΔΙΠ)	cbarkou@soc.uoa.gr
Συνεργάτες/ Επισκέπτες Καθηγητές	

Μιχοπούλου Στέλλα (Επισκ. Καθηγήτρια)	stelmich@econ.uoa.gr
Εντεταλμένοι διδασκαλίας	
Αλεβίζος Αντώνιος	aalevzos@econ.uoa.gr
Βογιατζής Ηρακλής-Αλέξανδρος	vogiatzisira@phs.uoa.gr
Γάτου Ισμήνη	isgatou@soc.uoa.gr
Θεοδωρίδης Κωνσταντίνος	ktheodoridis@soc.uoa.gr
Λιότζης Ευάγγελος	evliotzis@media.uoa.gr
Μητροπούλου Αγγελική	angelmitro@soc.uoa.gr
Παπαδοπούλου Βασιλική	vaspapatop@soc.uoa.gr
Φλυτζάνης Ιωάννης	johnf@law.uoa.gr
Διδάσκοντες εκτός Τμήματος	
Καρακάση Κατερίνα (Καθηγήτρια Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΕΚΠΑ)	kkarakassi@gs.uoa.gr
Αρτελάρης Παναγιώτης (Αν. Καθηγητής Τμήματος Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο)	partelar@hua.gr
Παπαδοπούλου Γεωργία (ΕΔΙΠ Τμήματος ΠΕΔΔ)	gepapa@pspa.uoa.gr
Διδάσκοντες ΕΚΚΕ	
Τσίγκανου Ιωάννα (Διευθύντρια Ερευνών ΕΚΚΕ)	itsiganou@ekke.gr
Ηλιού Αικατερίνη (Ερευνήτρια ΕΚΚΕ)	kiliou@soc.uoa.gr
Αποσπασμένοι Εκπαιδευτικοί	
Κούκου Μήνα	mikoukou@soc.uoa.gr
Διδάσκοντες μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλα Τμήματα	
Πατσαντάρας Νικόλαος (Καθηγητής ΣΕΦΑΑ)	npatsant@phed.uoa.gr
Χρηστάκης Νικόλαος (Καθηγητής Τμήματος ΕΜΜΕ ΕΚΠΑ)	nicolchri@media.uoa.gr
Γιαννούλης Γεώργιος (Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ)	ggiannoulis@law.uoa.gr
Γκιόσος Ιωάννης (Αν. Καθηγητής ΣΕΦΑΑ)	ygiossos@phed.uoa.gr
Λαλιώτη Βασιλική (Αν. Καθηγήτρια Τμήματος Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ)	vlalioti@music.uoa.gr
Κούζας Γεώργιος (Επ. Καθηγητής Τμήμα Φιλολογίας)	gkouzas@phil.uoa.gr
Λαλιώτη Βαρβάρα (Επ. Καθηγήτρια ΠΕΔΔ)	blal@pspa.uoa.gr
Πλατανάκης Χαρίλαος (Επ. Καθηγητής ΠΕΔΔ)	cplatanakis@pspa.uoa.gr
Τζαννετάκη Αντωνία -Ιόλη (Επ. Καθηγήτρια Τμήμα Νομικής ΕΚΠΑ)	t.tzan@yahoo.gr
Τσίρμπας Ιωάννης (Επ. Καθηγητής ΠΕΔΔ)	itsirbas@pspa.uoa.gr

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

2.1. Σύντομο Ιστορικό

Η ίδρυση Τμήματος Κοινωνιολογίας ΕΚΠΑ ήταν αίτημα της ακαδημαϊκής κοινότητας εδώ και δεκαετίες. Στηρίζονταν πάντα στην ιδέα της αξιοποίησης μιας μακράς παράδοσης που ξεκινούσε από την καλλιέργεια των κοινωνικών επιστημών πρώτα στη Νομική Σχολή και αργότερα κυρίως στα Τμήματα Οικονομικών και Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, αλλά και στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, στα Παιδαγωγικά Τμήματα, ακόμη και στη Σχολή Επιστημών Υγείας, στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης και στην Φιλοσοφική και στην Θεολογική Σχολή.

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΕΚΠΑ ιδρύθηκε το 2019 (ΦΕΚ 13^Α/29-01-2019). Με το δυναμικό που διαθέτει η Σχολή ΟΠΕ και εν γένει το ΕΚΠΑ υπήρξαν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για άμεση ανταπόκριση στις δύσκολες προσκλήσεις της εκκίνησης της λειτουργίας του νέου Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Παράλληλα, η ανάπτυξη της άμεσης συνεργασίας με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) βοήθησε στον περαιτέρω εφοδιασμό του Τμήματος με εξειδικευμένο συνεργαζόμενο διδακτικό προσωπικό. Ταυτόχρονα, το τρέχον πανεπιστημιακό έτος τις διδακτικές ανάγκες του Τμήματος ενίσχυσε ένας σημαντικός αριθμός επισκεπτών καθηγητών από άλλα ΑΕΙ της χώρας με πλούσια ερευνητική και εκπαιδευτική εμπειρία, καθώς και ακαδημαϊκοί υπότροφοι του ΕΚΠΑ.

Με ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου στη συνεδρίαση της 5^{ης} Μαρτίου 2019 συγκροτήθηκε η πρώτη Προσωρινή Συνέλευση του Τμήματος αποτελούμενη από τα εξής μέλη ΔΕΠ:

- Αλέξανδρος – Ανδρέας Κύρτης, Καθηγητής Τμήματος ΠΕΔΔ ΕΚΠΑ – Πρόεδρος (έως 31-08-2019)
- Ελένη Ρεθυμιωτάκη, Αν. Καθηγήτρια Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ – Αναπλ. Πρόεδρος
- Μιχάλης Σπουρδαλάκης, Καθηγητής Τμήματος ΠΕΔΔ – Κοσμήτορας Σχολής ΟΠΕ ΕΚΠΑ
- Γεώργιος Πλειός, Καθηγητής & Πρόεδρος του Τμήματος ΕΜΜΕ ΕΚΠΑ
- Νικόλαος Δεμερτζής, Καθηγητής του Τμήματος ΕΜΜΕ ΕΚΠΑ

2.2. Αντικείμενο του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Σκοπός του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ είναι η εκπαίδευση κοινωνικών επιστημόνων με υψηλή παιδεία, αλλά και επαγγελματικές προοπτικές. Η εκπαίδευση σε αυτή την κατεύθυνση προϋποθέτει την καλλιέργεια της κοινωνιολογικής παράδοσης που στηρίζεται στη σύνθεση θεωρητικής δουλειάς και εμπειρικής έρευνας. Η συνάρθρωση των φιλοσοφικών παραδόσεων με την παρατήρηση διαδικασιών που καθορίζουν την ιστορική εξέλιξη υπαρκτών κοινωνιών μέσω της χρήσης μεθόδων και τεχνικών της εμπειρικής ανάλυσης ή μέσω της μεθοδικής στάθμισης της χρήσης ιστορικών πηγών, αποτελεί την βάση της γοητείας της δουλειάς των κοινωνιολόγων. Η διπλή υπέρβαση των ελλείψεων θεωρητικής και ιστορικής παιδείας αφ' ενός, αφ' ετέρου της υπέρβασης της άγνοιας σε θέματα τόσο ποσοτικών, όσο και ποιοτικών μεθόδων ανάλυσης, αποτελεί προϋπόθεση της ανάλυσης των κοινωνικών φαινομένων. Η αποκάλυψη μη-αυτονόητων μηχανισμών κοινωνικής συγκρότησης και κοινωνικής μεταβολής αποτελεί επίσης κεντρικό στοιχείο κάθε δημοκρατικής κοινωνίας, οι πολίτες της οποίας ενδιαφέρονται για την κριτική σκέψη και την αντιμετώπιση διαδεδομένων στερεοτύπων και προκαταλήψεων. Πέρα όμως από τη συμβολή της επιστημονικής ανάλυσης των κοινωνικών φαινομένων στο δημόσιο διάλογο, η κοινωνιολογική έρευνα αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση της αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής. Αποτελεί

όμως η κοινωνιολογία συγχρόνως και μια αναγκαία συνιστώσα κάθε μορφής γνώσης που προϋποθέτει η οργάνωση ενεργειών που εξαρτώνται από την δημιουργική συμβολή του ανθρώπινου παράγοντα ή την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Είναι γνωστή η σημασία της κοινωνιολογικής έρευνας στο πλαίσιο διεπιστημονικών προσεγγίσεων για την ανάπτυξη υψηλών προδιαγραφών εκπαιδευτικών, αλλά και διοικητικών και επιχειρησιακών διαδικασιών.

Σε αυτή την κατεύθυνση οι γνώσεις που αφορούν τη σχέση των κεντρικών θεμελίων της κοινωνιολογικής θεωρίας και της κοινωνικής έρευνας με συγγενείς κοινωνικές επιστήμες, όπως η κοινωνική ψυχολογία, η κοινωνική ανθρωπολογία, οι οικονομικές και πολιτικές επιστήμες, ή η κοινωνική και οικονομική ιστορία, είναι κρίσιμης σημασίας. Για τις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων μεγάλη σημασία έχει επίσης η αναλυτική τους παιδεία και η άρτια γνώση των μεθόδων και τεχνικών της κοινωνικής έρευνας. Το Τμήμα αποσκοπεί στην παροχή τόσο της γενικής παιδείας, στο μέτρο του δυνατού, όσο και της επιστημονικής εξειδίκευσης, προετοιμάζοντας παράλληλα τους φοιτητές και τις φοιτήτριές του και για μεταπτυχιακές σπουδές.

2.3. Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει σκοπό την εκπαίδευση κοινωνικών επιστημόνων με υψηλή παιδεία και επαγγελματικές προοπτικές. Επιδίωξη του Τμήματος είναι η καλλιέργεια του απαραίτητου θεωρητικού και εμπειρικού υπόβαθρου, ώστε οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αποκτήσουν εποπτεία των σύγχρονων γενικών θεμελιωδών προσεγγίσεων των κοινωνικών σχέσεων, της κοινωνικής συμπεριφοράς των δρώντων υποκειμένων, όπως και κρίσιμων ειδικότερων πλευρών της Κοινωνιολογίας και των εφαρμογών της στη βάση της στέρεης γνώσης των ιστορικών αντιλήψεων που διαμόρφωσαν τη συγκεκριμένη επιστημονική πειθαρχία. Το Τμήμα Κοινωνιολογίας προσφέροντας τόσο μαθήματα γενικού προσανατολισμού και βασικών γνώσεων, όσο και μια σειρά μαθημάτων ειδικού περιεχομένου, επιδιώκει να παράσχει στους/στις φοιτητές/τριες ένα πρόγραμμα σπουδών, το οποίο θα τους εφοδιάσει στη θεωρητική και εμπειρική κατάρτιση, η οποία θα τους καταστήσει ικανούς να προσεγγίσουν και να αναλύσουν μεγάλο φάσμα κοινωνικών φαινομένων, να κατανοήσουν τις διαδικασίες μετασχηματισμού των σημερινών κοινωνιών και να διερευνούν/εφαρμόσουν τις επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες τους σε ακαδημαϊκά και επαγγελματικά περιβάλλοντα ποικίλων απαιτήσεων.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα σπουδών εστιάζει σε οκτώ διαφορετικές θεματικές ενότητες, που άπτονται του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας και που συνδυάζονται αναπόσπαστα με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες αναδεικνύοντας τον απαραίτητα διεπιστημονικό χαρακτήρα του συγκεκριμένου πεδίου. Στο πλαίσιο αυτό το Τμήμα προάγει τη θεωρητική γνώση σε συνδυασμό με την εμπειρική έρευνα, ώστε με την επιτυχή ολοκλήρωση του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών, οι πτυχιούχοι του Τμήματος να είναι σε θέση, με βάση τις γενικές και τις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, να απασχοληθούν σε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών δραστηριοτήτων, τόσο ως ελεύθεροι επαγγελματίες, όσο και ως μισθωτοί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή να συνεχίσουν σε δεύτερο ή και τρίτο κύκλο σπουδών στο ευρύτερο πεδίο των κοινωνικών επιστημών.

Αναλυτικότερα, οι στόχοι σε σχέση με τα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

Απόκτηση γνώσεων

α) απόκτηση γνώσεων και συστηματική κατανόηση του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας (κοινωνιολογικές θεωρίες, κοινωνιολογική έρευνα και μέθοδοί της, πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία, κριτική κοινωνική θεωρία), καθώς και της συμβολής της στην κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων και των ποικίλων διαστάσεών τους τόσο από ιστορική άποψη, όσο και στη σημερινή τους μορφή, όπως και των διαδικασιών κοινωνικού μετασχηματισμού του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου κόσμου, (πολιτική κοινωνιολογία, οικονομική κοινωνιολογία, κοινωνιολογία της μετανάστευσης, κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, κοινωνιολογία της οικογένειας, κοινωνιολογία του πολιτισμού, κοινωνιολογία της

επιστήμης και της τεχνολογίας, κοινωνιολογία της εργασίας, κοινωνιολογία της θρησκείας, κοινωνιολογία της πόλης κ.λπ.).

β) επίσης απόκτηση γνώσεων σε ειδικότερες πλευρές της επιστήμης της κοινωνιολογίας (π.χ. φύλο, έμφυλες διακρίσεις και έμφυλη βία, σεξουαλικότητα και εξουσία, ανισότητες, ψηφιακή εργασία, κοινωνία και γνώση της πληροφορίας, ελεύθερος χρόνος, δικαιώματα, κοινωνικά κινήματα κ.λπ.), οι οποίες σήμερα καθορίζουν τη θεώρηση και τους προσανατολισμούς μεγάλου εύρους των κοινωνικών επιστημών.

γ) απόκτηση βασικών γνώσεων σε ευρύτερα πεδία των κοινωνικών επιστημών (εισαγωγή στην πολιτική επιστήμη, αρχές πολιτικής οικονομίας, ιστορία, κράτος και κοινωνία, κοινωνική ψυχολογία, δίκαιο – δημοκρατία – δικαιώματα, εθνικισμός και εθνική ταυτότητα κ.λπ.) ως του απαραίτητου υποβάθρου για την πραγμάτευση των κοινωνικών σχέσεων.

Καλλιέργεια δεξιοτήτων:

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ολοκληρώνοντας το ΠΠΣ θα μπορούν:

α) να κατανοήσουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της επιστήμης της κοινωνιολογίας (κλασσικές και σύγχρονες κοινωνιολογικές θεωρίες),

β) να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες (όπως κοινωνική δομή, ανισότητες, κοινωνικές διακρίσεις, έμφυλες σχέσεις, κοινωνικές αντιλήψεις, μετανάστευση κ.ά.) και ερευνητικές μεθόδους (ποσοτικές και ποιοτικές) της επιστήμης της κοινωνιολογίας και να τις εφαρμόσουν, μελετήσουν, εξειδικεύσουν και ενσωματώσουν στις επαγγελματικές και ευρύτερες δραστηριότητές τους,

γ) να κατανοήσουν τις συγκλίσεις και τις διαφορές ανάμεσα στα διαφορετικά επιστημονικά πεδία των κοινωνικών επιστημών και να εξοικειωθούν με την επικοινωνία μεταξύ των διαφορετικών επιστημονικών πεδίων,

δ) να κατανοήσουν τον ρόλο της κοινωνικής έρευνας και ανάλυσης και να την εφαρμόσουν εμπειρικά αξιοποιώντας τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία,

ε) να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες στις ποσοτικές και ποιοτικές κοινωνιολογικές μεθόδους έρευνας (με τη χρήση κατάλληλων και εξειδικευμένων λογισμικών προγραμμάτων) και στην εφαρμογή τους στο εργασιακό ή εκπαιδευτικό περιβάλλον,

στ) να αναπτύξουν δεξιότητες στη γραπτή και προφορική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών, καθώς και εξοικείωση με την τεχνολογία για τη συγγραφή και παρουσίαση εργασιών και την εφαρμογή τους στην κοινωνική έρευνα.

Ανάπτυξη ικανοτήτων:

α) βαθύτερης κοινωνιολογικής σκέψης (έλεγχος των βασικών κοινωνιολογικών θεωριών και δυνατότητα συγκριτικής μελέτης τους) και αναλυτικής προσέγγισης τους,

β) κατανόησης και ανάλυσης επί μέρους κοινωνικών φαινομένων στο πλαίσιο των σημερινών ευρύτερων μετασχηματισμών,

γ) εντοπισμού των κατάλληλων θεωρητικών ή/και εμπειρικών εργαλείων για την εξέταση επί μέρους κοινωνικών φαινομένων ανάλογα με τις επιστημονικές απαιτήσεις του περιβάλλοντος εξέτασής τους (ακαδημαϊκή έρευνα, δημόσιοι ή ιδιωτικοί επαγγελματικοί φορείς),

δ) της αντίστοιχης ευελιξίας στην επιλογή επιστημονικών μεθόδων, αλλά και της συναφούς διάνοιξης επαγγελματικών προοπτικών,

ε) αντίληψης των κοινωνικών προβλημάτων και των τρόπων αντιμετώπισής τους με επίγνωση των όρων και επιπτώσεων των διαθέσιμων επιλογών,

στ) επικοινωνίας, διαλόγου και συνεργασίας τόσο σε ακαδημαϊκό επίπεδο, όσο και με θεσμικούς ή επαγγελματικούς φορείς, αλλά και φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

2.4. Επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται στο να αποκτούν επιστημονικά δομημένες απόψεις για τον κοινωνικό κόσμο. Διδάσκονται στο να εντοπίζουν προβλήματα που υπάρχουν στον κόσμο γύρω τους. Εφαρμόζουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων σε αυτά τα κοινωνικά

διλήμματα και ασκούν τις δημιουργικές τους ικανότητες για να βρουν λύσεις. Αποκτούν γενική αντίληψη για την κοινωνία, τους δημόσιους φορείς και την αγορά, γεγονός που τους ανοίγει επαγγελματικούς ορίζοντες σε διάφορους κλάδους με αντικείμενο που σχετίζεται άμεσα ή/και έμμεσα με αυτό που σπουδάζουν. Ειδικότερα οι κοινωνιολογικές σπουδές στο ΕΚΠΑ παρέχουν στους αποφοίτους τους τα κατάλληλα εφόδια (θεωρητικά και εμπειρικά) ώστε με επιστημονική επάρκεια να συλλαμβάνουν τις σημερινές κοινωνικές παθογένειες. Καλλιεργούν την κριτική σκέψη και την κριτική ικανότητα και εξειδικεύουν τους φοιτητές ερευνητικά ώστε να είναι ανταγωνιστικοί σε ακαδημαϊκό και εργασιακό περιβάλλον. Τους καταστούν ικανούς να καταρτίζουν ερευνητικές προτάσεις, που όχι μόνο περιγράφουν τις πολλαπλές διαστάσεις των σύγχρονων ζητημάτων και δυσχερειών, αλλά και επεξεργάζονται τις λύσεις τους. Παρέχουν τις κατάλληλες και εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, σε μία σειρά από πεδία της κοινωνίας και της οικονομίας. Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Κοινωνιολογίας μπορούν, με βάση τις γενικές και τις εξειδικευμένες γνώσεις που θα αποκτήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να συμβάλουν στην εθνική και περιφερειακή ανάπτυξη προωθώντας την κοινωνική συνοχή μέσα από την απάλειψη των διακρίσεων, την εξέταση της ορθής λειτουργίας των υφιστάμενων κοινωνικών δομών-οργανώσεων, δικτύων και τη διαχείριση των ανθρωπίνων και υλικών πόρων.

Το πρόγραμμα έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε οι απόφοιτοι του να μπορούν να αποκτούν όχι μόνον όλα τα σχετικά επαγγελματικά δικαιώματα αλλά και την απαραίτητη ευελιξία που απαιτεί η αγορά εργασίας των σύγχρονων κοινωνιών.

Μπορούν να εργαστούν σε πλήθος φορέων ως καθηγητές, ερευνητές, σύμβουλοι/επιστημονικοί υπεύθυνοι ή συντονιστές σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα, σε φορείς που επεξεργάζονται και εφαρμόζουν δημόσιες πολιτικές και σε ιδιωτικές εταιρείες π.χ. διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, πολιτιστικών έργων, επικοινωνίας κ.λπ.

Επαγγελματικές προοπτικές των πτυχιούχων του Τμήματός μας (ενδεικτικά):

- Ερευνητική και διοικητική συμμετοχή σε εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς αντιμετώπισης σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων λ.χ. κοινωνικός αποκλεισμός, περιφερειακές ανισότητες, προσφυγικό και μεταναστευτικό, κοινωνική συνοχή, κοινωνικό φύλο.
- Ερευνητικά ιδρύματα κοινωνικών και ανθρωπιστικών σπουδών.
- Απασχόληση στη Μέση Εκπαίδευση, κατάρτιση ενηλίκων σε ΙΕΚ και αλλού.
- Οργάνωση, διοίκηση και εφαρμογή πολιτικών κοινωνικού κράτους.
- Συμμετοχή στους διαγωνισμούς της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.)
- Συμμετοχή σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που αφορούν την οργάνωση της απασχόλησης και γενικά διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού ως επιστημονικός συνεργάτης και σύμβουλος (ΟΑΕΔ, ΟΤΑ κ.ά.).
- Συμμετοχή σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που δραστηριοποιούνται στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα.
- Διαχείριση και οργάνωση ερευνών.
- Συμμετοχή στο Διπλωματικό Σώμα.
- Συμμετοχή στη διοίκηση του ευρέως δημόσιου τομέα.
- Άσκηση Διαμεσολάβησης.

2.5. Δομή & Λειτουργία του Τμήματος Κοινωνιολογίας

Το ανώτατο όργανο διοίκησης του Τμήματος είναι η Συνέλευση, που αποτελείται από όλα τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), καθώς επίσης και από εκπροσώπους των άλλων κατηγοριών επιστημονικού προσωπικού και των φοιτητών.

Στη Συνέλευση προεδρεύει ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, ο οποίος εκλέγεται κάθε δύο χρόνια. Οι αρμοδιότητες της Συνέλευσης προβλέπονται λεπτομερώς από τη σχετική νομοθεσία.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από τα εξής μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ:

- Εμμανουήλ Σπυριδάκης (καθηγητής | Πρόεδρος)

- Ευαγγελία Αρανίτου (αν. καθηγήτρια|Αναπλ. Πρόεδρος)
- Δημοσθένης Δασκαλάκης (καθηγητής)
- Ειρήνη Καμπερίδου (καθηγήτρια)
- Εμμανουήλ Πατηνιώτης (καθηγητής)
- Δημήτριος Παρσάνογλου (αν. καθηγητής)
- Λέανδρος Κυριακόπουλος (επ. καθηγητής)
- Χάρης Μαλαμίδης (επ. καθηγητής)
- Εκπρόσωπος μελών ΕΔΙΠ: Χάιδω Μπάρκουλα
- Αν. εκπρόσωπος μελών ΕΔΙΠ: Μαριζέτα Αντωνοπούλου

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Η εισαγωγή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας πραγματοποιείται μέσω του συστήματος των Πανελλαδικών εξετάσεων. Η πρόσκληση και η εγγραφή των πρωτοετών φοιτητών/τριών γίνεται ηλεκτρονικά μέσα σε προθεσμία που καθορίζεται κάθε χρόνο με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (www.minedu.gov.gr). Η εγγραφή των επιτυχόντων πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, μέσω της εφαρμογής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, χωρίς να απαιτείται άμεσα η μετάβαση στο Τμήμα. Η αίτηση εγγραφής, εφόσον δεν υπάρξει κάποια τροποποίηση από το Υπουργείο Παιδείας, γίνεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://eregister.it.minedu.gov.gr> εισάγοντας τον 8ψήφιο κωδικό εξετάσεων υποψηφίου και τον ίδιο κωδικό πρόσβασης (password) που χρησιμοποιούν οι υποψήφιοι για την εισαγωγή τους στην ηλεκτρονική εφαρμογή του Μηχανογραφικού Δελτίου.

3.2. Ταυτοπροσωπία – Ταυτοποίηση στοιχείων

Οι φοιτητές/τριες προσέρχονται στη Γραμματεία του Τμήματος σε ημερομηνίες που ορίζονται με σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα του Τμήματος, προκειμένου να καταθέσουν τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Εκτυπωμένη αίτηση εγγραφής από την ηλεκτρονική εφαρμογή του Υπουργείου.
- Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου
- Μία (1) πρόσφατη φωτογραφία τύπου αστυνομικής ταυτότητας.
- Πιστοποιητικό γέννησης (για τους άντρες προκειμένου να συμπληρωθούν σωστά τα στοιχεία τους και να εκδοθεί πιστοποιητικό για στρατολογική χρήση).
- Υπεύθυνη Δήλωση ότι δεν είναι εγγεγραμμένοι σε άλλη Σχολή ή Τμήμα (Α.Ε.Ι.- Τ.Ε.Ι.) της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Η διαδικασία της ταυτοποίησης είναι υποχρεωτική προκειμένου να ολοκληρωθεί η εγγραφή και να χορηγηθούν οι κωδικοί πρόσβασης στις υπηρεσίες του ΕΚΠΑ.

Επίσης η εγγραφή στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ είναι υποχρεωτική. Για την απόκτηση κωδικών στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες θα πρέπει ο/η φοιτητής/τρια να επισκεφθεί τη σχετική ηλεκτρονική σελίδα: <http://my-studies.uoa.gr> καθώς και για:

- τη δήλωση μαθημάτων στα εξάμηνα,
- την εμφάνιση βαθμολογιών και του προγράμματος σπουδών.

3.3. Εισαγωγή με κατατακτήριες εξετάσεις

I) Η εισαγωγή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από κατάταξη πτυχιούχων άλλων σχολών με βάση κατατακτήριες εξετάσεις που διενεργούνται από το Τμήμα. Οι κατατακτήριες εξετάσεις διενεργούνται κατ' έτος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΕΚΠΑ (άρθρο 11).

II) Οι υποψήφιοι των κατατακτηρίων εξετάσεων εξετάζονται με θέματα ανάπτυξης σε τρία (3) μαθήματα, που αντιστοιχούν σε μαθήματα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος (περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Τμήματος)

III) Ως εξάμηνο κατάταξης των πτυχιούχων ορίζεται το 3ο εξάμηνο.

IV) Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών είναι: 1 έως 15 Νοεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου (αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος)
- Πτυχίο ή πιστοποιητικό περάτωσης σπουδών. Προκειμένου για πτυχιούχους εξωτερικού συνυποβάλλεται και βεβαίωση ισοτιμίας του τίτλου σπουδών από το ΔΟΑΤΑΠ
- Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατηρίου

V) Χρόνος εξετάσεων: Οι κατατακτήριες εξετάσεις διενεργούνται κατά το διάστημα από 1 έως 20 Δεκεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

VI) Το πρόγραμμα εξετάσεων ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν την έναρξη εξέτασης του πρώτου μαθήματος.

VII) Εξεταζόμενα μαθήματα.

A. Κεντρικά Ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας I.

B. Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου.

Γ. Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ευρώπης (18ος-21ος αιώνας).

3.4. Εισαγωγή με μεταγραφή, εισαγωγή υποψηφίων με το 10% και ειδικές προϋποθέσεις εισαγωγής

Όπως ορίζονται από τις σχετικές νομοθετικές προβλέψεις.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

4.1. Οργάνωση Σπουδών

Ο πρώτος κύκλος σπουδών στο Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει διάρκεια τέσσερα (4) ακαδημαϊκά έτη / οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει, συνολικά, τέσσερα (4) χειμερινά εξάμηνα (Α', Γ', Ε', Ζ') και τέσσερα (4) εαρινά (Β', Δ', ΣΤ', Η').

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Η περίοδος των θερινών διακοπών του διδακτικού έργου αρχίζει από την 1η Ιουλίου και διαρκεί έως την 31η Αυγούστου κάθε ημερολογιακού έτους, εκτός από τις περιπτώσεις παράτασης της διάρκειας εξαμήνων προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας.

4.2. Τρόποι Φοίτησης

Πλήρης φοίτηση

Η διάρκεια των σπουδών σε όλα τα Τμήματα τετραετούς φοίτησης στα ελληνικά ΑΕΙ ορίζεται από το κάθε φορά ισχύον νομικό πλαίσιο.

Μερική φοίτηση

Κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης επιτρέπεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως ορίζονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Διακοπή Φοίτησης

Οι φοιτητές/τριες έχουν το δικαίωμα να διακόψουν τις σπουδές τους με έγγραφη αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

4.3. Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS), καθώς και με το σχετικό ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο. Οι πιστωτικές μονάδες (π.μ./ECTS) που αντιστοιχούν στο κάθε μάθημα αποτυπώνουν τον φόρτο εργασίας των φοιτητών/τριών που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων του συγκεκριμένου μαθήματος, όπως είναι η παρακολούθηση διαλέξεων, η συμμετοχή σε εργαστήρια ή σεμινάρια, η εκπόνηση εργασιών, η χρήση των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών για έρευνα και βιβλιογραφική ενημέρωση και, τέλος, η συμμετοχή σε κάθε είδους εξετάσεις. Σε συμφωνία με την κείμενη νομοθεσία οι π.μ. (ECTS) που πρέπει να συγκεντρώσει κάθε φοιτητής/τρια του Τμήματος Κοινωνιολογίας για τη λήψη πτυχίου, καταμερίζονται ως ακολούθως:

- 6 ECTS ανά μάθημα (εφόσον ο φοιτητής/τρια προχωρήσει σε εκπόνηση πτυχιακής εργασίας αυτή λαμβάνει 12 ECTS μαζί με το Σεμινάριο εκπόνησης πτυχιακής εργασίας)
- 30 ECTS ανά εξάμηνο
- 60 ECTS ανά ακαδημαϊκό έτος
- 240 ECTS για τη λήψη πτυχίου στα 4 έτη σπουδών

Στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών, το Τμήμα φροντίζει να τηρούνται όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την υποχρεωτική εφαρμογή του συστήματος ECTS, γεγονός που επιβεβαιώνεται και

από τη συμπλήρωση της φόρμας Περιγραφής Μαθήματος και τη συμπλήρωση των απαραίτητων πιστωτικών μονάδων (ECTS).

4.4. Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών

Με την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου (Α.Σ.) για κάθε νεοεισερχόμενο/η φοιτητή/τρια σε διδάσκοντες του Τμήματος. Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια έχει τη δυνατότητα να απευθύνεται στον προσωπικό του/της Σύμβουλο Σπουδών για ζητήματα που αφορούν το πρόγραμμα, την επιλογή των μαθημάτων και της κατεύθυνσης, την πτυχιακή εργασία, καθώς και ο,τιδήποτε σχετίζεται με την οργάνωση των σπουδών και τη λειτουργία του Τμήματος (βλ. αναλυτικότερα τον Κανονισμό λειτουργίας του θεσμού του Ακαδημαϊκού Συμβούλου https://www.soc.uoa.gr/proptychiakes_spydes/akadimaikoi_symbolyoi/).

Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024

- 1) Εμμανουήλ Πατηνιώτης, Καθηγητής
- 2) Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου, Αν. Καθηγήτρια

Αναπληρωτές Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024

- 1) Ειρήνη Καμπερίδου, Καθηγήτρια
- 2) Λέανδρος Κυριακόπουλος, Επ. Καθηγητής

4.5. Διαχείριση παραπόνων και ενστάσεων

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας αποσκοπώντας στην ενίσχυση της φοιτητοκεντρικής εκπαιδευτικής διαδικασίας και στη συστηματική βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών, αποφάσισε τη συγκρότηση της Επιτροπής Διαχείρισης Παραπόνων και Ενστάσεων Φοιτητών/τριών. Προς το σκοπό αυτό έχει συγκροτηθεί σχετικός κανονισμός διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων απευθύνεται σε φοιτητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ όλων των κύκλων σπουδών και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως:

- I. Διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης
- II. Ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού
- III. Ελλιπής καθοδήγηση φοιτητών/τριών από μέλος ακαδημαϊκού προσωπικού
- IV. Ελλιπής καθοδήγηση φοιτητών/τριών από μέλος διοικητικού προσωπικού

Για περισσότερες πληροφορίες βλ.

https://www.soc.uoa.gr/proptychiakes_spydes/dikaiomata_foititontrion/kanonismos_paraponon_kai_enstaseon/

4.6. Μαθήματα

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει συγκροτήσει ένα πρόγραμμα σπουδών, το οποίο περιέχει έναν σημαντικό αριθμό μαθημάτων, τα οποία, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, διαρθρώνονται σε κατηγορίες, έτσι ώστε να υπηρετούνται δύο βασικοί στόχοι: αφενός να καλλιεργηθεί η βασική γενική γνώση της επιστήμης της Κοινωνιολογίας και αφετέρου να προσφερθούν εκείνες οι εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα και πεδία των κοινωνικών επιστημών. Επιπλέον, το πρόγραμμα σπουδών συγκροτείται και από μια σειρά μαθημάτων που εντάσσονται στη γενικότερη θεώρηση και ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων. Πρόθεση του Τμήματος είναι να προσφέρει τα μαθήματα αλλά και τις δραστηριότητες εκείνες που θα υπηρετήσουν και έναν ακόμη βασικό στόχο των σπουδών που είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη μεθοδολογία της εμπειρικής κοινωνικής έρευνας.

Ειδικότερα, η διάρθρωση των μαθημάτων είναι η εξής: Στο πρώτο έτος σπουδών το Πρόγραμμα Σπουδών είναι κοινό για όλους τους φοιτητές/τριες και περιλαμβάνει αποκλειστικά υποχρεωτικά μαθήματα. Στο δεύτερο έτος σπουδών εισάγονται τα κατ' επιλογή υποχρεωτικά μαθήματα τα οποία εντάσσονται σε οκτώ (8) θεματικές ενότητες με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου τους. Τα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται στο τελευταίο έτος σπουδών από άλλα Τμήματα της Σχολής ΟΠΕ ή από άλλες Σχολές και Τμήματα του ΕΚΠΑ.

Κατηγορίες Μαθημάτων

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος δομείται στις εξής κατηγορίες μαθημάτων:

Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)

Τα μαθήματα αυτά έχουν ένα γενικό-εισαγωγικό χαρακτήρα με στόχο τη μύηση στη θεμελιακή βασική γνώση στην Κοινωνιολογία και προσφέρουν ένα πολύ βασικό σώμα γνώσεων, απαραίτητο για κάθε κοινωνιολόγο, αλλά και πιο γενικά για κάθε κοινωνικό επιστήμονα. Το περιεχόμενό τους έχει σχεδιασθεί έτσι ώστε να εισάγουν στη θεωρία και τις μεθόδους των κοινωνικών επιστημών γενικά και ειδικότερα της Κοινωνιολογίας. Τα υποχρεωτικά μαθήματα ανέρχονται στα 24 και η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση είναι απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών/τριών του Τμήματος Κοινωνιολογίας.

Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά μαθήματα (ΚΥΠ)

Τα κατ' επιλογή υποχρεωτικά μαθήματα είναι δεκατρία (13). Τα τρία (3) τουλάχιστον μαθήματα πρέπει να προέρχονται από την ίδια θεματική ενότητα, ενώ τα υπόλοιπα μαθήματα μέχρι της συμπλήρωσης του αριθμού δεκατρία (13) θα επιλέγονται από οποιοδήποτε θεματική ενότητα επιθυμούν οι φοιτητές/τριες. Οι θεματικές ενότητες είναι οι εξής οκτώ (8): 1η: Οικονομία και Κοινωνία, 2η: Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία, 3η: Πολιτική και Κοινωνία, 4η: Δίκαιο και Κοινωνία, 5η: Πολιτισμός, 6η: Κοινωνική Αναπαραγωγή, 7η: Φύλο, Σώμα, Σεξουαλικότητα και 8η: Κοινωνική Ανθρωπολογία.

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)

Πρόκειται για μαθήματα διεπιστημονικής κατάρτισης που συμπληρώνουν τα κατ' επιλογή υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και προσφέρονται από άλλα Τμήματα της Σχολής ΟΠΕ, ή άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ ή έπειτα από ειδική απόφαση της Συνέλευσης από άλλα Πανεπιστήμια της Ελλάδας ή του εξωτερικού. Ειδικότερα: οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε τρία (3) ελεύθερης επιλογής μαθήματα από τον ενιαίο κατάλογο μαθημάτων που θα προσφέρονται από άλλα Τμήματα της Σχολής ΟΠΕ ή άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ. Οι κατάλογοι των επιλεγόμενων μαθημάτων θα επικαιροποιούνται κατ' έτος. Όσοι/όσες φοιτητές/τριες επιθυμούν να επιλέξουν μάθημα από άλλο ΑΕΙ του εσωτερικού θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθούν ότι υπάρχει σχετική έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Διάρθρωση Σπουδών

1^ο Εξάμηνο 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)	2^ο Εξάμηνο 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)
3^ο Εξάμηνο 3 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ) 2 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)	4^ο Εξάμηνο 3 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ) 2 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)
5^ο Εξάμηνο 3 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ) 2 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)	6^ο Εξάμηνο 3 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ) 2 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)

7^ο Εξάμηνο

2 Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΠ)

2 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)

1 Ελεύθερης Επιλογής άλλου Τμήματος (ΕΕ-ΑΤ)

8^ο Εξάμηνο

1 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικό (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)

1 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικό (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ)

ή Σεμινάριο Προετοιμασίας Πτυχιακής Εργασίας

1 Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικό (ΚΥΠ) – Θεματικής Ενότητας (ΘΕ) ή Πτυχιακή Εργασία

2 Ελεύθερης Επιλογής άλλου Τμήματος (ΕΕ-ΑΤ)

4.7. Κατάλογος μαθημάτων

Κατάλογος Υποχρεωτικών μαθημάτων (ΥΠ)

24 μαθήματα, κάθε υποχρεωτικό μάθημα ισοδυναμεί με 6 ECTS και 3ΔΜ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431001	Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας Ι
431002	Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου
431003	Αρχές Πολιτικής Οικονομίας
431004	Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη
431005	Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ευρώπης (18 ^{ος} -21 ^{ος} αιώνας)
431006	Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας ΙΙ
431007	Εισαγωγή στην Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία
431008	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας Ι
431009	Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα
431010	Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ελλάδας (18 ^{ος} -21 ^{ος} αιώνας)
431011	Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών Ι
431012	Οικονομική Κοινωνιολογία
431013	Πολιτική Κοινωνιολογία
431014	Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών ΙΙ
431015	Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
431016	Θεωρίες για το Φύλο και τις Έμφυλες διακρίσεις
431017	Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά Θεμέλια της Κοινωνιολογίας Ι
431018	Θεωρίες για την Κοινωνική Αναπαραγωγή
431061	Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία
431020	Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά Θεμέλια της Κοινωνιολογίας ΙΙ
431021	Επιστήμη, Τεχνολογία, Κοινωνία
431022	Κοινωνιολογία Δικαίου: θεωρητικές υποθέσεις και ερευνητικές τεχνικές
431023	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας ΙΙ
431024	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποιοτικής Έρευνας

Κατάλογος Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών μαθημάτων (ΚΥΠ)

Από τις παρακάτω οκτώ (8) Θεματικές Ενότητες, οι φοιτητές/τριες επιλέγουν δεκατρία (13) μαθήματα, από τα οποία τουλάχιστον τρία (3) εντάσσονται υποχρεωτικά σε μία Θεματική Ενότητα. Ο κατάλογος των διαθέσιμων μαθημάτων θα ενημερώνεται κάθε έτος. Κάθε κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα ισοδυναμεί με 6 ECTS και 3ΔΜ.

1^η Θεματική ενότητα: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431025	Οικονομική Ανάπτυξη και Διαστρωμάτωση
431026	Κοινωνιολογία της Παγκοσμιοποίησης
431027	Κοινωνιολογία της Εργασίας
431028	Ψηφιακή Εργασία
431029	Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης και Μετααποικιακές Θεωρίες

2^η Θεματική ενότητα: ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431030	Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας
431031	Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου
431032	Κοινωνιολογία του Διαδικτύου
431033	Κοινωνικές Θεωρίες της Επιστημονικής Γνώσης
431034	Κοινωνία της Διακινδύνευσης και Περιβάλλον

3^η Θεματική ενότητα: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431035	Πολιτική & Κοινωνική Εκπροσώπηση
431036	Κοινωνικά Κινήματα
431037	Κράτος και Κοινωνία
431038	Πολιτική Επικοινωνία
431039	Θεωρίες Δημοκρατίας

4^η Θεματική ενότητα: ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431040	Κριτική Κοινωνική Θεωρία για το Δίκαιο, τη Δημοκρατία & τα Δικαιώματα
431041	Ανισότητες & Δίκαιο
431042	Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης και Τεχνολογίες Επιτήρησης
431043	Βιοϊατρική, Βιοηθική και Βιοεξουσία

5^η Θεματική ενότητα: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431044	Θεωρία της Ιδεολογίας
431045	Κοινωνία, Μ.Μ.Ε και Κοινή Γνώμη
431046	Θεωρία και Κοινωνιολογία της Τέχνης
431047	Κοινωνιολογία της Θρησκείας

6^η Θεματική ενότητα: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431048	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
431049	Κοινωνιολογία της Οικογένειας
431050	Κοινωνιολογία της Υγείας
431051	Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και του Τουρισμού

7^η Θεματική ενότητα: ΦΥΛΟ, ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431052	Κοινωνικές Πολιτικές για την Ισότητα
431053	Έμφυλη Βία
431054	Κοινωνιολογία του Σώματος
431055	Σεξουαλικότητα και Εξουσία

8^η Θεματική ενότητα: Κοινωνική Ανθρωπολογία

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
431080	Κοινωνιολογία των Συγκινήσεων
431062	Ανθρωπολογία, επιτελεστικές τέχνες και ψηφιακές τεχνολογίες
431063	Επιτέλεση και σύγχρονη δημοφιλής μουσική ¹
431064	Εθνογραφία και πολιτισμική διαμεσολάβηση

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν τρία (3) μαθήματα επιλογής από κατάλογο που θα ενημερώνεται κάθε έτος και θα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επισημαίνεται ότι εάν υπάρχει διαφορά ECTS /Πιστωτικών Μονάδων, θα καλύπτεται κατόπιν συνεννόησης με τους διδάσκοντες με όποιο τρόπο ο ίδιος ο διδάσκων θεωρεί κατάλληλο (πρόσθετη εξέταση, εργασία κ.ά.). Κάθε μάθημα ελεύθερης επιλογής θα ισοδυναμεί με 6 ECTS και 3ΔΜ. Παρακάτω σημειώνεται ενδεικτικός κατάλογος μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής από άλλα Τμήματα της Σχολής ΟΠΕ ή άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ.

Μαθήματα Χειμερινού Εξαμήνου

1. Ποινική Καταστολή - Σωφρονιστική, Νομική Σχολή, ECTS 4
2. Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία, Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ., Σχολή ΟΠΕ, ECTS 6
3. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και Φιλοσοφία του Αθλητισμού, Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, ECTS 6
4. Εθνογραφικές Προσεγγίσεις των Επιτελεστικών Τεχνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ECTS 6

Μαθήματα Εαρινού Εξαμήνου

1. Ψυχοκοινωνιολογία των Μ.Μ.Ε., Τμήμα Ε.Μ.Μ.Ε., Σχολή ΟΠΕ, ECTS 4
2. Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική, Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ., Σχολή ΟΠΕ, ECTS 6
3. Εκλογική Κοινωνιολογία, Τμήμα Π.Ε.Δ.Δ., Σχολή ΟΠΕ, ECTS 6
4. Αθλητική Κοινωνιολογία, Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, ECTS 4
5. Πολιτισμική και Μουσική Ανθρωπολογία II, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, ECTS 5

¹ Δεν θα διδαχθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025.

6. Κοινωνική Λαογραφία, Τμήμα Φιλολογίας ΕΚΠΑ, ECTS 4,5
7. Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός, Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, ECTS 4

Κατάλογος μαθημάτων που αφορούν στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων

Από τον κατάλογο των παραπάνω προσφερόμενων μαθημάτων τα επτά (7) παρακάτω μαθήματα/πτυχιακή εργασία δίνουν τη δυνατότητα τους φοιτητές/τριες να λάβουν βεβαίωση απόκτησης ψηφιακών δεξιοτήτων (σημείωση: για την απόκτηση της βεβαίωσης αρκεί η επιλογή τεσσάρων από τα επτά μαθήματα):

1. Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας Ι (ΥΠ. 431008)
2. Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας ΙΙ (ΥΠ. 431023)
3. Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποιοτικής Έρευνας (ΥΠ. 431024)
4. Ψηφιακή Εργασία (ΚΥΠ. 431028)
5. Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας (ΚΥΠ. 431030)
6. Κοινωνιολογία του Διαδικτύου (ΚΥΠ. 431032)
7. Σεμινάριο Πτυχιακής Εργασίας & Πτυχιακή Εργασία (εφόσον η πτυχιακή εργασία πραγματεύεται ζητήματα ψηφιακότητας ή/και κάνει χρήση ψηφιακών μεθόδων επεξεργασίας δεδομένων πιστοποιημένα από τον επιβλέποντα/πουσα καθηγητή/τρια)

5. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

5.1. Κατάλογος προσφερόμενων μαθημάτων ανά εξάμηνο

Το Πρόγραμμα Σπουδών ορίζεται και, όταν χρειαστεί, τροποποιείται, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Το Πρόγραμμα ισχύει σε αυτή τη μορφή του για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εγγράφονται από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 και μετά.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να καλύψουν σε κάθε εξάμηνο πέντε μαθήματα.

1 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού			
α/α	Μάθημα	ΔΜ	ECTS
1	Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας Ι (ΥΠ)	3	6
2	Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου (ΥΠ)	3	6
3	Αρχές Πολιτικής Οικονομίας (ΥΠ)	3	6
4	Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη (ΥΠ)	3	6
5	Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ευρώπης (18 ^{ος} -21 ^{ος} αι.) (ΥΠ)	3	6
2 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού			
6	Κεντρικά Ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας ΙΙ (ΥΠ)	3	6
7	Εισαγωγή στην Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία (ΥΠ)	3	6
8	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας Ι (ΥΠ)	3	6
9	Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα (ΥΠ)	3	6
10	Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ελλάδας (18 ^{ος} -21 ^{ος} αι.) (ΥΠ)	3	6
3 ^ο Εξάμηνο			

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού & Κατ' Επιλογή			
11	Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών Ι (ΥΠ)	3	6
12	Οικονομική Κοινωνιολογία (ΥΠ)	3	6
13	Πολιτική Κοινωνιολογία (ΥΠ)	3	6
14	Κοινωνικά Κινήματα (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
15	Σεξουαλικότητα και Εξουσία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
16	Οικονομική Ανάπτυξη και Διαστρωμάτωση (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
17	Θεωρία της Ιδεολογίας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
18	Κοινωνία, ΜΜΕ και Κοινή Γνώμη (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
4 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού & Κατ' Επιλογή			
19	Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών ΙΙ (ΥΠ)	3	6
20	Κοινωνιολογία του Πολιτισμού (ΥΠ)	3	6
21	Κοινωνιολογία της Εργασίας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
22	Πολιτική και Κοινωνική Εκπροσώπηση (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
23	Θεωρίες για το φύλο και τις έμφυλες διακρίσεις (ΥΠ)	3	6
24	Έμφυλη Βία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
25	Κράτος και Κοινωνία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
26	Θεωρίες Δημοκρατίας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
5 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού & Κατ' Επιλογή			
27	Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά Θεμέλια της Κοινωνιολογίας Ι (ΥΠ)	3	6
28	Θεωρίες για την Κοινωνική Αναπαραγωγή (ΥΠ)	3	6
29	Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία (ΥΠ)	3	6
30	Ψηφιακή Εργασία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
31	Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
32	Κριτική Κοινωνική Θεωρία για το Δίκαιο, τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
33	Κοινωνιολογία της Οικογένειας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
34	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
35	Κοινωνία της Διακινδύνευσης και Περιβάλλον (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
6 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού & Κατ' Επιλογή			
36	Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά Θεμέλια της Κοινωνιολογίας ΙΙ (ΥΠ)	3	6
37	Επιστήμη, Τεχνολογία, Κοινωνία (ΥΠ)	3	6
38	Κοινωνιολογία δικαίου: θεωρητικές υποθέσεις και ερευνητικές τεχνικές (ΥΠ)	3	6
39	Κοινωνιολογία του Διαδικτύου (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
40	Κοινωνικές Θεωρίες της Επιστημονικής Γνώσης (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
41	Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης και Τεχνολογίες Επιτήρησης (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
42	Κοινωνιολογία της Υγείας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
43	Κοινωνιολογία του Σώματος (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
44	Κοινωνιολογία των Συγκινήσεων (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
7 ^ο Εξάμηνο			
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού & Κατ' Επιλογή & Ελεύθερης Επιλογής			
45	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας ΙΙ (ΥΠ)	3	6
46	Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποιοτικής Έρευνας (ΥΠ)	3	6
47	Κοινωνικές Πολιτικές για την Ισότητα (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6

48	Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και του Τουρισμού (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
49	Πολιτική Επικοινωνία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
50	Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
51	Θεωρία και Κοινωνιολογία της Τέχνης (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
51	Κοινωνιολογία της Θρησκείας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
52	Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία (ΕΕ ΑΤ)	3	6
53	Ποινική Καταστολή-Σωφρονιστική (ΕΕ ΑΤ)	3	6
54	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και Φιλοσοφία του Αθλητισμού (ΕΕ ΑΤ)	3	6
55	Εθνογραφικές Προσεγγίσεις των Επιτελεστικών Τεχνών	3	6
8^ο Εξάμηνο²			
Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά Μαθήματα, Ελεύθερης Επιλογής ή Πτυχιακή Εργασία			
56	Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης και Μεταποικιακές Θεωρίες (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
57	Κοινωνιολογία της Παγκοσμιοποίησης (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
58	Κοινωνιολογία της Θρησκείας (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
59	Βιοϊατρική, Βιοηθική και Βιοεξουσία (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
60	Ανθρωπολογία, επιτελεστικές τέχνες και ψηφιακές τεχνολογίες (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
61	Εθνογραφία και πολιτισμική διαμεσολάβηση (ΚΥΠ ΘΕ)	3	6
62	Πτυχιακή Εργασία & Σεμινάριο Πτυχιακής Εργασίας	6	12
63	Ψυχοκοινωνιολογία των ΜΜΕ (ΕΕ ΑΤ)	3	6
64	Αθλητική Κοινωνιολογία (ΕΕ ΑΤ)	3	6
65	Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική (ΕΕ ΑΤ)	3	6
66	Εκλογική Κοινωνιολογία (ΕΕ ΑΤ)	3	6
67	Πολιτισμική και Μουσική Ανθρωπολογία II (ΕΕ ΑΤ)	3	6
68	Κοινωνική Λαογραφία (ΕΕ ΑΤ)	3	6
69	Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός (ΕΕ ΑΤ)	3	6

5.2. Εξετάσεις

Οι εξετάσεις διενεργούνται στο τέλος κάθε εξαμήνου (Φεβρουάριο και Ιούνιο), καθώς και το Σεπτέμβριο (επαναληπτική εξεταστική). Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε εξέταση μαθήματος είναι η προηγούμενη δήλωσή του. Οι δηλώσεις μαθημάτων γίνονται μόνο ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική σελίδα: <http://my-studies.uoa.gr>, δύο φορές το χρόνο, μία για κάθε εξάμηνο σπουδών.

Για την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου δεν γίνονται δηλώσεις. Εξετάζονται όλα τα μαθήματα που δηλώθηκαν στο “my-studies” κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο οι φοιτητές/τριες δεν υποβάλουν δήλωση μαθημάτων, δεν δύνανται να εξεταστούν.

Οι εξετάσεις είναι γραπτές ή/και προφορικές κατά την κρίση του/της διδάσκοντος/ουσας. Επίσης, μπορεί να στηρίζονται σε απαλλακτική εργασία. Σε περίπτωση αποτυχίας ή μη συμμετοχής στις εξεταστικές περιόδους του Φεβρουαρίου και του Ιουνίου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν να εξετασθούν πάλι το Σεπτέμβριο. Όσοι και όσες απέτυχαν στις εξετάσεις των μαθημάτων επιλογής, έχουν το δικαίωμα, ή να επαναλάβουν το μάθημα ή να το αντικαταστήσουν με άλλο μάθημα επιλογής.

² Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (63-69) είχαν προσφερθεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024.

5.3. Αξιολόγηση Μαθημάτων και Διδακτικού Έργου από Φοιτητές

1. Σε κάθε πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου, από την 8^η έως και τη 12^η διδακτική εβδομάδα κάθε εξαμήνου, παρέχεται στους φοιτητές πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα <http://survey.uoa.gr/portal/mainMenu> (Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων ΕΚΠΑ) για τη συμπλήρωση του Ερωτηματολογίου Αξιολόγησης Μαθημάτων και Διδασκόντων. Επίσης, οι φοιτητές/τριες στους/στις οποίους/οποίες υπολείπονται 30 κατ' ανώτατο όριο πιστωτικές μονάδες από τις κατά περίπτωση απαιτούμενες για τη λήψη του πτυχίου, δύνανται, από τη θέση της σε λειτουργία, να κάνουν, με την αρωγή της αρμόδιας υπηρεσίας του Ιδρύματος, χρήση της εφαρμογής αξιολόγησης για τη συμπλήρωση σχετικού ερωτηματολογίου με τη συνολική αξιολόγηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.
2. Η αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές/τριες, αλλά και η συνολική αξιολόγηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών από τους τελειόφοιτους, αναφέρεται ιδίως: α) Στους στόχους και το περιεχόμενο των μαθημάτων/εργαστηρίων/e-class, β) Στην οργάνωση της διδασκαλίας από το διδακτικό προσωπικό, γ) Στην κατάρτιση, το ενδιαφέρον και τη συνέπεια των διδασκόντων, δ) Στη διοικητική και ηλεκτρονική υποστήριξη (e-class) των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, ε) Στα αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών (διδασκαλία μαθημάτων, διαδικασία εκπόνησης πτυχιακής εργασίας και πρακτικής άσκησης).
3. Εάν σε ένα μάθημα συμμετέχουν περισσότεροι του ενός διδάσκοντες, στην αξιολόγηση πρέπει να διασφαλίζεται η διακριτή αποτίμηση ανά διδάσκοντα.
4. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα ερωτηματολογίων αξιολόγησης μαθημάτων/διδασκόντων, εξάγει στατιστικά στοιχεία και αναφορές. Τα στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος και χρησιμεύουν στον σχεδιασμό των μαθημάτων και στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
5. Το σύστημα εγγυάται την ανωνυμία του συμμετέχοντος και εξασφαλίζει τη μοναδικότητα της συμμετοχής του, ενώ προσφέρει στον/στην φοιτητή/φοιτήτρια τη δυνατότητα διατύπωσης της άποψής του για τα μαθήματα και τους διδάσκοντες του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών που παρακολουθεί.
6. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης γνωστοποιείται στους διδάσκοντες, που δικαιούνται να προβούν σε παρατηρήσεις, οι οποίες επισυνάπτονται στα αποτελέσματα των αξιολογήσεων. Τα στοιχεία που εξάγονται, αξιοποιούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέλιξης του διδάσκοντα ή της διαδικασίας εσωτερικής ή εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος, της Σχολής και του ΕΚΠΑ.

5.4. Πτυχιακή Εργασία (ΠΤΧ)

Η πτυχιακή εργασία αποτελεί μια σύνθετη ερευνητική προσπάθεια που προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριες την εμπειρία της εξοικείωσης με τα απαραίτητα εφόδια για περαιτέρω σπουδές, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί το τελικό και ωριμότερο στάδιο στη διαδικασία εκπόνησης επιστημονικών και ερευνητικών εργασιών στο πλαίσιο των προπτυχιακών σπουδών, και κυρίως των σεμιναρίων. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι φοιτητές/τριες αρχίζουν να εξοικειώνονται με τη συγγραφή εργασιών ήδη από το πρώτο έτος σπουδών. Μαθαίνουν να εκπονούν εργασίες κι αυτός είναι ένας στόχος που έχει τεθεί ως βασική προτεραιότητα σε ένα αυξανόμενο ποσοστό μαθημάτων. Ταυτόχρονα οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται στη συστηματική αναζήτηση πληροφοριών και δεδομένων είτε μέσω βιβλιοθηκών (ελληνικών και εξωτερικών), είτε μέσω χρήσης εργαλειαθικών όπως MENDELEY or ZOTERO κ.ά. Έτσι οι φοιτητές/τριες προετοιμάζονται για το τελικό στάδιο που είναι η συγγραφή της Πτυχιακής Εργασίας η οποία πρέπει να καλύπτει τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

I) Η Πτυχιακή Εργασία είναι προαιρετική για τη λήψη πτυχίου. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν, εφόσον το επιθυμούν, να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία, υπό την εποπτεία διδάσκοντος του Τμήματος Κοινωνιολογίας στο Η' εξάμηνο των σπουδών τους. Η δήλωση της ΠΤΧ γίνεται υποχρεωτικά στο «my-studies», μετά από συνεννόηση και έγκριση του επιβλέποντος.

II) Η επιλογή της πτυχιακής εργασίας προϋποθέτει και την επιλογή του μαθήματος «Σεμινάριο προετοιμασίας πτυχιακής εργασίας» το οποίο είναι απαραίτητο για την μεθοδολογική υποστήριξή της. Η Πτυχιακή εργασία με το Σεμινάριο της ισοδυναμούν με 12 ECTS και 6 ΔΜ. Αντί της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές/τριες μπορούν εναλλακτικά να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε δύο (2) κατ' επιλογή υποχρεωτικά μαθήματα του Τμήματος Κοινωνιολογίας τα οποία αντιστοιχούν σε ισοδύναμο αριθμό πιστωτικών μονάδων (12 ECTS και 6 ΔΜ).

III) Δομή Πτυχιακής Εργασίας: Στην πτυχιακή εργασία περιλαμβάνονται σελίδα τίτλου (όνομα ή τα ονόματα των συγγραφέων/φοιτητών, ο τίτλος, χρονολογία, ο/οι επιβλέπων/όντες καθηγητής/τες), περιεχόμενα, περίληψη (στα ελληνικά και στα αγγλικά), εισαγωγή, μεθοδολογία που ακολουθείται, τα δεδομένα και η επεξεργασία τους, τα αποτελέσματα και ο σχολιασμός, τα συμπεράσματα, οι τυχόν προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, τα παραρτήματα (εάν υπάρχουν) και η βιβλιογραφία. Η πτυχιακή κατατίθεται δακτυλογραφημένη και πρέπει να έχει έκταση γύρω στις 16.000-20.000 λέξεις.

5.5. Αξιολόγηση των φοιτητών – Βαθμολογία και Βαθμολογική Κλίμακα

1. Η επίδοση στα μαθήματα αποτιμάται με βαθμούς, που αποδίδονται κατά τη διαδικασία ελέγχου των γνώσεων. Κάθε μάθημα ή πτυχιακή εργασία βαθμολογείται αυτοτελώς σε ακέραιες μονάδες. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: άριστα (9 ή 10), λίαν καλώς (7 ή 8), καλώς (5 ή 6), μετρίως (4 ή 3) και κακώς (2, 1 ή 0). Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του.

2. Η τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας μπορεί να είναι για κάθε μάθημα αποτέλεσμα είτε μιας συνολικής τελικής εξέτασης είτε συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων (ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας) που αντιστοιχούν σε επιμέρους πτυχές του διδακτικού έργου. Σε περίπτωση συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων για την εξαγωγή της τελικής βαθμολογίας, και μόνον εφόσον ο βαθμός είναι προβιβάσιμος, το τυχόν προκύπτον κλάσμα, εφόσον είναι ανώτερο από το ήμισυ, λογίζεται ως ακέραια μονάδα.

3. Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις, μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή (και) προφορικών ή (και) πρακτικών εξετάσεων ή (και) της όλης απόδοσης της συμμετοχής του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από παρουσίαση εργασιών για ειδικά θέματα που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων και στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και της επιστημονικής σκέψης του φοιτητή.

4. Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών σε ένα μάθημα καθορίζεται από τον διδάσκοντα. Πρέπει να διασφαλίζει επαρκή έλεγχο της επίδοσης των φοιτητών και να συνάδει προς την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος σπουδών.

5. Στο πλαίσιο της συμμετοχής του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, ως παραβάσεις θεωρούνται τα παραπτώματα της αντιγραφής, κατά τη διάρκεια της γραπτής εξέτασης ενός μαθήματος ή της λογοκλοπής και κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, κατά τη συγγραφή εργασιών.

6. Στην περίπτωση που για τη διδασκαλία μαθήματος το ακροατήριο έχει διαιρεθεί σε τμήματα, λαμβάνεται μέριμνα για την ομοιομορφία της εξέτασης και των κριτηρίων αξιολόγησης.

7. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καταχωρίζονται από τον διδάσκοντα στο βαθμολόγιο στην ιστοσελίδα <https://my-studies.uoa.gr/Secr3w/connect.aspx> και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος και εγγράφως. Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό είναι υποχρεωμένος να τα επαναλάβει.

8. Στην περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του Κοσμήτορα εξετάζεται άπαξ, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή Καθηγητών της Σχολής,

οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τον Κοσμήτορα. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής συνεχίζει τη φοίτησή του και εξετάζεται εκ νέου στο συγκεκριμένο μάθημα από τον αρμόδιο διδάσκοντα.

5.6. Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση είναι προαιρετική και γίνεται από το ΣΤ' εξαμήνο σπουδών και μετά. Έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών ως μάθημα ελεύθερης επιλογής με έξι (6) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Μετά το πέρας της, ο Ακαδημαϊκός Επόπτης αξιολογεί (με τις διαδικασίες που προβλέπεται στο άρθρο 8 του κανονισμού βλ.

https://www.soc.uoa.gr/fileadmin/depts/soc.uoa.gr/www/uploads/Kanonismos_Praktikis_fskisis_Koinoniologias_Tropopoiisi_16_5_2022.pdf) την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών, συνυπολογίζοντας τις αντίστοιχες εκθέσεις του φορέα απασχόλησης, και καταθέτει στη γραμματεία του Τμήματος Κοινωνιολογίας σχετική αξιολόγηση βάσει της βαθμολογικής κλίμακας 0 έως 10. Η συγκεκριμένη βαθμολογία δεν συνυπολογίζεται στον βαθμό πτυχίου, αλλά αναφέρεται στην αναλυτική βαθμολογία και στο παράρτημα πτυχίου. Στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης μέσω ΕΣΠΑ μπορούν να συμμετέχουν φοιτητές από το ΣΤ' εξαμήνο και πάνω, οι οποίοι έχουν περάσει τουλάχιστον 20 μαθήματα. Στη συνέχεια, οι φοιτητές επιλέγονται κατά προτεραιότητα βάσει των κριτηρίων που αναφέρονται στο άρθρο 19 του κανονισμού. Τα καθήκοντα της εργασίας κατά την Πρακτική Άσκηση θα πρέπει να είναι σχετικά με τις σπουδές του Τμήματος Κοινωνιολογίας. Για τον σκοπό αυτό, όποτε χρειάζεται, θα υπάρχει επικοινωνία-παρέμβαση του Ακαδημαϊκού Επόπτη με τους ασκούμενους φοιτητές και τους φορείς υποδοχής.

5.7. Απόκτηση και Βαθμός Τίτλου Σπουδών

1. Ο/Η φοιτητής/τρια γίνεται πτυχιούχος, κάτοχος τίτλου σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας με τη συμπλήρωση οκτώ εξαμήνων και την επιτυχή εξέταση στα προβλεπόμενα 40 μαθήματα και στην πτυχιακή εργασία, εφόσον εκπόνθησε ο/η φοιτητής/τρια και συγκεντρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων (240 ECTS).
2. Ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου: Ως «ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου» ορίζεται η ημερομηνία κατάθεσης από το διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα της βαθμολογίας του τελευταίου μαθήματος που απαιτείται από το Πρόγραμμα Σπουδών για την ολοκλήρωση των σπουδών της/του φοιτήτριας/φοιτητή.
3. Με την απόκτηση του αντίστοιχου τίτλου σπουδών: α) Λήγει αυτοδικαίως η φοιτητική ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του φοιτητή στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου και β) Εκδίδεται αυτεπαγγέλτως ο τίτλος σπουδών, ο οποίος παραμένει στον φάκελο του φοιτητή μέχρι την ορκωμοσία του ή την απαλλαγή του από αυτή (εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης), κατά τις διατάξεις του παρόντος.
4. Ο τίτλος σπουδών πιστοποιεί την επιτυχή περάτωση των σπουδών. Η βαθμολογία αναγράφεται στους τίτλους σπουδών αριθμητικώς (εκτός παρένθεσης) με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων και ολογράφως (εντός παρένθεσης) στη νέα ελληνική γλώσσα και αντιστοιχίζεται στους όρους επίδοσης ως ακολούθως: **Άριστα** (8,50 έως 10,00), **Λίαν Καλώς** (6,50 έως 8,49) και **Καλώς** (5,00 έως 6,49).
5. Ο βαθμός του τίτλου σπουδών υπολογίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και σε συνάρτηση με την απόδοση του αριθμού των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται, κατ' ελάχιστον, για την απόκτησή του. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων. Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (του

μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου.

Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός Τίτλου Σπουδών} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

BM_k = βαθμός του μαθήματος (κ)

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος (κ)

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

5.8. Παράρτημα Διπλώματος

Στους πτυχιούχους φοιτητές/τριες εκδίδεται παράρτημα διπλώματος σύμφωνα με την Υ.Α. Φ5/72535/Β3 (ΦΕΚ 1091/2006).

5.9. Συγγράμματα

Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά τις παραδόσεις τους πληροφορούν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες για τα συγγράμματα που πρέπει να μελετήσουν στο πλαίσιο κάθε μαθήματος. Επίσης, υπάρχει κατάλογος των προσφερόμενων κάθε ακαδημαϊκό έτος συγγραμμάτων στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η επιλογή των συγγραμμάτων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος Εύδοξος (εκτενείς οδηγίες παρέχονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, καθώς και στην ιστοσελίδα του ΕΚΠΑ:

https://www.uoa.gr/foitites/ilektronikes_ypiresies/ilektroniki_dilosi_syggrammaton/).

5.10. Ξένες Γλώσσες

Όσοι και όσες επιθυμούν να μάθουν ή να τελειοποιήσουν κάποια ξένη γλώσσα μπορούν να απευθύνονται στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών, (περισσότερες πληροφορίες: <http://www.didaskaleio.uoa.gr/>).

6. ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

6.1. Υποτροφίες

Χορηγούνται υποτροφίες επίδοσης από το ΙΚΥ στους φοιτητές/τριες που διακρίθηκαν στις εξετάσεις εισαγωγής, και στους φοιτητές/τριες που έχουν την καλύτερη επίδοση στα εξάμηνα σπουδών τους. Μόνον σε περίπτωση ισοβαθμίας δύο ή περισσότερων ατόμων λαμβάνεται υπόψη το ύψος του οικογενειακού εισοδήματος και η υποτροφία χορηγείται σε εκείνον ή εκείνη που έχει το μικρότερο οικογενειακό εισόδημα.

Για τις υποτροφίες που προκηρύσσονται από διάφορα κληροδοτήματα οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται από τις ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του Τμήματος ή από το Τμήμα Υποτροφιών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Χρήστου Λαδά 6).

(https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/ypotrofies_brabeia/)

6.2. Πανεπιστημιακή Λέσχη (Ιπποκράτους 15)

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να βρουν εκεί πληροφορίες σχετικές με τη σίτιση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, το στεγαστικό επίδομα (τα δικαιολογητικά ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος), τα μαθήματα μουσικής και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες.

(<http://www.lesxi.uoa.gr/>)

6.3. Ταμείο Αρωγής Φοιτητών

Στην Πανεπιστημιακή Λέσχη λειτουργεί ως ανεξάρτητη Υπηρεσία το "Ταμείο Αρωγής Φοιτητών Πανεπιστημίου Αθηνών" (Τ.Α.Φ.Π.Α). Σκοπός του Ταμείου Αρωγής είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών τους, όπως: φοιτητές που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις (τετραπληγικοί, τυφλοί), φοιτητές με οικονομική αδυναμία, οικονομικά και οικογενειακά πλήγματα (ανεργία, διαζευγμένοι γονείς, απώλεια γονέων, κ.λπ.). Η Γραμματεία του Ταμείου Αρωγής στεγάζεται στο Γραφείο της Επιμελητείας στον 3ο όροφο της Πανεπιστημιακής Λέσχης (Ιπποκράτους 15), Λειτουργεί καθημερινά (Δευτέρα-Παρασκευή) και από 9:00π.μ.-14:00μ.μ. (Τηλ. 210 3688221, 210 3688240, 210 3688256).

Υπάρχει σχετική ιστοσελίδα

(https://www.uoa.gr/foitites/paroches_drastiriotites/tameio_arogis_foititon/)

6.4. Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜοΠροΦμεΑ)

Αποστολή της Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΦμεΑ) είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Η Μονάδα Προσβασιμότητας υποστηρίζει επίσης φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες ή σοβαρές ασθένειες. Τα κύρια μέσα που επιστρατεύονται για τους σκοπούς της είναι οι Προσαρμογές στο Περιβάλλον, οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής και οι Υπηρεσίες Πρόσβασης. Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ όπως: η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, στο

εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ,
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας,
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο,
- Υπηρεσία Μεταφοράς,
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής για ΦμεΑ.

Η Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ ασχολείται με τη συστηματική καταγραφή των απαιτήσεων όλων των ΦμεΑ. Η καταγραφή δεν αφορούν μόνο τους φοιτητές που εισήχθησαν στο πανεπιστήμιο με ειδικές διατάξεις, αλλά και τους ΦμεΑ που εισήχθησαν με κανονικές ή ειδικές εξετάσεις, όπως επίσης και όσους απέκτησαν αναπηρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Το Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας περιλαμβάνει: α) Αξιολόγηση Ικανοτήτων ΦμεΑ με επιστημονική μεθοδολογία με σκοπό να προτείνει εξειδικευμένη λύση προηγμένων Υποστηρικτικών Τεχνολογιών (ΥΤ). Επίσης παρέχει βοήθεια στην προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού ΥΤ πληροφορικής καθώς και τεχνική υποστήριξη, β) Υπηρεσία Εθελοντικής Υποστήριξης για τον συντονισμό της συστηματικής, διακριτικής και ασφαλούς εξυπηρέτησης των ΦμεΑ από καταρτισμένους εθελοντές συμφοιτητές τους σε θέματα που αφορούν τις σπουδές τους, γ) Υπηρεσία τηλεδιερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα και δ) Υπηρεσία Παραγωγής προσβάσιμων συγγραμμάτων σε διαφορετικούς μορφότευπους.

Η Υπηρεσία Μεταφοράς ασχολείται με την καθημερινή μετακίνηση των ΦμεΑ από το σπίτι τους προς τους χώρους φοίτησης και αντίστροφα. Διαθέτει ειδικά διαμορφωμένα οχήματα για την μετακίνηση φοιτητών που χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο. Η υπηρεσία λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες από 07:00 έως 22:00.

Στον τομέα της Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο εξασφαλίζονται οι προδιαγραφές προσβασιμότητας στα υπό ανέγερση νέα κτίρια του ΕΚΠΑ και γίνονται τροποποιήσεις στα υφιστάμενα κτίρια ώστε να καταστούν προσβάσιμα.

Περισσότερες Πληροφορίες & Επικοινωνία: Ιστοσελίδα: <https://access.uoa.gr>

Τηλέφωνο: 2107275687, 2107275183

E-mail: access@uoa.gr

Σημειώνουμε ότι σύμβουλος καθηγητής για ΦμεΑ για το Τμήμα Κοινωνιολογίας έχει οριστεί ο καθηγητής κ. Μάνος Σπυριδάκης, maspy@soc.uoa.gr

6.5. Άθληση

Ένα από τα προνόμια που δίνει η φοιτητική ιδιότητα είναι η δυνατότητα να χρησιμοποιούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες το πανεπιστημιακό Γυμναστήριο (στην Πανεπιστημιούπολη-Ιλίσια).

7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει οργανώσει, στο πλαίσιο του ευρύτερου προγράμματος δράσης για τη Διά Βίου Μάθηση, το πρόγραμμα Έρασμος (Erasmus) με σκοπό να ενθαρρύνει την κινητικότητα των φοιτητών/τριών για σπουδές ή για πρακτική άσκηση (βλ. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning/programme/erasmus_en.htm).

Το Πρόγραμμα Erasmus/Studies για σπουδές προσφέρει τη δυνατότητα φοίτησης για ένα διάστημα σε πανεπιστήμιο άλλης χώρας.

Το Πρόγραμμα Erasmus/Placement προσφέρει τη δυνατότητα τοποθέτησης για κάποιο διάστημα σε θέση εργασίας με σκοπό την πρακτική άσκηση σε μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό μιας άλλης χώρας. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετάσχουν και στα δύο προγράμματα κινητικότητας: και για σπουδές και για πρακτική άσκηση.

7.1. Πρόγραμμα Erasmus/Studies

Α) Το Πρόγραμμα παρέχει σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, καθώς και σε υποψήφιους διδάκτορες, δυνατότητα υποτροφίας για φοίτηση για ένα διάστημα σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Αυτό καθίσταται δυνατόν μόνο μέσω διμερών συμφωνιών που έχουν συναφθεί από καθηγητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας με πανεπιστήμια της αλλοδαπής. Β) Η διάρκεια των σπουδών στο εξωτερικό δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να είναι μικρότερη από τρεις (3) μήνες ούτε μεγαλύτερη από δώδεκα (12). Το συγκεκριμένο διάστημα σπουδών αναγνωρίζεται ως αντίστοιχο των σπουδών που οι φοιτητές/τριες θα είχαν κάνει στο Τμήμα. Γ) Τα μαθήματα που θα παρακολουθήσει ο/η φοιτητής/τρια στο πανεπιστήμιο υποδοχής και στα οποία θα εξεταστεί επιτυχώς έχουν πλήρη ακαδημαϊκή αναγνώριση εφόσον αντιστοιχούν με προσφερόμενα στο Τμήμα Κοινωνιολογίας μαθήματα. Δ) Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι προπτυχιακοί φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι τουλάχιστον στο δεύτερο έτος σπουδών. Μπορούν δε να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα μόνον αν τη στιγμή που κάνουν αίτηση για μετακίνηση έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε τουλάχιστον τόσα μαθήματα όσα αντιστοιχούν αριθμητικά σε ένα έτος σπουδών. Οι προπτυχιακοί φοιτητές που βρίσκονται στο τελευταίο έτος φοίτησης ή είναι επί πτυχίω, έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα μόνον αν χρωστούν ικανό αριθμό μαθημάτων, ώστε να έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα επιλογής και αναγνώρισης μαθημάτων από το πρόγραμμα σπουδών του πανεπιστημίου υποδοχής. Ε) Επισημαίνεται ότι οι φοιτητές/τριες που έχουν μετακινηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Έρασμος/Σπουδές, είτε σε προπτυχιακό είτε σε μεταπτυχιακό ή διδακτορικό επίπεδο, δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν δεύτερη φορά, εκτός εάν υπάρχουν κενές θέσεις. ΣΤ) Το Πρόγραμμα παρέχει υποτροφία, η οποία καλύπτει το «κόστος κινητικότητας», δηλαδή τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγεται μια περίοδος σπουδών σε άλλο κράτος και όχι το σύνολο των δαπανών για σπουδές στο εξωτερικό. Το ύψος των υποτροφιών διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα μετάβασης. Επιπλέον, υποτροφίες ή δάνεια που πιθανώς λαμβάνουν φοιτητές/τριες από εθνικές πηγές για σπουδές στην Ελλάδα διατηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό, κατά συνέπεια και κατά την περίοδο που λαμβάνουν υποτροφία Erasmus. Ζ) Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων του ΕΚΠΑ, Πανεπιστημίου 30, Αθήνα, Δευτέρα έως Πέμπτη, ώρες: 11:00-13:00, τηλ.: 210 3689713-6, φάξ: 210 3689720. Ηλεκτρονική διεύθυνση: erasmus@uoa.gr. Ιστοσελίδα του ΕΚΠΑ: <http://www.interel.uoa.gr/erasmus.html>.

7.2. Πρόγραμμα Erasmus/Placement

Το πρόγραμμα υποστηρίζει την κινητικότητα φοιτητών/τριών με τοποθέτηση για πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα ή άλλους οργανισμούς κατάρτισης σε ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus. Το πρόγραμμα παρέχει οικονομική ενίσχυση στους/στις φοιτητές/τριες –όχι πλήρη κάλυψη– διαφορετική για κάθε χώρα. Η διάρκεια συμμετοχής είναι από τρεις έως έξι μήνες. Σκοπός του προγράμματος είναι η απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας σχετικής με το αντικείμενο σπουδών, καθώς και η γνωριμία και η κατανόηση των οικονομικών και των πολιτισμικών συνθηκών των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης έχουν όλοι οι εγγεγραμμένοι /ες φοιτητές/τριες, σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό Τμήμα, καθώς και όσοι εκπονούν διδακτορική διατριβή σε Τμήμα του ΕΚΠΑ.

Φοιτητές/τριες που έχουν μετακινηθεί τα προηγούμενα χρόνια στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus/Studies για σπουδές δικαιούνται να συμμετάσχουν και στο Πρόγραμμα Erasmus/Placement για πρακτική άσκηση. Η διαδικασία είναι η εξής: Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές αναζητούν οι ίδιοι φορέα κατάρτισης (επιχείρηση, οργανισμό κ.λπ.) που προσφέρει θέσεις πρακτικής, στέλνουν στους φορείς που επιθυμούν σύντομο βιογραφικό σημείωμα περιγράφοντας το αντικείμενο/ειδικότητά τους και αφού γίνουν δεκτοί/ές για πρακτική άσκηση, υποβάλλουν (σύμφωνα με σχετική προκήρυξη που δημοσιεύεται κάθε χρόνο) αίτηση και τα απαραίτητα δικαιολογητικά στο Τμήμα Ευρωπαϊκών & Διεθνών Σχέσεων, Γραφείο ERASMUS: Πανεπιστημίου 30. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.:

<http://www.interel.uoa.gr/erasmus/sp/pm.html>.

7.3. Πρόγραμμα Erasmus/Civis

Το CIVIS είναι ένα Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Πολιτών που ιδρύθηκε από τη συμμαχία οκτώ κορυφαίων ερευνητικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ευρώπης: το Aix-Marseille Université (Πανεπιστήμιο της Μασσαλίας), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Universitatea din București (Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου), το Université libre de Bruxelles (Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών), το Universidad Autónoma de Madrid (Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης), το Sapienza Università di Roma (Πανεπιστήμιο Sapienza της Ρώμης), το Stockholms Universitet (Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης) και το Eberhard Karls Universität Tübingen (Πανεπιστήμιο Eberhard Karls της Τυβίγγης). Συγκεντρώνει μια κοινότητα άνω των 384.000 φοιτητών και 55.000 μελών διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων 30.000 ακαδημαϊκών και ερευνητών. (Βλ. εκτ.

https://www.uoa.gr/to_panepistimio/civis_eyropaiko_panepistimio_ton_politon/). Στο πλαίσιο της εν λόγω συνεργασίας υλοποιείται και πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών/τριών.

Σημειώνουμε ότι υπεύθυνος για το πρόγραμμα ERASMUS είναι ο κ. Λέανδρος Κυριακόπουλος, επ. καθηγητής

8. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΗΣ ΟΠΕ/ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας μπορούν να κάνουν χρήση της Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (ΟΠΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών την οποία αποτελούν οι βιβλιοθήκες έξι Πανεπιστημιακών Τμημάτων:

- Βιβλιοθήκη Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
- Βιβλιοθήκη Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
- Βιβλιοθήκη Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών
- Βιβλιοθήκη Τμήματος Κοινωνιολογίας
- Βιβλιοθήκη Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και
- Βιβλιοθήκη Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών

Η βιβλιοθήκη των πρώτων τεσσάρων τμημάτων είναι ενιαία και βρίσκεται Αιόλου 42-44 & Κολοκοτρώνη, 5^{ος} όροφος. Η συλλογή της εκτείνεται σε δύο ορόφους. Στη βιβλιοθήκη υπάρχει πλούσια συλλογή έντυπων βιβλίων (55.000 τόμοι), 50 θέσεις μελέτης, 6 σταθμοί εργασίας με Η/Υ για πρόσβαση σε ηλεκτρονικά περιοδικά και βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, 1 ειδική θέση εργασίας για άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και συγκεκριμένα για φοιτητές με τυφλότητα, μειωμένη όραση και κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα, 2 θέσεις εργασίας για πρόσβαση στην ψηφιακή συλλογή διπλωματικών και διδακτορικών διατριβών, wi-fi.

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα – Πέμπτη 9:00 – 19:30 και Παρασκευή 9:00-16:00 - Υπηρεσία "Ρώτησε τον βιβλιοθηκονόμο" 8:30-15:30

Τηλ. (+ 30) 210 368 9533

Email: pepistdimd@lib.uoa.gr, epikmme@lib.uoa.gr, tourkiko@lib.uoa.gr

Η βιβλιοθήκη του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών και του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών βρίσκεται Σοφοκλέους 1 & Αριστείδου (Γρυπάρειο Μέγαρο)

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα – Πέμπτη 9:00 – 19:30 και Παρασκευή 9:00-16:00 - Υπηρεσία "Ρώτησε τον βιβλιοθηκονόμο" 8:30-15:30

Τηλ. (+30) 210 368 8023-25, (+30) 210 368 8086

Email: oikonepist@lib.uoa.gr

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε: <http://econpol.lib.uoa.gr/>

9. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΚΚΕ)

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας έχουν πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) στο πλαίσιο ανάπτυξης συνεργασίας των δύο φορέων. Η Βιβλιοθήκη ιδρύθηκε το 1959 παράλληλα με το ΕΚΚΕ υπό την αιγίδα της UNESCO. Σκοπός της είναι η κάλυψη και η υποστήριξη των ερευνητικών δραστηριοτήτων της ερευνητικής κοινότητας του ΕΚΚΕ, καθώς και η πληροφόρηση όσων ενδιαφέρονται για θέματα κοινωνικών επιστημών. Για το σκοπό αυτό έχει αυτοματοποιήσει πλήρως τις λειτουργίες της. Διαθέτει το ειδικό λογισμικό για βιβλιοθήκες Advance της Geac καθώς και ηλεκτρονικό κατάλογο στο Διαδίκτυο για την εξυπηρέτηση των χρηστών της. Μέσω του ηλεκτρονικού αυτού καταλόγου, ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να αναζητήσει το υλικό της βιβλιοθήκης κατά συγγραφέα, τίτλο, θέμα, λέξεις κλειδιά, κ.λπ.. Δικαίωμα χρήσης της Βιβλιοθήκης έχουν οι ερευνητές και το λοιπό προσωπικό του Κέντρου καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες, επιστήμονες και φοιτητές. Στεγάζεται στο κτήριο του ΕΚΚΕ και διαθέτει αναγνωστήρια και θέσεις εργασίας για Η/Υ. Η συλλογή είναι ταξιθετημένη σύμφωνα με το ταξινομικό δεκαδικό σύστημα Dewey και είναι ανοιχτής πρόσβασης.

Διεύθυνση: Κρατίνου 9 και Αθηνάς, 105 52 Αθήνα. / 4ος όροφος

Τηλ.: 210 7491604

https://www.ekke.gr/services/library_info

e-mail: library@ekke.gr

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 9.30-15.00

10. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας Ι (431001)

Διδάσκων: Δημήτρης Παρσάνογλου

Το πρώτο μέρος του μαθήματος είναι αφιερωμένο στην κατανόηση της κοινωνιολογίας ως επιστήμης, των δυνατοτήτων και των ορίων της, των θεμελιωδών ζητημάτων με τα οποία ασχολείται, καθώς και των μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται στην κοινωνιολογική μελέτη. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται το αντικείμενο μελέτης της κοινωνιολογίας, η σχέση της με τους άλλους κλάδους της γνώσης στην περιοχή των κοινωνικών επιστημών, η ιστορική διαμόρφωση της κοινωνιολογίας και οι παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτό καθώς και οι βασικές παράμετροι της κοινωνικής έρευνας.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα που άπτονται του κορμού της κοινωνιολογικής γνώσης και της κοινωνιολογικής έρευνας. Εξετάζονται οι μορφές κοινωνικοποίησης και η συγκρότηση του κοινωνικού εαυτού, η οικογένεια και οι συντροφικές σχέσεις, καθώς και άλλοι παράγοντες της συγκρότησης των κοινωνικών υποκειμενικότητων. Εξετάζονται, επίσης, οι σχέσεις ανάμεσα σε ομάδες, ανάμεσα θεσμούς, ανάμεσα σε ταυτότητες και οι ποικίλες αλληλεπιδράσεις σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Το μάθημα θα ασχοληθεί, επίσης, με τις μορφές σύνολης κοινωνίας όπως η εθνότητα και το έθνος, καθώς και με τις μεταξύ τους σχέσεις, τα πολιτισμικά φαινόμενα, τη σχέση ανάμεσα στην τεχνολογία και την κοινωνία, την κοινωνική διαστρωμάτωση και τις διάφορες μορφές κοινωνικής ανισότητας.

Εισαγωγή στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου (431002)

Διδάσκων: Λέανδρος Κυριακόπουλος

Το μάθημα επιδιώκει την κατανόηση της ιστορικής ανάδυσης, εξέλιξης, αλλά και διαφοροποίησης των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών του ανθρώπου από τις φυσικές επιστήμες, ενώ παράλληλα εξοικειώνει με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της κοινωνιολογίας σε σχέση με τις επιστήμες της πολιτικής, της νομικής, της οικονομίας ή της ανθρωπολογίας. Παράλληλα με την πορεία αυτή, χαρτογραφούνται οι βασικές αντιλήψεις, οι εννοιολογήσεις και τα παραδείγματα των κοινωνικών φαινομένων που συνιστούν τον αστερισμό ενδιαφερόντων των κοινωνικών αλλά και ανθρωπιστικών επιστημών: οικονομία, εργασία, αστικοποίηση, αλλοτρίωση, μάζα, ανομία, ιδεολογία, επανάσταση. Βασικό μέλημα του μαθήματος είναι η κατανόηση της δομής και της λογικής των κοινωνιολογικών θεωριών όπως εγκαθιδρύθηκαν κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, μέσα από την εμβάθυνση κυρίως στα έργα των Marx, Comte, Weber, Durkheim, αλλά και άλλων όπως των Simmel και Tarde.

Με το πέρας των εργασιών, το μάθημα αποβλέπει από τους φοιτητές και φοιτήτριες:

- α) να αποκτήσουν ιστορική κατανόηση της ανάπτυξης της κοινωνιολογίας
- β) να έχουν καλλιεργήσει βασικές θεωρητικές γνώσεις περί του αντικειμένου της κοινωνιολογίας και των ενδιαφερόντων των ανθρωπιστικών επιστημών.
- γ) να έχουν εμπεδώσει το ειδικό ερευνητικό πεδίο του κοινωνικού επιστήμονα όπως εκδηλώνεται στη σύγχρονη-νεωτερική καθημερινή ζωή.
- δ) να αναπτύξουν διαλεκτική-πολυφωνική ανάγνωση των κοινωνικών γεγονότων, κριτική σκέψη και επιστημονική συνείδηση.

Συγγραμματα

Philip Smith, 2006. Πολιτισμική Θεωρία: Μια Εισαγωγή. Αθήνα: Κριτική

Μανούσος Μαραγκουδάκης, 2021. Γενεαλογίες της Κοινωνιολογίας: Τα κείμενα που διαμόρφωσαν την κοινωνιολογική σκέψη από τον Machiavelli μέχρι τον Parsons. Αθήνα: Προπομπός.

Αρχές Πολιτικής Οικονομίας (431003)

Διδάσκουσα: Στέλλα Μιχοπούλου

Η Πολιτική Οικονομία αποτελεί ένα ολιστικό κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο ερμηνείας της λειτουργίας των αγορών, των οικονομικών σχέσεων και προτεραιοτήτων. Η αποτελεσματικότητα των αγορών συνδέεται άρρηκτα με την ελευθερία, τη δημοκρατία, την κοινωνική συμπερίληψη και την κοινωνική ισότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα είναι δύο έννοιες με κοινά σημεία αναφοράς. Η αξιολόγηση του οικονομικού συστήματος και η διαμόρφωση παρεμβάσεων πολιτικής απαιτεί την ανάλυση και την κατανόηση της οικονομικής συμπεριφοράς των ατόμων, των κοινωνικών ομάδων και τάξεων, των αιτιών των οικονομικών κρίσεων, της υψηλής ανεργίας, της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού κ.ά.

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές οικονομικές έννοιες και αρχές της λειτουργίας του καπιταλιστικού συστήματος. Σε αυτό το πλαίσιο αναλύονται οι βασικές θεωρητικές αρχές της νεοκλασικής θεωρίας αλλά και εναλλακτικών προσεγγίσεων πολιτικής οικονομίας (π.χ. Marx, Schumpeter, Keynes, Sen). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο λειτουργίας των αγορών και στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της δυσλειτουργίας τους, όπως η ανεργία, η εισοδηματική ανισοκατανομή και η φτώχεια. Τέλος τονίζεται η αναγκαιότητα διαμόρφωσης ενός βιώσιμου και ανθρωποκεντρικού κοινωνικοοικονομικού συστήματος που θα θέτει στο επίκεντρο των πολιτικών προτεραιοτήτων την ανθρώπινη ευημερία, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική ισορροπία.

Σχέδιο μαθήματος:

- Ο Καπιταλισμός Συγκλονίζει τον Κόσμο.
- Άνθρωποι, Επιλογές και Κοινωνία
- Νεοκλασική οικονομική
- Αξίες στη Πολιτική Οικονομία
- Μισθοί και Εργασία
- Προσφορά και Ζήτηση: Πώς Λειτουργούν οι Αγορές
- Το Μωσαϊκό της Ανισότητας
- Πρόοδος και Φτώχεια σε Παγκόσμια Κλίμακα
- Συνολική Ζήτηση, Απασχόληση και Ανεργία
- Τα Διλήμματα της Μακροοικονομικής Πολιτικής
- Το Μέλλον του Καπιταλισμού-Προς Ένα Βιώσιμο Μοντέλο Ανάπτυξης

Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη (431004)

Διδάσκων: Μιχάλης Σπουρδαλάκης

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές της κοινωνιολογίας στις βασικές έννοιες και τα πεδία έρευνας της πολιτικής επιστήμης. Στο πλαίσιο αυτό εντοπίζονται και αναλύονται τα κοινά πεδία ενδιαφέροντος με την κοινωνιολογία καθώς και οι ομοιότητες και διαφορές στην έρευνα των δύο κλάδων. Συγκεκριμένα, με τρόπο που αναδεικνύει τα κοινά και τις συγκλίσεις των δύο κλάδων θα παρουσιασθεί και θα συζητηθεί κριτικά ο θεωρητικός προβληματισμός πάνω σε διαφορετικά μοντέλα κράτους στη νεωτερικότητα (φιλελεύθερο, κοινωνικό κράτος), καθώς επίσης και πάνω στους μετασχηματισμούς του κράτους και της κοινωνίας από την περίοδο του Διαφωτισμού μέχρι σήμερα (εξέλιξη σύγχρονου κράτους, ανάπτυξη της οικονομίας, μεταβαλλόμενες δομές κοινωνικής τάξης και πολιτιστική διαμόρφωση της νεωτερικής κοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο θα γίνει αναφορά στις εξελίξεις στο σύστημα κοινωνικής και πολιτικής εκπροσώπησης των σύγχρονων δημοκρατιών καθώς και στην ιδιομορφία του συστήματος αυτού στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό.

Εδώ σύντομη αναφορά θα γίνει στο πρότυπο κοινωνικής οργάνωσης ανάμεσα στις λεγόμενες αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες κοινωνίες. Τέλος, το μάθημα καταλήγοντας θα εξετάσει τις τάσεις και τους μετασχηματισμούς που προκαλεί η λεγόμενη μετανεωτερικότητα στο πλαίσιο μιας διαρκώς διεθνοποιούμενης κοινωνικής και πολιτικής δυναμικής.

Σχέδιο μαθήματος

- Διαφωτισμός και η γέννηση των κοινωνικών επιστημών.
- Αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης και οι σχέσεις με άλλους κλάδους των κοινωνικών επιστημών.
- Οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες συγκρότησης του σύγχρονου κράτους. (Το φιλελεύθερο κράτος, η άνοδος και η κρίση του κοινωνικού κράτους)
- Θεσμοί πολιτικής και κοινωνικής εκπροσώπησης. (Πολιτικά κόμματα, κομματικά συστήματα, ομάδες πίεσης, κινήματα).
- Σε αυτό το πλαίσιο θα γίνει αναφορά στις εξελίξεις στο σύστημα κοινωνικής και πολιτικής εκπροσώπησης των σύγχρονων δημοκρατιών καθώς και στην ιδιομορφία του συστήματος αυτού στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό.
- Εμείς και οι «άλλοι». Global South και Global North.
- «Μεταμοντέρνοι» (;) πολιτικοί μετασχηματισμοί

Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ευρώπης (18^{ος} -21^{ος} αιώνες) (431005)

Διδάσκουσα: Χάιδω Μπάρκουλα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα βασικά προβλήματα και τις κύριες θεματικές της Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, που οριοθετείται από τη Γαλλική Επανάσταση και το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκονται η συνοπτική παρουσίαση και ερμηνεία των κυριότερων πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και ιδεολογικών εξελίξεων και διεργασιών που προσδιόρισαν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διαμορφώθηκαν οι σύγχρονες κοινωνίες.

Μέσα από τη θεματική προσέγγιση αυτής της περιόδου που σηματοδοτείται από την ανάδειξη και εδραίωση της νεωτερικότητας, όπως τη βιώνουμε ακόμα και σήμερα, εστιάζουμε στον επαναστατικό μετασχηματισμό των ευρωπαϊκών κοινωνιών 1789-1848 (κρίση των «Παλαιών Καθεστώτων», Γαλλική Επανάσταση, κατάργηση της Απολυταρχίας, Παλινόρθωση και εδραίωση της κληρονομιάς της Γαλλικής Επανάστασης στην Ευρώπη του 19ου αι.). Εξετάζονται επίσης το εθνικιστικό φαινόμενο και η συγκρότηση εθνικών κρατών κατά τον 19ο αιώνα. Παράλληλα διερευνώνται οι διεργασίες επιβολής της παγκόσμιας κυριαρχίας των Μεγάλων Δυνάμεων και ενσωμάτωσης και των πιο απομακρυσμένων περιοχών στο ευρωπαϊκό σύστημα (Ιμπεριαλισμός και Αποικιοκρατία). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην περίοδο του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και στις εξελίξεις στην Ευρώπη του Μεσοπολέμου (με έμφαση στην άνοδο του Φασισμού και Ναζισμού), ενώ θα αναλυθεί επίσης ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (Κατοχή, Ολοκαύτωμα, Σχεδιασμός του Μεταπολεμικού Κόσμου), αλλά και ο Ψυχρός Πόλεμος (απαρχές και επιμέρους φάσεις).

Κεντρικά ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας II (431006)

Διδάσκων: Δημήτριος Παρσάνογλου

Αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι η παρουσίαση και ανάλυση μιας σειράς βασικών κοινωνιολογικών ζητημάτων αναφορικά με τους τρόπους που οι σύγχρονες κοινωνίες οργανώνονται, εξελίσσονται, συνδέονται και αλληλοεπηρεάζονται, καθώς μέσα από συνέχειες και ρήξεις περνούν από τη νεωτερική στη μετανεωτερική εποχή. Πρόκειται για θέματα που σχετίζονται με αλλαγές στη κοινωνική δομή, τις μορφές συλλογικής συνείδησης, και ανακατατάξεις στην

αυτοαντίληψη των ατόμων. Το εισαγωγικό αυτό μάθημα θέτει θεμέλια και προϋποθέσεις για την κατανόηση πλέον περίπλοκων και εξειδικευμένων θεμάτων κοινωνιολογικού ενδιαφέροντος που θα συναντήσουν οι φοιτήτριες/ές στα επόμενα εξάμηνα των σπουδών τους.

Σε απόλυτη συνάφεια και σε συνέχεια του μαθήματος του πρώτου εξαμήνου «Κεντρικά Ζητήματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας και Κοινωνικής Έρευνας Ι», εξετάζονται οι κοινωνιολογικές προσεγγίσεις σε ζητήματα, όπως η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και το κράτος πρόνοιας, η παγκόσμια ανισότητα, το φύλο και η σεξουαλικότητα, η φυλή, η εθνότητα και η μετανάστευση, η θρησκεία, τα ΜΜΕ και η επικοινωνία, η εκπαίδευση, το έγκλημα και η αποκλίνουσα συμπεριφορά, η πολιτική, η διακυβέρνηση και τα κοινωνικά κινήματα. Το μάθημα ολοκληρώνει την εισαγωγή των φοιτητών και των φοιτητριών στον κοινωνιολογικό προβληματισμό γύρω από θεμελιώδη κοινωνικά ζητήματα.

Εισαγωγή στην Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία (431007)

Διδάσκων: Αντώνης Αλεβίζος

Το μάθημα εισάγει στις θεμελιώδεις φιλοσοφικές προσεγγίσεις της κοινωνίας και της πολιτικής οι οποίες έχουν ειδικότερα συμβάλει τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων της κοινωνιολογικής σκέψης. Μετά από σύντομη αναφορά στις αριστοτελικές καταβολές της δυτικής πολιτικής σκέψης και τη ρωμαϊκή και μεσαιωνική εποχή εισάγονται οι εννοιολογήσεις των βασικών νεωτερικών παραδειγμάτων θεώρησης της πολιτικής και του κράτους σε σχέση με την εξέλιξη των αντίστοιχων αντιλήψεων περί φυσικού δικαίου και κοινωνικού συμβολαίου. Η παράλληλη αναφορά στις αντιλήψεις περί κοινωνίας που ενέχονται σε αυτά τα παραδείγματα εξηγούν τη διαφοροποίηση όπως και τη στενή σχέση μεταξύ κοινωνικού και πολιτικού στοχασμού στο νεωτερικό κόσμο. Μέσω αφενός της αναφοράς στους μεγάλους σταθμούς της δυτικής σκέψης για την κοινωνία και την πολιτική -Χομπς, Ρουσσώ, Λοκ, Καντ, Τοκβιλ, Χέγκελ, Μαρξ, Μίλλ- και αφετέρου της εξέτασης των βασικών φιλοσοφικών κατευθύνσεων που διαμορφώνουν την προσέγγιση των κοινωνικοπολιτικών φαινομένων -εμπειρισμός, ορθολογισμός, διαλεκτική, ερμηνευτική, δομισμός- οριοθετείται η φιλοσοφική κατανόηση των πεδίων της κοινωνίας και της πολιτικής, όπως και οι διαφορετικές προσεγγίσεις των σχέσεων μεταξύ τους. Στόχος είναι τόσο η απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων, όσο και η εξοικείωση με τη λειτουργική εξέλιξη των φιλοσοφικών αντιλήψεων για τα κοινωνικοπολιτικά φαινόμενα και τις δυνατότητες σύλληψής τους. Η εισαγωγή στις πολιτικές και κοινωνικές φιλοσοφικές αντιλήψεις του εικοστού αιώνα αναδεικνύει τη βαρύτητα που έχουν τόσο για την κατανόηση των ιστορικών εξελίξεων, όσο και για τη κατανόηση της διαμόρφωσης της κοινωνιολογικής σκέψης. Η υποχρεωτικά σύντομη εξέταση βασικών σύγχρονων φιλοσοφικών αντιλήψεων με ιδιαίτερη έμφαση στη θεώρηση της κοινωνίας και της πολιτικής συμβάλλει στην προετοιμασία της πραγμάτευσης των επίκαιρων κοινωνικών θεωριών και επιστημολογικών παραδειγμάτων.

Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας Ι (431008)

Διδάσκουσα: Αικατερίνη Ηλιού

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές έννοιες της εμπειρικής κοινωνικής έρευνας. Εστιάζει στην κοινωνική μέτρηση, όπως αυτή οργανώνεται και εφαρμόζεται μέσα από τις μεθόδους και τις τεχνικές της ποσοτικής μεθόδου διερεύνησης. Η δομή του μαθήματος ακολουθεί τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης μιας εμπειρικής ποσοτικής έρευνας. Οι φοιτητές/τριες θα αναπτύξουν δεξιότητες ως προς το σχεδιασμό μιας ποσοτικής κοινωνικής έρευνας, τη διαμόρφωση των εργαλείων συλλογής κοινωνικών δεδομένων, τη συλλογή και την κωδικοποίηση των ποσοτικών δεδομένων, την ανάλυσή τους, τη διαμόρφωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την παρουσίασή τους, καθώς και τη διατύπωση των ερευνητικών συμπερασμάτων. Το μάθημα αποσκοπεί στην απόκτηση βασικών γνώσεων στη συστηματική διερεύνηση των κοινωνικών

φαινομένων με στατιστικές μεθόδους και αναμένεται να υποστηρίξει τους/τις φοιτητές/τριες στο σχεδιασμό άρτιων ερευνητικών προτάσεων στο πεδίο της επιστήμης της κοινωνιολογίας.

Η Κοινωνιολογία στην Ελλάδα (431009)

Διδάσκουσα: Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση όψεων της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας σε συνάρτηση με την εξέταση της πορείας ανάπτυξης της κοινωνιολογίας στην χώρα. Η τελευταία δεν είναι ευθύγραμμη, αλλά μπορεί να χαρακτηριστεί ασυνεχής και διακατεχόμενη από μερικότητα. Με «σύγχρονη» εννοείται η περίοδος των τελευταίων 200 ετών από την κήρυξη της επανάστασης του 1821 έως και σήμερα – με έμφαση στην πλέον πρόσφατη και τρέχουσα περίοδο, η οποία έχει προσδιοριστεί και ως αυτή της ύστερης νεωτερικότητας.

Η προσέγγιση του μαθήματος είναι επάλληλη και συνδυαστική. Αφενός, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να δουν και να μελετήσουν επίσημα δεδομένα που αφορούν την ελληνική κοινωνία, τα οποία επιτρέπουν μία μορφολογικού είδους πρώτη προσέγγιση/ γνωριμία. Στη συνέχεια, να γνωρίσουν ορισμένες εμφανιζόμενες κανονικότητες ή δομικές διαρθρώσεις όπως και πολιτισμικές και αξιακές διαστάσεις/όψεις την σύγχρονης Ελλάδας, αφετέρου. Για το σκοπό αυτό έχει ιδιαίτερα σημασία να αναλυθούν οι ποικίλες και περισσότερο γενικές/θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν επιχειρήσει να ερμηνεύσουν όψεις της. Εξ άλλου, η ανάλυση των διαφόρων θεματικών όπως και των γενικότερων προσεγγίσεων για την σύγχρονη ελληνική κοινωνία επιδιώκει στην κατανόηση της πολυμορφίας που την διέπει. Αν και η έμφαση του συγκεκριμένου μαθήματος είναι στην ελληνική κοινωνιολογία και τις αναλύσεις της, η συγκριτική διάσταση λαμβάνεται υπόψη. Οι φοιτητές θα ωφεληθούν από τη συστηματική μελέτη των αναρτώμενων κειμένων στο E-class του μαθήματος, καθώς των άλλων κειμένων/άρθρων που υποδεικνύονται.

Πλάνο Παραδόσεων

1. Εισαγωγή στην προβληματική του μαθήματος. Εισαγωγή στις θεωρίες της ελληνικής κοινωνικής δομής. Οι πρώτες κοινωνιολογικές αναγνώσεις της ελληνικής κοινωνίας.
2. Καταβολές και εξέλιξη της ελληνικής κοινωνιολογίας και κοινωνικής ανάλυσης, σημειώσεις για την γέννηση της κοινωνιολογίας στην Ελλάδα
3. Η σημασία των δεδομένων για την μελέτη της ελληνικής κοινωνίας. Η κοινωνιολογική ανάλυση μέσα από τα στατιστικά δεδομένα (ΕΛΣΤΑΤ).
4. Σε αναζήτηση του μοντέλου/προτύπου της ελληνικής κοινωνίας
Οι Έλληνες κοινωνιολόγοι αναζητούν και ερμηνεύουν τον τρόπο εξέλιξης του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού.
5. Παραγωγή –οικονομία- οργάνωση παραγωγής: I
6. Παραγωγή –οικονομία- οργάνωση παραγωγής: I
7. Άρθρωση κράτους και κοινωνίας: Ο διευρυνόμενος ρόλος του κράτους: II
8. Άρθρωση κράτους και κοινωνίας: Ο διευρυνόμενος ρόλος του κράτους: II
9. Μετασχηματισμός και δομή της άρχουσας τάξης
10. Κοινωνικές Τάξεις, Κοινωνικά Στρώματα στην Ελληνική Κοινωνία.
11. Πολιτισμική προσέγγιση
12. Συμπεράσματα. Η ελληνική κοινωνία αντιμέτωπη με τις «πολυκρίσεις».

Κοινωνική και Πολιτική Ιστορία της Ελλάδας (18ος - 21ος αιώνας) (431010)

Διδάσκουσα: Χάιδω Μπάρκουλα

Το εν λόγω μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Ιστορίας της Ελλάδας καλύπτει την περίοδο από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα (προεπαναστατική περίοδο) έως και τις πρώτες δύο δεκαετίες του 21^{ου}. Κάθε

ενότητα του μαθήματος θα αναφέρεται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, ακολουθώντας τη λογική της σύγχρονης ιστορικής επιστήμης περί συνύπαρξης και αλληλόδρασης ιστορικών τομών και συνεπειών. Στο μάθημα αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις καθώς και στις ιστορικές τομές και συνέχειες από το τέλος του 18ου αιώνα μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Οι παραπάνω μεθοδολογικοί άξονες θα βοηθήσουν τους φοιτητές/τριες να κατανοήσουν σε βάθος τη νεότερη και σύγχρονη κοινωνική και πολιτική ελληνική ιστορία, ενώ θα τους δοθεί η ευκαιρία να προσεγγίσουν βασικά ιστορικά ζητήματα μέσα από πρωτογενείς πηγές (αρχεία, έντυπα, Τύπος κ.ά.) και δευτερογενή βιβλιογραφική παραγωγή.

Ενότητες του μαθήματος:

1. Από την Οθωμανική κυριαρχία στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας
2. Από τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας στη συγκρότηση ελληνικού κράτους (1821 - 1832)
3. Η οικοδόμηση έθνους και κράτους στην Ελλάδα τον 19ο και στις αρχές του 20ού αιώνα (1832 - 1909).
4. Από τον κοινωνικό μετασχηματισμό στην κρίση της εθνικής ολοκλήρωσης (1909 - 1922)
5. Μεσοπόλεμος (1923 - 1940).
6. Η περίοδος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου
7. Ο ελληνικός εμφύλιος
8. Η ανασυγκρότηση και η συγκρότηση μιας «καχεκτικής Δημοκρατίας» (1949 - 1967)
9. Η δικτατορία των συνταγματαρχών (1967-1974)
10. Μεταπολίτευση (1974 - ;)
11. Από την ευημερία στην κρίση
12. Θεσμοί εξέλιξης του Ελληνικού Κράτους. Το Παράδειγμα του Πανεπιστημίου Αθηνών
13. Ανασκόπηση

Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών Ι (431011)

Διδάσκων: Αντώνης Αλεβίζος

Στο μάθημα Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών Ι οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με τους τρόπους με τους οποίους οι κλασικοί της κοινωνιολογίας στοχάστηκαν τη δομή και την αλλαγή της κοινωνίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα επιστημολογικά, μεθοδολογικά, θεωρητικά και εννοιολογικά στοιχεία τα οποία συνεισφέρουν οι κλασικές κοινωνιολογικές θεωρίες στην κατανόηση της σχέσης ατόμου - κοινωνίας, της εξέλιξης της ιστορίας, των σχέσεων εξουσίας, των θεσμών, των διαδικασιών και των ανταγωνισμών. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται η κατανόηση των βασικών εννοιών, των θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων των Auguste Comte, Karl Marx, Emile Durkheim, Vilfredo Pareto, Max Weber και Georg Simmel.

Οικονομική Κοινωνιολογία (431012)

Διδάσκουσα: Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου

Ποιες ιδέες και οπτικές φέρνει η κοινωνιολογία στη μελέτη της οικονομικής συμπεριφοράς, των οικονομικών σχέσεων, της αγοράς και των θεσμών; Τι διακρίνει την οικονομική κοινωνιολογία από άλλες προσεγγίσεις της οικονομικής δράσης—όπως για παράδειγμα αυτή που υιοθετείται από την νεοκλασική οικονομική θεωρία; Η οικονομική κοινωνιολογία μπορεί με απλά λόγια να περιγραφεί ως η εφαρμογή της κοινωνιολογικής οπτικής στα οικονομικά φαινόμενα (βλ. μεταξύ άλλων, Weber και Durkheim). Εξετάζει το οικονομικό σύμπλεγμα δραστηριοτήτων που αφορά στην παραγωγή, διανομή, ανταλλαγή και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών, από κοινωνιολογική σκοπιά. Ενδιαφέρεται μεταξύ άλλων για την επίδραση των κοινωνικών σχέσεων και των θεσμών στην οικονομία, καθώς επίσης και για τις επιπτώσεις των οικονομικών αλλαγών στις κοινωνικές σχέσεις.

Το μάθημα καλύπτει μερικές από τις βασικές προσεγγίσεις και τις θεωρητικές γνώσεις που προσφέρονται από την οπτική της κοινωνιολογίας στη μελέτη των οικονομικών φαινομένων. Θα ξεκινήσουμε με την ιδέα ότι η οικονομική συμπεριφορά είναι «ενσωματωμένη» σε κοινωνικά, πολιτιστικά και πολιτικά πλαίσια, παρουσιάζοντας τους θεμελιωτές που επιχείρησαν να χαρτογραφήσουν αυτή την «ενσωμάτωση». Από την άλλη πλευρά, η «χρηματοπιστικοποίηση» της σύγχρονης παγκόσμιας οικονομίας, η επέκταση της παγκοσμιοποίησης και του νεοφιλελευθερισμού καθώς και επιχειρήματα ότι η οικονομία διαμορφώνει την πραγματικότητα τον οικονομικό κόσμο συνέβαλε στην άνθιση της 'Νέας Οικονομικής Κοινωνιολογίας' και των αναλύσεων με βάση την έννοια του 'Κοινωνικού Κεφαλαίου'.

Στόχος αυτού του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές σε ένα ευρύ φάσμα προσεγγίσεων και εννοιών από την οικονομική κοινωνιολογία, να αναπτύξουν μια ισχυρή κατανόηση αυτών των εννοιών, και να τα εφαρμόσουν σε σύγχρονα πλαίσια και παραδείγματα.

Πλάνο παραδόσεων

Κοινωνιολογικές θεωρίες για τις οικονομικές σχέσεις Η διαλεκτική σχέση οικονομίας και κοινωνίας.

Οι θεμελιωτές της οικονομικής κοινωνιολογίας. Max Weber: Η προτεσταντική ηθική της εργασίας και το Πνεύμα του καπιταλισμού:

Η Κριτική της πολιτικής οικονομίας του Karl Marx.

Ο καταμερισμός της εργασίας στην κοινωνία: Emile Durkheim.

Ο κοινωνικός χαρακτήρας της «Αγοράς»: Υπέρ και κατά

Ο Πλούτος των Εθνών του Adam Smith

Η Μεγάλη Ύφεση και η παρακμή του φιλελεύθερου καπιταλισμού.

Ο Μεγάλος Μετασχηματισμός: Karl Polanyi και Joseph Alois Schumpeter.

Οι κρίσεις

Άνοδος και πτώση του κεϋνσιανού κράτους πρόνοιας: Η χρυσή εποχή του παρεμβατικού καπιταλισμού και η εξασθένηση της οικονομικής κοινωνιολογίας (1945-1980).

Οργανωμένος και αποδιοργανωμένος καπιταλισμός

Η κρίση του φορντισμού και η νέα οικονομική κοινωνιολογία: Mark Granovetter.

Όψεις των κοινωνικών επιπτώσεων του καπιταλισμού

Επιδεικτική κατανάλωση: Thorstein Veblen.

Επιχειρηματικότητα και η διάσταση μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων

Η οικονομική κοινωνιολογία της μόδας (Georg Simmel Η Μόδα)

Παγκοσμιοποίηση και πολυμορφία του νεοφιλελεύθερου (;) καπιταλισμού.

Η κοινωνιολογία του ψηφιακού μετασχηματισμού

Παρουσίαση εργασιών και ανακεφαλαίωση.

Πολιτική Κοινωνιολογία (431013)

Διδάσκων: Χάρης Μαλαμίδης

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διερεύνηση του πεδίου της Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες χωρίζονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: 1) Εισαγωγικές παρατηρήσεις, 2) Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις, 3) Σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα, 4) Σύνοψη. Η πρώτη θεματική ενότητα αφορά σε εισαγωγικές παρατηρήσεις πάνω στο αντικείμενο της Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Αρχικά, συζητάμε τις διαφορετικές εννοιολογήσεις που λαμβάνει η πολιτική, το περιεχόμενο, τις καταβολές και την ιστορική εξέλιξη του πεδίου της Πολιτικής Κοινωνιολογίας, ενώ στη συνέχεια αναλύουμε τα βασικά χαρακτηριστικά και τις αντιφάσεις των νεωτερικών κοινωνιών. Η δεύτερη θεματική ενότητα αναλύει τις κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται στο πεδίο της Πολιτικής Κοινωνιολογίας. Συγκεκριμένα, μέσα από κλασικές φιλελεύθερες προσεγγίσεις, τις θεωρίες των ελίτ και του

πλουραλισμού, μαρξιστικές και μεταδομιστικές προσεγγίσεις, διερευνούμε τις κεντρικές έννοιες της δύναμης, της εξουσίας και της ταξικής κυριαρχίας. Στην τρίτη θεματική ενότητα, καταπιανόμαστε με τις κύριες θεματικές που αποτέλεσαν σημεία προβληματισμού για τη σύγχρονη Πολιτική Κοινωνιολογία. Συγκεκριμένα, συζητάμε για την μετάβαση από τον φορντισμό στον μεταφορντισμό, την κρίση του κράτους πρόνοιας και τη επακόλουθη ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και των ΜΚΟ, τα αναλυτικά εργαλεία της πολιτικής κουλτούρας και την προβληματοποίηση παγιωμένων προτύπων όπως η ανάπτυξη. Στην τέταρτη και τελευταία θεματική ενότητα συνοψίζουμε τα βασικά σημεία που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

Ιστορία των Κοινωνιολογικών Θεωριών II (431014)

Διδάσκων: Αντώνης Αλεβίζος

Το μάθημα έχει σκοπό να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη θεμελιώδη σκέψη των βασικών στοχαστών της Κοινωνιολογίας συνεχίζοντας από το προηγούμενο εξάμηνο σπουδών. Η έμφαση δίδεται στους σημαντικότερους χρονολογικά στοχαστές και σχολές του κλάδου από τη δεκαετία του 1950 και μετά.

Περιεχόμενο μαθήματος

1. Εισαγωγικά, περί θεωρίας
2. Δομολειτουργισμός
3. Θεωρία συγκρούσεων
4. Νεομαρξισμός
5. Συμβολική αλληλεπίδραση
6. Εθνομεθοδολογία
7. Θεωρία της ανταλλαγής
8. Θεωρία των δικτύων
9. Θεωρία της Ορθολογικής επιλογής
10. Σύγχρονες φεμινιστικές θεωρίες
11. Θεωρία της παγκοσμιοποίησης
12. Μεταδομισμός και κοινωνική θεωρία
13. Θεωρίες της φυλής και της αποικιοκρατίας

Κοινωνιολογία του Πολιτισμού (431015)

Διδάσκουσα: Κατερίνα Καρακάση

Το μάθημα προσφέρεται στο 4^ο εξάμηνο σπουδών και παρέχει μια επισκόπηση των κοινωνιολογικών προσεγγίσεων του πολιτισμού και της κουλτούρας. Η κοινωνιολογία έχει ασχοληθεί συστηματικά με τον πολιτισμό και την κουλτούρα, εξετάζοντας τόσο τις διαφορετικές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες όσο και, γενικότερα, τους κοινούς τρόπους ζωής και νοήματα. Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές θεωρίες και έννοιες που έχουν αναπτυχθεί από τους κοινωνιολόγους για την κατανόηση του πολιτισμού και της κουλτούρας. Επίσης, παρουσιάζει επιλεγμένα παραδείγματα ελληνικών και διεθνών εμπειρικών ερευνών. Τέλος, το μάθημα εξετάζει, ειδικότερα, ιστορικά και σύγχρονα πολιτισμικά φαινόμενα τα οποία επιχειρούν να κατανοήσουν οι κοινωνιολόγοι μέσα από τις θεωρητικές και εμπειρικές τους προσεγγίσεις.

Οι πρώτες διαλέξεις του μαθήματος εξετάζουν τις θεωρίες και έννοιες της κοινωνιολογικής μελέτης του πολιτισμού: πολιτισμός και κουλτούρα, διάκριση υψηλής και λαϊκής τέχνης, πολιτιστικές βιομηχανίες και μαζική κουλτούρα, θεωρίες «πεδίων» και «κόσμων» της τέχνης, μεταμοντέρνο. Δύο διαλέξεις εξετάζουν την εξέλιξη της μελέτης του πολιτισμού από τις κοινωνικές επιστήμες στην Ελλάδα. Οι υπόλοιπες διαλέξεις επικεντρώνονται σε ειδικές, πλην όμως θεμελιώδεις, όψεις του

πολιτισμού: πολιτισμός και πόλη, σχέση του πολιτισμού με την οικονομία και την ανάπτυξη, παγκοσμιοποίηση και πολιτισμός, σχέση του πολιτισμού με το κράτος.

Θεωρίες για το φύλο και τις έμφυλες διακρίσεις (431016)

Διδάσκων: Βαγγέλης Λιότζης

Το μάθημα εστιάζει στην ανάλυση των διαδικασιών κοινωνικής κατασκευής του φύλου και της αναπαραγωγής της έμφυλης οπτικής στο σύνολο των ξέχωρων θεσμικών χώρων. Σκοπός είναι η σε βάθος κατανόηση των τρόπων με τους οποίους το φύλο και οι έμφυλες ταυτότητες συγκροτούν επίμαχα πεδία διαπραγμάτευσης, σύγκρουσης και πολλαπλών διακρίσεων, οι οποίες εκτείνονται πολύ πιο πέρα από τις όποιες ιδεοτυπικές κατηγοριοποιήσεις που απαντώνται στις επιμέρους θεωρητικές προσεγγίσεις και στον ευρύτερο δημόσιο διάλογο. Στο πλαίσιο του μαθήματος, εξετάζονται μια σειρά από θεματικές με άξονα τη σύγχρονη διεπιστημονική συζήτηση· από τη σταδιακή επικράτηση της κονστρουξιονιστικής λογικής και τη ρευστότητα στο σύγχρονο πεδίο των έμφυλων ταυτοτήτων, μέχρι τη συζήτηση περί ετεροκανικότητας και διαθεματικότητας. Προσεγγίζεται κριτικά μια σειρά εννοιών οι οποίες αποτελούν βασικούς πυλώνες της φεμινιστικής σκέψης για την κατανόηση της «ανισότητας των φύλων» και του αιτήματος για «έμφυλη ισορροπία», όπως για παράδειγμα αυτές του πατριαρχικού μερίσματος και του ανδρικού προνομίου. Έτσι, οι φοιτήτριες/ές έρχονται σε επαφή με όλα εκείνα τα εννοιολογικά εργαλεία, προκειμένου να κατανοήσουν όχι μόνο την κλασική θεώρηση του σεξισμού για τις δομικές ανισότητες, αλλά και την ακανθώδη και πολυδαίδαλη συζήτηση περί των σύγχρονων μορφών του· από τη γνωστή θεώρηση περί αμφίθυμου σεξισμού και την πιο εξειδικευμένη περί πεφωτισμένου, μέχρι την ανοιχτή, σε κάποιες όψεις της, συζήτηση περί εσωτερικευμένου και την πλέον αμφισβητούμενη εννοιολόγηση του ανάστροφου σεξισμού.

Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά θεμέλια της Κοινωνιολογίας Ι (431017)

Διδάσκων: Δημήτριος Καρύδας

Το συνιστάμενο από δυο εξαμηνιαία μέρη υποχρεωτικό μάθημα αντιμετωπίζεται υπό το πρίσμα του συνολικού σχεδιασμού και των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας. Η διαδικασία αξιολόγησης και βαθμολόγησης των φοιτούντων ολοκληρώνεται μεν ανεξάρτητα στο κάθε εξάμηνο ξεχωριστά, η διδασκαλία της επιστημονικής ύλης του μαθήματος συνιστά εν τούτοις ενιαία και συμπαγή ενότητα.

Το μάθημα αποβλέπει αφενός στην εισαγωγική γνώση των επιστημολογικών προκειμένων της νεότερης και σύγχρονης κοινωνιολογικής σκέψης και αφετέρου στη χρηστική εξοικείωση με την επιστημολογική θεμελίωση των κοινωνιολογικών θεωριών με ζητούμενο την εμπέδωση των γνωσιοθεωρητικών παραδοχών, των μεθοδολογικών επιλογών και των εννοιολογικών εργαλείων αυτών των θεωριών. Πρωταρχικός στόχος του μαθήματος είναι η λειτουργική εξοικείωση με τη δομή και τη λογική η οποία διέπει τη στοιχείωση των βασικών κλασικών κοινωνιολογικών θεωριών, όπως και των κατευθύνσεων της κοινωνιολογικής σκέψης από την εποχή της συγκρότησης της κατά το δεύτερο ήμισυ του 19ου αιώνα μέχρι και τα σύγχρονα ρεύματα και τις εναλλακτικές θεωρήσεις των κοινωνιών στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Το μάθημα απαιτεί από τους φοιτητές να καλλιεργήσουν βασικές δεξιότητες στην κατανόηση των συνδέσεων μεταξύ των φιλοσοφικών προκειμένων και του ειδικού χαρακτήρα της επιστημολογίας των κοινωνιολογικών θεωριών, όπως και των θεωρητικών και πολιτικών διακυβευμάτων που ενέχονται στις επιστημονικές θεωρήσεις της κοινωνίας.

Τα ζητήματα της φιλοσοφικής θεμελίωσης των κοινωνικών θεωριών προσεγγίζονται κατ' αρχάς ιστορικά μέσω της εξέτασης των απαρχών της κοινωνιολογίας στο έργο των Μαρξ, Κοντ, Μαξ Βέμπερ και Εμίλ Ντυρκέμ. Δίνεται έμφαση στα προβλήματα των σχέσεων κοινωνικών και φυσικών

επιστημών και ιδιαίτερα στα ζητήματα αξιακών δεσμεύσεων της θεωρίας καθώς και της διαπλοκής τέτοιων δεσμεύσεων με τις θεωρητικές ανακατασκευές των επιμέρους διαστάσεων του κοινωνικού κόσμου. Εξετάζονται ακόμη οι αντιλήψεις των G.H. Mead και Georg Simmel. Διευκρινίζονται οι θεμελιώδεις προσεγγίσεις των κοινωνικών φαινομένων (διαλεκτική, ερμηνευτική, κατανοητική, λογική ανακατασκευή), ενώ γίνεται πραγμάτευση και των γενικών κατευθύνσεων του εμπειρισμού / λογικού θετικισμού. Αναλύονται τα κανονιστικά χαρακτηριστικά της κοινωνιολογίας σε σχέση με τα περιγραφικά, ενώ οι διαφορές στην προσέγγιση των σχέσεων μεταξύ υποκειμένων και των ποικίλων πλευρών της κοινωνικής δομής αναδεικνύονται ως βασικό κριτήριο χαρτογράφησης των κοινωνιολογικών θεωριών. Το πρώτο εξάμηνο του μαθήματος κλείνει με σύντομη αναφορά στα επιστημολογικά παραδείγματα του δομισμού / δομολειτουργισμού, της κριτικής θεωρίας, του γενετικού δομισμού, όπως και των σύγχρονων θεωρήσεων του φύλου και της κριτικής στις φυλετικές αντιλήψεις, ώστε να προετοιμάζονται οι φοιτούντες για την πραγμάτευση της θεματολογίας του δεύτερου (εαρινού) εξαμήνου. Με βάση τις γνώσεις των βασικών επιστημολογικών κατευθύνσεων της κοινωνιολογίας καθίσταται δυνατή η εμβάθυνση των προβλημάτων της φιλοσοφικής θεμελίωσης της κοινωνιολογίας μέσω της επεξεργασίας επιλεγμένων πρωτότυπων κειμένων των βασικών εκπροσώπων των κοινωνιολογικών θεωριών κατά το δεύτερο εξάμηνο του μαθήματος (βλ. και την Περιγραφή του μαθήματος Επιστημολογικά και φιλοσοφικά Θεμέλια της Κοινωνιολογίας II).

Θεωρίες για την Κοινωνική Αναπαραγωγή (431018)

Διδάσκουσα: Γεωργία Παπαδοπούλου

Το μάθημα έχει ως σκοπό την εισαγωγή στις θεωρίες της κοινωνικής αναπαραγωγής. Αφετηρία του μαθήματος είναι η οπτική και το σημαντικό έργο του Pierre Bourdieu με κύρια έμφαση στο θεσμό της εκπαίδευσης και στην αναπαραγωγή των ανισοτήτων μέσω αυτού. Επιμέρους στόχοι του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες (α) τα βασικά κοινωνιολογικά εργαλεία προσέγγισης της κοινωνικής αναπαραγωγής (β) την εφαρμογή τους στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα (γ) τη λειτουργία των μηχανισμών αναπαραγωγής ανισοτήτων στο σύνθετο πεδίο της εκπαίδευσης σήμερα.

Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία (431061)

Διδάσκων: Μάνος Σπυριδάκης

Το μάθημα περιλαμβάνει μια επισκόπηση της ιστορίας της σκέψης και της πρακτικής των ανθρωπολόγων, από τον δέκατο ένατο αιώνα έως σήμερα, στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν την ποικιλία της ανθρώπινης ύπαρξης και εμπειρίας. Η μελέτη διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών ομάδων αποτελεί ένα συναρπαστικό εγχείρημα, καθώς αποκαλύπτει την ιστορική και πολιτισμική διάσταση οικείων και μη τρόπων ζωής, κοσμοαντιλήψεων, παραδόσεων, ιεραρχιών, συστημάτων πεποιθήσεων και αξιών. Με κεντρικό άξονα θεμελιώδη ανθρωπολογικά ερωτήματα, όπως είναι η σχέση μεταξύ εθνοκεντρισμού και πολιτισμικού σχετικισμού και η σχέση μεταξύ του παγκόσμιου και του ιδιαίτερου στην «ανθρώπινη φύση», το μάθημα θα δώσει έμφαση στη συμβολή της ανθρωπολογίας στη διερεύνηση σύγχρονων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών ζητημάτων. Μεταξύ των στόχων του μαθήματος είναι οι Φοιτητές και οι Φοιτήτριες να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της εθνογραφικής έρευνας, να αντιληφθούν πόσα από αυτά που «γνωρίζουν» για τους ανθρώπους και τη ζωή του προσδιορίζονται από τον δικό τους πολιτισμό και δεν είναι πάντα εφαρμόσιμα στις σχέσεις τους με ανθρώπους που προέρχονται από άλλους πολιτισμούς, να έρθουν σε επαφή με παραδείγματα διαφορετικών τρόπων ζωής και κατανόησης του κόσμου σε δυτικές και μη δυτικές κουλτούρες, να προσεγγίζουν κριτικά τη σχέση ανάμεσα σε τοπικές και παγκόσμιες διαδικασίες και ζητήματα.

Επιστημολογικά και Φιλοσοφικά θεμέλια της Κοινωνιολογίας II (431020)

Διδάσκων: Δημήτρης Καρύδας

Ως δεύτερο μέρος μιας ενιαίας ενότητας, το μάθημα συνεχίζει και συμπληρώνει την εκμάθηση των επιστημολογικών θεμελίων της νεότερης κοινωνιολογικής σκέψης. Η παρουσίαση των βασικών παραδειγμάτων στις κοινωνικές επιστήμες συμπληρώνεται με την χρηστική εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών στις φιλοσοφικές έννοιες που έχουν οργανώσει τις βασικές κοινωνικές θεωρίες στον 20ο αιώνα. Η σύγχρονη μαρξιστική σκέψη (Adorno και Horkheimer) και η κριτική στον θετικισμό (Popper), η φαινομενολογία (Husserl) και η επιρροή της στην ερμηνεία του κοινωνικού (Schütz, Goffman), η επανάσταση του δομισμού (Mauss, Levi-Strauss, Douglas, Turner), με την σημειωτική (Barthes, Kristeva, Baudrillard) και τα άλλα μεταδομιστικά ρεύματα (Foucault, Derrida), μαζί με θεωρίες της πρακτικής (Bourdieu) και του φύλου (De Beauvoir, Butler), αποτελούν την δεξαμενή των θεωριών και των ρευμάτων σκέψης από όπου αντλεί το μάθημα για την ανίχνευση των επιστημολογικών θεμελίων που οργανώνουν την τρέχουσα σύγχρονη κοινωνική σκέψη.

Με το πέρας των εργασιών, το μάθημα αποβλέπει από τους φοιτητές και φοιτήτριες:

- α) να έχουν καλλιεργήσει βασικές θεωρητικές δεξιότητες στη σύνδεση μεταξύ των φιλοσοφικών προκειμένων και της επιστημολογίας των κοινωνιολογικών θεωριών
- β) να έχουν εμπεδώσει το ειδικό έργο του κοινωνικού επιστήμονα στον εντοπισμό, την στοιχειοθέτηση και κατανόηση των κοινωνικών ζητημάτων
- γ) να αναπτύξουν δημοκρατικές πεποιθήσεις, κριτική σκέψη και επιστημονική συνείδηση
- δ) να διαμορφώσουν το πνεύμα αναζήτησης, σεβασμού, διαλόγου και συνεργασίας που ενδείκνυται στις κοινωνικές επιστήμες

Συγγράμματα

Ritzer George, Stepnisky Jeffrey, 2020. Κλασική Κοινωνιολογική Θεωρία. Αθήνα: Gutenberg.

Κουζέλης, Γεράσιμος. 2014. Επιστημολογία: Κείμενα. Αθήνα: Νήσος.

Επιστήμη, Τεχνολογία, Κοινωνία (431021)

Διδάσκων: Μανώλης Πατηνιώτης

ΥΠΑΡΧΟΥΝ δύο STS και ένα SSK. Τα αρχικά STS σημαίνουν Science, Technology and Society και Science and Technology Studies. Τα αρχικά SSK σημαίνουν Sociology of Scientific Knowledge. Από τη δεκαετία του 1970 οι τρεις αυτοί κλάδοι επικαλύπτονται σε σημαντικό βαθμό. Η Κοινωνιολογία της Επιστημονικής Γνώσης έλκει την καταγωγή της από τα κινήματα της δεκαετίας του 1960 και την κριτική στην επιστήμη. Από αυτή ξεπηδά το λεγόμενο Ισχυρό Πρόγραμμα (Strong Program) με πρωταγωνιστές τους Barry Barnes και David Bloor. Το πρόγραμμα Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία έλκει την καταγωγή του επίσης από τις πολιτικές διεργασίες των μεταπολεμικών χρόνων, αλλά είναι περισσότερο προσανατολισμένο σε μια προσπάθεια λογικού και ηθικού ελέγχου της επιστήμης με στόχο τη άσκηση υπεύθυνης επιστημονικής πολιτικής και τη δημιουργία καλλιεργημένων και κοινωνικά υπεύθυνων επιστημόνων. Όπως σημειώνει η Lorraine Daston, «ανάλογα με το ποιο από αυτά τα γενέθλια αστέρια ήταν στον ωροσκόπο τους, οι Σπουδές Επιστήμης στόχευαν είτε να εξανθρωπίσουν την επιστήμη κάνοντάς την πιο κοινωνική (ή τουλάχιστον κοινωνικοποιησίμη) είτε να την δαμάσουν, καθιστώντας την επίσης πιο κοινωνική (ή τουλάχιστον κοινωνιολογική)» (Daston, 2009, 800-1). Το 1975 δημιουργείται η Society for the Social Studies of Science (4S), η οποία οδηγεί στην εδραίωση του άλλου STS, των Σπουδών Επιστήμης και Τεχνολογίας.

Στο πλαίσιο του/των STS, οι ιστορικοί και οι κοινωνιολόγοι των επιστημών αναπτύσσουν νέες θεωρήσεις της επιστήμης και της τεχνολογίας, οι οποίες είναι επηρεασμένες από την κοινωνιολογία και την ανθρωπολογία. Ο όρος social σε αυτό το πλαίσιο αποκτά πρωτεύικό περιεχόμενο, με την

έννοια ότι μεταμορφώνεται διαρκώς προκειμένου να αποτυπώσει τον πολυεπίπεδο χαρακτήρα των δυνάμεων που καθορίζουν τον χαρακτήρα των επιστημών και της τεχνολογίας.

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στον διεπιστημονικό κλάδο των Σπουδών Επιστήμης και Τεχνολογίας
- Ιστορική αναδρομή στις θεωρίες για τη σχέση επιστήμης-κοινωνίας
- Η ιστορικιστική στροφή και οι συνέπειές της
- Η κοινωνιολογία της επιστημονικής γνώσης και Ισχυρό Πρόγραμμα
- Κοινωνική κατασκευασιοκρατία και θεωρία δρώντος δικτύου
- Έχει φύλο η τεχνοεπιστήμη;
- Τεχνοεπιστημονικός πολιτισμός
- Κοινωνίες της διακινδύνευσης
- Ανθρωπόκαινος
- Βιοεπιστήμες, βιοτεχνολογίες και βιοηθική
- Ψηφιακός μετασχηματισμός και η (ανα)συγκρότηση του κοινωνικού
- Εμπορευματοποίηση της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας
- Τεχνοεπιστημονικές ουτοπίες και δυστοπίες
- Επιστημονική και τεχνολογική πολιτική
- Πολιτικές οικονομίες της γνώσης και ο ρόλος των ειδημόνων
- Επιστήμη των πολιτών
- Επικοινωνία της επιστήμης και εκδημοκρατισμός της γνώσης

Κοινωνιολογία Δικαίου: θεωρητικές υποθέσεις ερευνητικές τεχνικές (431022)

Διδάσκουσα: Βασιλική Παπαδοπούλου

Το μάθημα στοχεύει στο να εισάγει τους φοιτητές στο επιστημονικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας του Δικαίου, η οποία εξετάζει το δίκαιο ως κοινωνικό φαινόμενο με ιδιαίτερο κανονιστικό χαρακτήρα εντός των κοινωνικών συνιστωσών της νεωτερικής και μετανεωτερικής περιόδου. Αρχικά εξετάζονται η έννοια και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του δικαίου και οι πηγές των κανόνων του. Ακολούθως παρουσιάζονται οι κλασικοί κοινωνιολόγοι που θεμελίωσαν την Κοινωνιολογία του Δικαίου (Weber, Durkheim, Marx), η θέση της νομικής δογματικής για τη σχέση κοινωνικής πραγματικότητας και δικαίου (Kelsen) και οι θεωρητικοί που πρότειναν το άνοιγμα της νομικής επιστήμης προς την κοινωνία (κίνηση του ελεύθερου δικαίου, νομικός ρεαλισμός, ελεύθερη επιστημονική αναζήτηση του δικαίου). Εξετάζονται η σύγχρονη θεωρία των συστημάτων (Luhmann), η θεωρία του νομικού πλουραλισμού (Ehrlich, Santos) και τα ερωτήματα που θέτει η παγκοσμιοποίηση για την Κοινωνιολογία του Δικαίου. Αναλύονται επίσης ορισμένες ειδικότερες θεματικές της Κοινωνιολογίας του Δικαίου: Κριτικές Σπουδές για το Δίκαιο, Δίκαιο και Λογοτεχνία, Φεμινισμός και Δίκαιο, καθώς και ο ρόλος των νομικών επαγγελματιών στην απονομή του δικαίου. Τέλος, οι φοιτητές εισάγονται στον προβληματισμό σχετικά με τις μεθόδους και τις τεχνικές της κοινωνικής έρευνας (ιστορικο-συγκριτική, παρατήρηση, δημοσκόπηση, ερωτηματολόγιο, έρευνα νομικών και εξωνομικών τεκμηρίων).

Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποσοτικής Έρευνας II (431023)

Διδάσκων: Παναγιώτης Αρτελάρης

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος «Μέθοδοι και τεχνικές της ποσοτικής έρευνας Ι». Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση θεωρητικών και εφαρμοσμένων εργαλείων, δηλαδή εννοιών, μεθόδων και τεχνικών, της ποσοτικής μεθοδολογίας για να αποκτήσουν οι φοιτητές και οι

φοιτήτριες τις απαραίτητες δεξιότητες για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας.

Οι βασικές θεματικές ενότητες επικεντρώνονται σε ζητήματα που αφορούν την κατασκευή ερωτηματολογίων και τους διαφορετικούς τύπους δειγματοληψίας, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται βασικές τεχνικές και μέθοδοι ποσοτικής έρευνας. Αυτές περιλαμβάνουν περιγραφικά στατιστικά μέτρα, γραφικές απεικονίσεις, έλεγχο υποθέσεων, t-tests, συντελεστές συσχέτισης και ανάλυση γραμμικής (πολλαπλής) παλινδρόμησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χρήση αυτών των τεχνικών στην πράξη με τη βοήθεια εξειδικευμένων λογισμικών, ενώ το μάθημα ολοκληρώνεται με πρακτικές δραστηριότητες και εφαρμογές που αξιοποιούν πραγματικά δεδομένα κοινωνιολογικών ερευνών για την ανάλυση υποθέσεων και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Μέθοδοι και Τεχνικές της Ποιοτικής Έρευνας (431024)

Διδάσκων: Μάνος Σπυριδάκης

Το μάθημα εξετάζει επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα που συνδέονται με τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας στην κοινωνιολογία και συναφή αντικείμενα, όπως η κοινωνική/πολιτισμική ανθρωπολογία. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζει σε ζητήματα όπως η λογική της εμπειρικής κοινωνικής έρευνας, ο σχεδιασμός μιας ποιοτικής έρευνας, η εθνογραφική έρευνα πεδίου, η συμμετοχική παρατήρηση, η συνέντευξη, η δημιουργία ερωτηματολογίων, οι συγκριτικές μελέτες περίπτωσης, η ομάδα εστίασης (focus group), οι τεχνικές ανάλυσης των δεδομένων (π.χ. ανάλυση περιεχομένου) και η ερμηνεία τους. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν την ευκαιρία να ασκηθούν σε ορισμένες από τις παραπάνω τεχνικές, ώστε να εμβαθύνουν στην κατανόηση των κοινωνικών και διαπολιτισμικών διαφορών και να καλλιεργήσουν δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την έρευνα στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

Γίνεται, επίσης, εισαγωγή στη εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία (grounded theory) και στη συμβολή της στην εξέλιξη της ποιοτικής έρευνας, καθώς και σε ζητήματα όπως ο *θετικισμός* και πώς εισήλθε στην ποιοτική έρευνα και ο *κονστрукτιβισμός* και πώς επηρέασε πολλούς επιστημονικούς κλάδους και έδωσε νέες γέφυρες στην έρευνα. Επιπλέον συζητείται η επιρροή του φεμινισμού στις έρευνες, πώς η εθνομεθοδολογία έδωσε άλλη θέση στα ίδια τα υποκείμενα μέσα στην έρευνα και πώς η ψυχανάλυση και οι θεωρίες συμβολικής διαντίδρασης και η φαινομενολογία εναλλάσσουν την εστίαση στις αναλύσεις είτε στις δομές είτε στα υποκείμενα.

Το μάθημα διαρθρώνεται στις παρακάτω θεματικές ενότητες, οι οποίες μπορεί να αντιστοιχούν σε μια ή περισσότερες παραδόσεις:

1^η ενότητα: Εισαγωγή στην ποιοτική έρευνα

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια εισαγωγή στην ποιοτική έρευνα καθώς και μία σύντομη αναφορά στην ιστορία της και στην πορεία της στον κύκλο των ερευνών. Θα αποτυπωθούν τα ορόσημα που την εδραίωσαν και θα αναλυθούν τα βασικά χαρακτηριστικά της και πώς τα ερευνητικά ερωτήματα οδηγούν στην επιλογή της ως ερευνητική μέθοδο.

2^η ενότητα: Σχεδιασμός και προσεγγίσεις στην ποιοτική έρευνα και θεμελιώδεις θεωρίες

Στη δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται οι κυριότερες μέθοδοι στην ποιοτική έρευνα και οι τύποι των δεδομένων. Για να γίνει κατανοητή η διαδικασία επιλογής μεθόδων συζητούνται αναλυτικά τα βήματα του σχεδιασμού της έρευνας:

1. Θεωρία
2. Βιβλιογραφία
3. Σχέση μεταξύ θεωρίας & έρευνας
4. Επιστημολογικά ζητήματα
5. Οντολογικά ζητήματα
6. Δεοντολογικά ζητήματα

7. Πρακτικές συνέπειες/Έρευνα αξιολόγησης & έρευνα δράσης
8. Πολιτικό πλαίσιο
9. Εκπαίδευση & αξίες ερευνητή/-τριας

3^η ενότητα: Η δεοντολογία στην ποιοτική έρευνα

Όπως κάθε έρευνα πια συνοδεύεται από τις αρχές δεοντολογίας της, έτσι και η κοινωνιολογική έρευνα έχει αρχές δεοντολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην αναγκαιότητα της δεοντολογίας στην ποιοτική εμπειρική έρευνα, τους κώδικες δεοντολογίας και τα ζητήματα εμπιστευτικότητας.

4^η ενότητα: Εθνογραφία και συμμετοχική παρατήρηση

Οφείλουμε να είμαστε προσεκτικοί όταν εκλαμβάνουμε την εθνογραφία ως συνώνυμη της συμμετοχικής παρατήρησης, δεν είναι συνώνυμα, όμως οι δύο αυτοί όροι αναφέρονται σε παρόμοιες προσεγγίσεις συλλογής δεδομένων, σύμφωνα με τις οποίες ο ερευνητής εγκαθίσταται για κάποιο χρονικό διάστημα σε ένα κοινωνικό περιβάλλον προκειμένου να παρατηρήσει, να κατανοήσει και να διαμορφώσει άποψη για την κουλτούρα και τις δυναμικές μιας κοινωνικής ομάδας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη διαφοροποίηση μεταξύ συμβατικής και εστιασμένης εθνογραφίας.

5^η ενότητα: Ποιοτικές συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, ομαδικές συνεντεύξεις

Αναλύεται η προετοιμασία του οδηγού συνέντευξης αλλά και ό,τι αφορά στις φόρμες συγκατάθεσης, την ηχογράφηση και την απομαγνητοφώνηση. Συζητούνται επίσης οι ομάδες εστίασης (focus groups), αλλά και οι ομαδικές συνεντεύξεις που έχουν κοινά χαρακτηριστικά και βασικές διαφορές.

6^η ενότητα: Ανάλυση λόγου, ανάλυση κειμένων και τεκμηρίων και ανάλυση περιεχομένου

Έχουμε γλωσσικά προσανατολισμένες προσεγγίσεις συλλογής ποιοτικών δεδομένων, που είναι συνηθισμένες στην ποιοτική έρευνα, όπως είναι η ανάλυση λόγου και η ανάλυση συνομιλίας και έχουμε τη συλλογή και ποιοτική ανάλυση κειμένων και άλλων τεκμηρίων (προσωπικά, οπτικά, επίσημα τεκμήρια κρατικής προέλευσης/ιδιωτικής προέλευσης, διαδικτυακά τεκμήρια). Η ανάλυση περιεχομένου είναι μία προσέγγιση ανάλυσης τεκμηρίων και κειμένων που μπορεί να αποτελούνται από λέξεις ή από εικόνες, μπορεί να είναι σε έντυπη μορφή, διαδικτυακή μορφή, γραπτή ή προφορική, η οποία προσπαθεί εκτός από το ποιοτικό κομμάτι και να ποσοτικοποιήσει το εκάστοτε περιεχόμενο κατά τρόπο συστηματικό και επαναλαμβανόμενο, βάσει εκ των προτέρων διαμορφωμένων κριτηρίων.

7^η ενότητα: Συγγραφή και προοπτική της ποιοτικής έρευνας

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στη συγγραφή της ποιοτικής έρευνας, στις στρατηγικές γενίκευσης, στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας, στη σύνδεση των αποτελεσμάτων με τη θεωρία, στον αναστοχασμό της έρευνας και στα βήματα για νέες βάσεις στην ερευνητική διαδικασία.

Οικονομική Ανάπτυξη και Διαστρωμάτωση (431025)

Διδάσκουσα: Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου

Ο σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση των υποδειγμάτων και των θεωριών που αναπτύχθηκαν για τη μελέτη της οικονομικής ανάπτυξης τόσο από την πλευρά της πολιτικής οικονομίας όσο και από την πλευρά της νεοκλασικής θεωρίας. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις για την ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση του επιπέδου ανάπτυξης καθώς και μία σειρά από ζητήματα τα οποία αποτελούν τη βάση και του σύγχρονου επιστημονικού προβληματισμού όπως, η ανισότητα και η φτώχεια καθώς και η κοινωνική στρωμάτωση.

Το μάθημα αποτελείται από 4 ενότητες: (α) Εισαγωγή και ορισμός της Σύγχρονης Οικονομικής Ανάπτυξης και Μεγέθυνσης. Συντελεστές Οικονομικής Ανάπτυξης: φυσικοί πόροι, ανθρώπινοι πόροι, κεφάλαιο, τεχνολογική πρόοδος, επιχειρηματικότητα, μέγεθος αγοράς, θεσμικό πλαίσιο,

εμπόδια οικονομικής ανάπτυξης. Στρατηγικές οικονομικής ανάπτυξης. Η γενική μεθοδολογία των υποδειγμάτων της σύγχρονης θεωρίας της οικονομικής μεγέθυνσης. Τα διάφορα υποδείγματα "εξωγενούς και ενδογενούς οικονομικής μεγέθυνσης". (β) Ταξινόμηση και βασικά χαρακτηριστικά των στρατηγικών ανάπτυξης. Βιομηχανία και οικονομική ανάπτυξη, θεωρίες εξάρτησης των αναπτυσσόμενων χωρών. Οικονομική μεγέθυνση και περιβάλλον. Αειφόρος ανάπτυξη. (γ) Μέτρα πολιτικής για την κινητοποίηση των αποταμιεύσεων: ιδιωτική αποταμίευση, δημόσια αποταμίευση, πληθωρισμός, εξωτερικές πηγές αποταμίευσης. Πολιτική διεθνών οικονομικών συναλλαγών: κρατική εξωτερική εμπορική πολιτική, διεθνής εμπορική πολιτική. Πολιτική σε βασικούς τομείς της οικονομίας: αγροτική πολιτική, βιομηχανική πολιτική, πολιτική σε άλλους τομείς. Μέτρα για την αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων των αναπτυσσόμενων χωρών.

Κοινωνιολογία της Παγκοσμιοποίησης (431026)

Διδάσκουσα: Ευαγγελία (Βάλια) Αρανίτου

Το μάθημα «Κοινωνιολογία της Παγκοσμιοποίησης» αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών-τριών του τμήματος με τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στο χώρο των κοινωνικών επιστημών αναφορικά με την νοηματοδότηση της έννοιας της παγκοσμιοποίησης. Μέσα από την εστίαση στις βασικές παραδόσεις της σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας το μάθημα αποπειράται να σκιαγραφήσει τις βασικές όψεις των μετασχηματισμών των σύγχρονων κοινωνιών σε παγκόσμιο επίπεδο, στα βασικά πεδία της οικονομίας, της πολιτικής και του πολιτισμού.

Στη δημόσια σφαίρα η έννοια της «παγκοσμιοποίησης» χρησιμοποιείται εν πολλοίς για να περιγράψει τις πολιτισμικές αλλαγές που υφίστανται «τοπικές» κοινωνίες με τρόπο εξωτερικό και παθητικό. Στο παρόν μάθημα, ωστόσο, θα ασχοληθούμε πρωτίστως με τα υπό διαμόρφωση χαρακτηριστικά της παγκόσμιας οικονομίας, με τις μορφές και με τους τρόπους με τους οποίους η πολιτική αποκτά διεθνοποιημένα χαρακτηριστικά και τα αποτυπώματα των παραπάνω διεργασιών στις σημερινές κοινωνικές σχέσεις καθώς και στις μορφές πολιτισμικής παραγωγής.

Σε αυτό το πλαίσιο το μάθημα είναι δομημένο σε δύο διακριτές θεματικές ενότητες. Στην πρώτη θα προσπαθήσουμε να εστιάσουμε στην ιστορικότητα των διαδικασιών διεθνοποίησης της οικονομίας και της πολιτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στις διαδικασίες διαμόρφωσης της ελεύθερης διεθνοποιημένης αγοράς και στην δημιουργία των θεσμών παγκόσμιας διακυβέρνησης. Ταυτόχρονα θα προσπαθήσουμε να αποτυπώσουμε την ιστορία της χρήσης της έννοιας της παγκοσμιοποίησης και να εστιάσουμε σε εκείνους τους μεταπολεμικούς θεωρητικούς, όπως ο Emmanuel Wallerstein και ο Karl Polanyi, που ενσωμάτωσαν στην οπτική τους την διαμόρφωση της παγκόσμιας οικονομίας ως βασικό παράγοντα συγκρότησης του νεωτερικού κόσμου. Στη δεύτερη ενότητα θα προσπαθήσουμε να εστιάσουμε στις διαφορετικές αποτυπώσεις αυτών των φαινομένων στην κοινωνική θεωρία μετά την περίοδο ανάδυσης της μεταμοντέρνας κοινωνικής θεωρίας. Συγκεκριμένα, ξεχωριστές θεματικές ενότητες θα αφιερωθούν στο έργο στοχαστών όπως ο Zygmunt Bauman, ο Fredric Jameson, ο Ulrich Beck, ο Anthony Giddens, ο Manuel Castells, ο John Urry, ο Armin Appadurai και ο George Ritzer.

Κοινωνιολογία της Εργασίας (431027)

Διδάσκοντες: Δημοσθένης Δασκαλάκης – Μάνος Σπυριδάκης

Το μάθημα εστιάζει στις βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας της εργασίας με έμφαση στις θεωρητικές μετατοπίσεις των τελευταίων δεκαετιών. Υπό το πρίσμα των σύγχρονων θεωρητικών αλλαγών θα εξεταστούν όχι μόνο οι μετασχηματισμοί της εργασίας ως κοινωνικής σχέσης, αλλά και

η ίδια η κεντρικότητα ή περιθωριοποίησή της στην ευρύτερη κοινωνική διαμόρφωση και διαστρωμάτωση. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα:

- Ανάπτυξης κοινωνιολογικού προβληματισμού πάνω στην εργασία.
- Εξοικείωσης με βασικές έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις, όπως «βιομηχανική» και «μεταβιομηχανική» κοινωνία, «τεχνοκρατική» ή «προγραμματισμένη» κοινωνία, «φορντισμός», «μεταφορντισμός» κοκ.

Εξοικείωσης με σύγχρονα κοινωνιολογικά ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία, όπως η επισφάλεια, η άυλη εργασία, οι έμφυλες ανισότητες στην εργασία, ο επαγγελματικός διαχωρισμός κοκ.

Οι ενότητες του μαθήματος, οι οποίες αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες αλλά και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων/ουσών, κατανέμονται ως εξής:

1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εργασίας.
2. Βιομηχανική καπιταλιστική κοινωνία και η θέση της εργασίας και του καταμερισμού εργασίας: Marx, Durkheim, Weber
3. Το «κλασικό» υπόδειγμα οργάνωσης της εργασίας: τεϊλορισμός, φορντισμός
4. Μετάβαση από το φορντισμό στο μεταφορντισμό, από τη βιομηχανική στη μεταβιομηχανική κοινωνία
5. Νέες τάσεις και μορφές οργάνωσης της εργασίας: τριτογενοποίηση, ιαπωνοποίηση, ολικό σύστημα ελέγχου, απεριττη παραγωγή
6. Νέες μορφές εργασίας: ευελιξία, επισφάλεια, άυλη εργασία, συναισθηματική εργασία, νέες τεχνολογίες, τηλεργασία
7. Φυλή, εθνότητα, τάξη: δυαδική αγορά εργασίας – κινητικότητα της εργασίας
8. Φύλο και εργασία: οριζόντιος και κάθετος επαγγελματικός διαχωρισμός, μισθολογικό χάσμα, «γυάλινη οροφή»
9. Μορφές συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων
10. Πέρα από την παραγωγή: η ισχύς της εργασίας στη συγκρότηση κοινωνικών ταυτοτήτων, το δίπολο εργάσιμος-ελεύθερος χρόνος, η επένδυση, προώθηση και πώληση του Εαυτού και όχι απλώς της εργατικής δύναμης
11. Για μια γενεαλογία της εργασίας στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό: συγκλίσεις και αποκλίσεις με το φορντικό μοντέλο
12. Προκλήσεις/υποθέσεις εργασίας για την κοινωνιολογία της εργασίας στην Ελλάδα του 21ου αιώνα: φλέγοντα ζητήματα, τάσεις και προοπτικές
13. Παρουσιάσεις εργασιών, ανακεφαλαίωση, ύλη και θέματα εξετάσεων

Ψηφιακή Εργασία (431028)

Διδάσκων: Ηρακλής-Αλέξανδρος Βογιατζής

Το μάθημα "Ψηφιακή Εργασία" εξετάζει τις ριζικές αλλαγές που επιφέρει η ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών στον χώρο της εργασίας, μέσα από μία κοινωνιολογική και διεπιστημονική οπτική. Οι φοιτητές θα μελετήσουν τον ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης, της μηχανικής μάθησης και της ρομποτικής στην παραγωγή, καθώς και τις νέες μορφές παραγωγής αξίας που προκύπτουν από τον «καπιταλισμό της επιτήρησης» και την ποσοτικοποίηση της δραστηριότητας μας στις πλατφόρμες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις μεταβολές της μισθωτής εργασίας, και σε νέες μορφές εργασίας όπως η εργασία σε πλατφόρμες, καθώς και τον ρόλο του αλγοριθμικού μάνατζμεντ της εργασίας. Με τη χρήση θεωρητικών εργαλείων και μεθοδολογιών, το μάθημα αναλύει τις υποκειμενικότητες της εργασίας μέσα από χαρακτηριστικές μελέτες περίπτωσης, προσφέροντας στους φοιτητές βαθιά κατανόηση των κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών μετασχηματισμών της ψηφιακής εποχής.

Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης και Μεταποικιακές Θεωρίες (431029)

Διδάσκων: Δημήτρης Παρσάνογλου

Οι ενότητες του μαθήματος, οι οποίες αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες αλλά και τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων/ουσών, κατανέμονται ως εξής:

1. Εισαγωγικά, περίγραμμα μαθήματος, βασικές έννοιες
2. Η γέννηση του κοινωνικού υποκειμένου «μετανάστης»: εθνικό κράτος, πολιτειότητα (citizenship), denizenship, πρώτες απόπειρες ρύθμισης της διεθνούς κινητικότητας
3. Σύγχρονες (μεταπολεμικές) μορφές κινητικότητας: ο «προσκεκλημένος εργάτης», η οικογενειακή επανένωση, ο/η αιτών/ούσα άσυλο, το μετα-αποικιακό υποκείμενο, ο/η «χωρίς χαρτιά»
4. Θεωρίες ερμηνείας της μετανάστευσης: από τις αρχικές (μαλθουσιανές) προσεγγίσεις και τους νόμους του Ravenstein στις οικονομικές προσεγγίσεις (νεοκλασική θεωρία, νέα οικονομικά της μετανάστευσης, θεωρία της διττής ή κατατετμημένης αγοράς εργασίας, θεωρία των παγκόσμιων συστημάτων)
5. Κοινωνιολογικές θεωρίες ερμηνείας της μετανάστευσης: θεωρία των κοινωνικών δικτύων, θεσμική θεωρία, σωρευτική αιτιότητα, θεωρία των μεταναστευτικών συστημάτων
6. Η Ελλάδα ως χώρα «υποδοχής» μεταναστών/τριων: η παραγνωρισμένη ιστορία της κινητικότητας/ετερότητας, το «προσφυγικό» του Μεσοπολέμου, αγροτική έξοδος, νέα διεθνής μετανάστευση
7. Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της σύγχρονης «μεταναστευτικής/ προσφυγικής κρίσης»
8. Το φύλο της μετανάστευσης ή φύλο και μετανάστευση
9. Κοινωνική και κοινωνιολογική διαχείριση της ετερότητας: αφομοίωση, κοινωνικός αποκλεισμός, κοινωνική ένταξη/ ενσωμάτωση, πολυπολιτισμικότητα, διεθνικότητα (transnationalism), διασπορά
10. Ειδικά κοινωνιολογικά θέματα: μετανάστευση και χώρος, χωρικός διαχωρισμός, χωρική πόλωση, αστική υποβάθμιση, εξευγενισμός
11. Η «δεύτερη γενιά» των μεταναστών/τριών: θεωρητικός και εμπειρικός αναστοχασμός
12. Παρουσιάσεις εργασιών, ανακεφαλαίωση, ύλη και θέματα εξετάσεων

Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας (431030)

Διδάσκων: Μανώλης Πατηνιώτης

Με το τέλος του Β'ΠΠ, η επιστημονική γνώση και η τεχνολογική καινοτομία αποκτούν κεντρική θέση στην κοινωνία. Ο επιστημονικός και τεχνολογικός γραμματισμός αποτελούν κρίσιμη προϋπόθεση, ώστε οι πολίτες να μπορούν να παρακολουθήσουν τις ραγδαίες αλλαγές που συμβαίνουν στη σφαίρα της εργασίας, της επικοινωνίας και του πολιτισμού. Αυτό, ωστόσο, συνιστά μια απλή αλλαγή βαθμού: Πρόκειται για κάτι που συνέβαινε και νωρίτερα στην Ιστορία, αλλά για διάφορους λόγους δεν αφορούσε το σύνολο της κοινωνίας και δεν χαρακτηριζόταν από την ένταση που γνώρισε κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Ταυτόχρονα, όμως, λαμβάνουν χώρα και αλλαγές που αφορούν την ίδια τη φύση της γνώσης. Η "κοινωνία της γνώσης" είναι μια κοινωνία στην οποία η γνώση χαρακτηρίζεται από απτότητα και μετρήσιμη οικονομική αξία: Είναι δηλαδή προϊόν, η θέση του οποίου βρίσκεται, κατά περίπτωση, είτε στο τέλος είτε στην αρχή της παραγωγικής διαδικασίας. Ένα πακέτο λογισμικού, λόγου χάρη, είναι ένα γνωσιακό προϊόν το οποίο μπορεί να απευθύνεται στον τελικό καταναλωτή (εφαρμογή), αλλά μπορεί να αποτελεί και κρίσιμη παράμετρο της ίδιας της παραγωγικής διαδικασίας (κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία).

Παράλληλα με την εδραίωση της "κοινωνίας της γνώσης", όμως, πραγματοποιείται και μια άλλη κρίσιμη μετάβαση. Η διάδοση της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών για την παραγωγή και τη

διαχείριση της γνώσης. Η γνώση δεν είναι πλέον βιβλία, σημειώματα ή προσωπική εμπειρία. Είναι πληροφορία η οποία ρέει διαρκώς κατά μήκος ενός δικτύου που απλώνεται σε όλο τον πλανήτη. Η μετάβαση στην ψηφιακή συνθήκη έχει δύο όψεις. Η μία από αυτές, εκείνη που απασχολεί συχνότερα την έρευνα και την κριτική, αφορά τη διασταύρωση των ψηφιακών τεχνολογιών με τον πολιτισμό, την πολιτική και την κοινωνία. Ποιες είναι οι νέες δυνατότητες που αναδεικνύονται από αυτή τη διασταύρωση και πώς μπορούμε να επωφεληθούμε; Αλλά επίσης: Ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν και πώς μπορούν η Φιλοσοφία, η Ηθική και το Δίκαιο να μας βοηθήσουν να τους αντιμετωπίσουμε; Με άλλα λόγια, ποια είναι η μορφή της κοινωνικής ρύθμισης που, για καλό ή για κακό, συνοδεύει την έλευση του ψηφιακού;

Η άλλη όψη της μετάβασης στην ψηφιακότητα συνδέεται με μια σειρά από πιο θεμελιώδη ερωτήματα. Από πολύ νωρίς, η ανάδυση του ψηφιακού συμπορεύτηκε με μια βαθιά αλλαγή των αντιλήψεων για τον άνθρωπο και τον κόσμο. Η ψηφιακότητα επερωτά τις θεμελιώδεις διακρίσεις της δυτικής νεοτερικότητας. Τι συνέπειες έχει η άρση της διάκρισης ανάμεσα στα βιολογικά και τα μηχανικά συστήματα, που επιχειρείται στο πλαίσιο του προγράμματος της Κυβερνητικής; Ποιος είναι ο χαρακτήρας της Ηθικής που αναδύεται από την αλληλεπίδραση ανθρωπομηχανικών συναρμογών και ποιες είναι οι νέες μορφές κοινωνικότητας που αυτή υποστηρίζει; Πώς γνωρίζει και αναπαριστά τον κόσμο το εκ γενετής ψηφιακό μετανεοτερικό υποκείμενο; Ποιες είναι οι νέες μορφές επιτελεστικότητας που αναδύονται στην ψηφιακή επικράτεια και πώς επαναπροσδιορίζουν τις έννοιες της ταυτότητας, της σωματικότητας και του φύλου;

Αυτά είναι μερικά από τα ζητήματα που θα μας απασχολήσουν στη διάρκεια του μαθήματος. Και καθώς η κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας είναι ένας ζωντανός οργανισμός που διαρκώς μετασχηματίζεται, θα φροντίσουμε να αναπτύσσουμε πρωτότυπα θεωρητικά εργαλεία που θα μας επιτρέπουν να παρακολουθούμε τις αλλαγές που είναι σε εξέλιξη και να σχολιάζουμε κριτικά τους περιορισμούς και τις δυνατότητες (constraints and affordances) που γεννιούνται από αυτή τη διαδικασία.

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Πληροφορίας
- Η Μαθηματική Θεωρία της Επικοινωνίας
- Η ανάδυση των ψηφιακών υπολογιστών και του Παγκόσμιου Ιστού
- Ροές πληροφορίας και κοινωνικά δίκτυα
- Από το Web 1.0 στο Web 2.0
- Η κουλτούρα της αναζήτησης
- Πολιτικές οικονομίες του διαδικτύου
- Ψηφιακή εργασία και Platform Capitalism
- Ο κόσμος των δεδομένων και ο Καπιταλισμός της Επιτήρησης
- Δυνητικά περιβάλλοντα και νέες μορφές υποκειμενικότητας
- Οι προκλήσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης και νέες μορφές κοινωνικότητας
- Η γλώσσα των Νέων Μέσων
- Παραγωγή γνώσης σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- Creative commons και δίκτυα ομοτίμων
- Από την κυβερνική πολιτική στον κυβερνοφεμινισμό

Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου (431031)

Διδάσκοντες: Ηρακλής Βογιατζής

Το μάθημα "Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου" διερευνά τον σύνθετο συνδυασμό πολιτικής ισχύος και οικονομικών πόρων που διαμορφώνουν την παραγωγή, διανομή και κατανάλωση των

ψηφιακών και πολιτισμικών αγαθών. Το μάθημα εξετάζει το ιδιοκτησιακό καθεστώς, τη συγκέντρωση υποδομών και τα ζητήματα ελέγχου που χαρακτηρίζουν την ψηφιακή επικράτεια, ενώ παράλληλα παρουσιάζει τις θεωρίες που προσεγγίζουν το διαδίκτυο ως ένα νέο πεδίο καπιταλιστικής συσσώρευσης και αναδιοργάνωσης της οικονομικής πραγματικότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση της εμπορευματοποίησης της πληροφορίας, της συγκρότησης του «κοινού ως εμπόρευμα», του «καπιταλισμού της επιτήρησης» και του «καπιταλισμού της πλατφόρμας», αναλύοντας τον ρόλο των χρηστών στην παραγωγή αξίας μέσω της άυλης ή δωρεάν εργασίας τους.

Κοινωνιολογία του Διαδικτύου (431032)

Διδάσκων: Λέανδρος Κυριακόπουλος

Το μάθημα Κοινωνιολογία του Διαδικτύου εξετάζει τις κοινωνικές επιπτώσεις από την είσοδο των υπολογιστών και του διαδικτύου στη δημόσια και καθημερινή ζωή. Το κεντρικό ερώτημα του μαθήματος αφορά το πώς οι νέες τεχνολογίες και οι σύγχρονες μορφές επικοινωνίας (π.χ. τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι πλατφόρμες διαμοιρασμού, η απομακρυσμένη εργασία, το κινητό τηλέφωνο, ο γεωεντοπισμός, οι έξυπνες συσκευές) αλλάζουν τη μορφή των κοινωνικών σχέσεων, τη συγκρότηση της ταυτότητας, την άσκηση της πολιτικής. Πρόκειται για ένα κρίσιμο ερώτημα που αποκτά όλο και μεγαλύτερο βάρος στη σύγχρονη εποχή. Τα νέα υπολογιστικά μέσα και το Ίντερνετ βρίσκονται ολόγυρά μας· διαμεσολαβούν την επικοινωνία, την έκφραση και παρουσίασή μας, την αντιληπτικότητα του πραγματικού. Οι αξιοποίησή τους από όλες τις βιομηχανίες, τους πολιτιστικούς θεσμούς, τα κρατικά και διεθνή συστήματα ασφαλείας, έχει επιφέρει τεράστιες αλλαγές στην παραγωγή και κυκλοφορία των ειδήσεων, στις ιδεολογίες, στις ταυτότητες, την εργασία, τον ελεύθερο χρόνο, την κατανάλωση προϊόντων. Η ανάπτυξη των ψηφιακών οικονομιών (metaverse), της τεχνητής νοημοσύνης (ChatGPT), της επαυξημένης πραγματικότητας (AR glasses) επιταχύνουν ακόμα περισσότερο αυτές τις εξελίξεις.

Το μάθημα εντοπίζει και συζητά αυτές τις αλλαγές, μέσα από ένα ευρύ φάσμα παραδειγμάτων και θεωρητικών σκευών. Οι στόχοι του μαθήματος είναι οι εξής: (1) Να κατανοηθεί η τυπική λειτουργία των υπολογιστικών μέσων και του διαδικτύου μέσα από την ιστορικότητά τους, (2) να καταδείξει τους πολλαπλούς τρόπους με τους οποίους διασταυρώνεται το ψηφιακό με το κοινωνικό, (3) να δημιουργήσει μια εξοικείωση με διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την εξέταση των επιπτώσεων του διαδικτύου στην κοινωνία, (4) να καλλιεργήσει μια κριτική σκέψη για τον ρόλο του διαδικτύου στην καθημερινή ζωή και τη δημόσια σφαίρα.

Συγγράμματα

ZUBOFF SHOSHANA: Η Εποχή του Κατασκοπευτικού Καπιταλισμού

Robin Mansell: Το διαδίκτυο στην Φαντασία: Επικοινωνία, Καινοτομία και Διακυβέρνηση

Μαθήματα

1) Εισαγωγή και γνωριμία με το μάθημα, γνωριμία με το υλικό του μαθήματος, συζήτηση για τις εργασίες, και ανάπτυξη των προσδοκιών του μαθήματος.

Εναρκτήρια συζήτηση για τον αντίκτυπο του Διαδικτύου στην κοινωνία: Ψηφιακή σύνδεση στην εποχή του COVID-19

2) Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Μπορούμε να οικοδομήσουμε μια αθέρα επικοινωνία και σχέσεις εμπιστοσύνης μέσα από (και στο) διαδίκτυο;

3) Διαδίκτυο, Επικοινωνία, Ενημέρωση: Πως δημιουργούνται και κυκλοφορούν οι ειδήσεις; Σχέση Πομπού-Δέκτη, κύκλωμα παραγωγών-καταναλωτών, ψευδείς ειδήσεις, εποχή μετα-αλήθειας.

4) Η εργασία στην ψηφιακή εποχή: Πώς τα ψηφιακά μέσα έχουν επηρεάσει την απασχόληση και την εργασία.

- 5) Το διαδικτυακό υποκείμενο: Κοινωνικές μηχανικές και (εμπρόθετες) στρατηγικές για την ψηφιακή (ανα)παράσταση του εαυτού. Τεχνικές παιχνοποίησης, ψηφιακός ρεαλισμός και επικοινωνιακή ηθική.
- 6) Συναίσθημα και εικόνα, επικοινωνιακός καπιταλισμός και συναισθηματικά κοινά.
- 7) Παίρνοντας θέση στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: Μαρτυρία, Ιοπολιτική, Ακτιβισμός (#MeToo, #BLM, Γυναικοκτονίες, Zak/Zackie Oh, Λέμε ΟΧΙ στη Χρυσή Αυγή).
- 8) Τοξική Επικοινωνία, Αφόρητες Σχέσεις: Αστική ηθική, κουλτούρα της ακύρωση

Κοινωνικές Θεωρίες της Επιστημονικής Γνώσης (431033)

Διδάσκων: Μανώλης Πατηνιώτης

Η κοινή αντίληψη για την επιστήμη την τοποθετεί στο επίκεντρο των σημαντικότερων ιστορικών αφηγημάτων του δυτικού κόσμου. Σύμφωνα με αυτή την αντίληψη, αν ένας θεσμός αντιπροσωπεύει με τον χαρακτηριστικότερο τρόπο το ιδεολόγημα της προόδου, αυτός είναι η επιστήμη. Υπό αυτή την έννοια, αν θέλουμε να καταλάβουμε πώς η ανθρωπότητα κατόρθωσε να φτάσει στο επίπεδο που βρίσκεται σήμερα, ο καλύτερος τρόπος είναι να ακολουθήσουμε το νήμα που ορίζει η πρόοδος της επιστήμης.

Ωστόσο, από τη δεκαετία του 1960 και μετά, η επιστήμη κατεβαίνει από το βάθρο της και ένα πλήθος ιστορικών, κοινωνιολόγων, φιλοσόφων, κοινωνικών ανθρωπολόγων κ.λπ. αρχίζουν να ανατέμνουν εκ νέου το επιστημονικό και τεχνολογικό φαινόμενο. Τώρα όχι ως πρωταγωνιστή και οδηγό της ιστορικής εξέλιξης, αλλά ως μέρος ενός πολύμορφου πλέγματος πολιτισμικών παραγόντων που συνδιαμορφώνουν και συνδιαμορφώνονται από το κοινωνικό γίγνεσθαι. Αν και τα τελευταία χρόνια το τοπίο έχει γίνει εξαιρετικά σύνθετο, το μάθημα προσπαθεί να εντοπίσει τους βασικούς άξονες αυτών των θεωρητικών εξελίξεων και να συζητήσει τις συνέπειές τους στην ιστοριογραφία και την κοινωνιολογία της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Οι επιμέρους θεματικές ενότητες του μαθήματος έχουν ως εξής:

- Thomas Kuhn και η αλλαγή του τοπίου στην ιστοριογραφία της επιστήμης
- Η αμφισβήτηση του λειτουργισμού στην κοινωνιολογία της επιστήμης
- Η Κοινωνιολογία της Επιστημονικής Γνώσης και το Ισχυρό Πρόγραμμα
- Η κοινωνική κατασκευή της επιστημονικής και τεχνολογικής πραγματικότητα
- Θεωρία δρώντος-δικτύου
- Η Ανθρωπολογία της Επιστημονικής Γνώσης και οι Σπουδές Εργαστηρίων
- Επιστημονική γνώση και κοινωνικές διακρίσεις
- Το φύλο της τεχνολογίας και οι τεχνολογίες του φύλου
- Φεμινιστικές γνωσιολογίες της επιστήμης
- Πώς λήγουν οι επιστημονικές διαμάχες; Πειθώ και νομιμοποίηση
- Experts vs. lay people
- Επιστημονική Γνώση από τα κάτω
- Παραγωγή γνώσης στον ψηφιακό χώρο

Κοινωνία της Διακινδύνευσης και Περιβάλλον (431034)

Διδάσκων: Μανώλης Πατηνιώτης

Το 1986, ο Γερμανός κοινωνιολόγος Ulrich Beck δημοσίευσε το εμβληματικό βιβλίο *Κοινωνία της Διακινδύνευσης*. Η βασική ιδέα γύρω από την οποία αναπτύσσεται η σκέψη του Beck ήταν ότι, σε αντίθεση με τις νεότερες κοινωνίες, οι οποίες ήταν προσανατολισμένες στην παραγωγή πλούτου, οι κοινωνίες του όψιμου καπιταλισμού είναι προσανατολισμένες στην παραγωγή διακινδυνεύσεων.

Οι διακινδυνεύσεις αντιπροσωπεύουν κινδύνους οι οποίοι υπερβαίνουν την προσωπική ή τοπική κλίμακα και απειλούν ολόκληρα συστήματα ή την κοινωνία στο σύνολό της: Περιβαλλοντικές απειλές, κινδύνους από τη χρήση πυρηνικών, επιδημίες, αλλά και αποσάθρωση των κοινωνικών θεσμών της νεοτερικότητας εξαιτίας της ακραίας εξατομίκευσης.

Η μελέτη του Beck στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ανάδειξη δύο παραδόξων. Το πρώτο από αυτά αφορά το γεγονός ότι η εμφάνιση των διακινδυνεύσεων δεν είναι αποτέλεσμα της *αποτυχίας* των τεχνοεπιστημονικών προγραμμάτων της νεοτερικότητας, αλλά της *επιτυχίας* τους. Η μόλυνση και η έκρηξη μαζική εξαφάνιση των ειδών δεν είναι αποτέλεσμα της αδυναμίας της επιστήμης να εμποδίσει την επερχόμενη καταστροφή, αλλά της δυνατότητας της επιστήμης και της τεχνολογίας να υλοποιούν προγράμματα που υπερβαίνουν τις αντοχές του περιβάλλοντος στο οποίο είχε αναπτυχθεί μέχρι τότε η ανθρωπότητα, και του καπιταλιστικού συστήματος να νομιμοποιεί τις συνέπειες αυτών των προγραμμάτων ως το αναπόφευκτο «τίμημα της ανάπτυξης».

Όπως είναι φυσικό, τα προβλήματα αυτά χρήζουν αντιμετώπισης. Ποιος είναι καταλληλότερος να αναλάβει αυτό το έργο, αν όχι η ίδια η επιστήμη; Κι αυτό είναι το δεύτερο παράδοξο: Τα προβλήματα που δημιουργούν η επιστήμη και η τεχνολογία τις υπερβαίνουν με την έννοια ότι αφορούν το σύνολο της κοινωνίας. Παρ' όλα αυτά, οι ειδικοί προσπαθούν να πείσουν ότι οι μοναδικοί που μπορούν να τα διαχειριστούν είναι οι ίδιοι. Οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι φορείς δεν δικαιούνται να εκφέρουν γνώμη (πέραν ίσως κάποιων περιορισμένων γνωμοδοτικών παρεμβάσεων), επειδή δεν διαθέτουν την απαιτούμενη «κατάρτιση». Και αυτό παρά το γεγονός ότι το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των διακινδυνεύσεων του όψιμου καπιταλισμού συνίσταται ακριβώς στην ανάδυση δυναμικών που απειλούν εξίσου τη λειτουργία ανθρώπινων συνόλων, φυσικών συστημάτων και κοινωνικών θεσμών. Οι ειδικοί προσπαθούν να κρατήσουν τη διαχείριση των προβλημάτων που *υπερβαίνουν* την τεχνοεπιστήμη εντός της τεχνοεπιστήμης.

Τα παράδοξα αυτά παύουν να είναι παράδοξα, όμως, αν δούμε την επιστήμη ως πολιτικό θεσμό. Αν εγκαταλείψουμε, δηλαδή, την αφελή ιδέα περί αντικειμενικής και αμερόληπτης επιστήμης, που είναι ιδεαλιστικά ταγμένα στην εξυπηρέτηση του κοινού καλού, και τη δούμε ως ένα πεδίο δράσης, όπου οι δρώντες επωφελούνται από την πρόσβαση στη γνώση για να διευρύνουν και να νομιμοποιήσουν την κοινωνική επιρροή τους. Συνεπώς, αν η επιστήμη πρόκειται να συμβάλει στην αντιμετώπιση των διακινδυνεύσεων που την υπερβαίνουν, θα πρέπει να υπερβεί και η ίδια τον εαυτό της· να αναθεωρήσει τις δεσμεύσεις της στα εδραία συστήματα εξουσίας και να βρει τρόπους να κινηθεί πέρα από τα θετικιστικά στερεότυπα, στα οποία θεμελιώνει το παρωχημένο νεοτερικό πρότυπο λειτουργίας της.

Πολιτική και Κοινωνική Εκπροσώπηση (431035)

Διδάσκων: Χάρης Μαλαμίδης

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική και σε βάθος μελέτη των συστημάτων πολιτικής και κοινωνικής εκπροσώπησης. Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες χωρίζονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: 1) Εισαγωγικές παρατηρήσεις, 2) Πολιτική εκπροσώπηση, 3) Κοινωνική εκπροσώπηση, 4) Σύνοψη. Η πρώτη θεματική ενότητα αφορά σε εισαγωγικές παρατηρήσεις πάνω στο αντικείμενο της Πολιτικής και Κοινωνικής Εκπροσώπησης. Συγκεκριμένα, αναλύονται οι βασικές έννοιες του μαθήματος, καθώς και η σύνδεση των νεωτερικών κοινωνιών με την ανάπτυξη και εξέλιξη των δημοκρατικών πολιτευμάτων και την πολιτική και κοινωνική συμμετοχή. Η δεύτερη ενότητα επικεντρώνεται στην πολιτική εκπροσώπηση όπου αναλύονται τα κύρια πολιτικά συστήματα, ορίζεται το πολιτικό κόμμα και αναλύονται τα χαρακτηριστικά του, εξετάζεται η εξέλιξη των κομμάτων μέσα στα χρόνια και οι διαφορετικοί τύποι που αναδύονται, καθώς ποια είναι η σχέση των πολιτικών κομμάτων με τη δημοκρατία. Τέλος, η ενότητα εξετάζει τους βασικούς πολιτικούς σχηματισμούς που αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα κατά τον 20^ο και 21^ο αιώνα. Η τρίτη ενότητα αφορά στην κοινωνική εκπροσώπηση. Αρχικά, αναλύονται οι κύριες ομάδες

πίεσης, τα χαρακτηριστικά τους και οι λειτουργίες τους. Στη συνέχεια, η ενότητα επικεντρώνεται στα εργατικά συνδικάτα και στην εξέλιξη του συνδικαλιστικού κινήματος στον 20^ο αιώνα αλλά και στο ρόλο των εργοδοτικών οργανώσεων. Η συζήτηση συνεχίζεται μέσα από την μελέτη της οπτικής του πλουραλισμού, το πλαίσιο του κορπορατισμού και νέο-κορπορατισμού, καθώς και το πλαίσιο της διακυβέρνησης. Τέλος, η ενότητα εξετάζει τους βασικούς κοινωνικούς σχηματισμούς της κοινωνίας των πολιτών και του κοινωνικού κεφαλαίου που αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα κατά τον 20^ο και 21^ο αιώνα, όπου αναλύεται ο ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και των συλλόγων εθελοντών. Στην τέταρτη και τελευταία θεματική ενότητα συνοψίζουμε τα βασικά σημεία που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

Κοινωνικά Κινήματα (431036)

Διδάσκων: Χάρης Μαλαμίδης

Το μάθημα επικεντρώνεται στη μελέτη και ανάλυση της συλλογικής δράσης και των κοινωνικών κινημάτων ως κύριων φορέων διαμόρφωσης της κοινωνικής, πολιτικής, πολιτισμικής και οικονομικής πραγματικότητας. Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες χωρίζονται σε πέντε θεματικές ενότητες: 1) Εισαγωγικές παρατηρήσεις, 2) Βασικές θεωρίες των κοινωνικών κινημάτων, 3) Περιπτώσεις κοινωνικών κινημάτων, 4) Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, 5) Σύνοψη. Η πρώτη θεματική ενότητα αφορά την εισαγωγή και την οργάνωση του μαθήματος. Στην δεύτερη ενότητα οι διαλέξεις αφορούν τις βασικές θεωρίες των κοινωνικών κινημάτων και συγκεκριμένα την επισκόπηση των θεωριών συλλογικής συμπεριφοράς, τη θεωρία της ορθολογικής επιλογής και της κινητοποίησης πόρων, καθώς και τις θεωρίες των νέων κοινωνικών κινημάτων και την ανάλυση των ερμηνευτικών πλαισίων. Η τρίτη ενότητα αποτελείται από διαλέξεις σχετικά με κρίσιμες περιπτώσεις ανάπτυξης συγκρουσιακών κύκλων και την εξέλιξη τους μέσα στο χρόνο. Συγκεκριμένα, μελετάμε τη διάκριση μεταξύ παραδοσιακών και νέων κοινωνικών κινημάτων, τα κινήματα ενάντια στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση, αλλά και τις πρόσφατες κινητοποιήσεις ενάντια στη λιτότητα. Η τέταρτη ενότητα περιέχει διαλέξεις που αφορούν τη σύνδεση των κοινωνικών κινημάτων με το πεδίο της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Αρχικά συζητάμε τι είναι η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και πως συνδέεται με τα κοινωνικά κινήματα εστιάζοντας στην προσέγγιση της προεικόνισης. Στη συνέχεια, συζητάμε περιπτώσεις εγχειρημάτων στους τομείς της υγείας, της εργασίας και της τροφής, ενώ αναλύουμε τη διάσταση του φύλου στα κινήματα και στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. Η τελευταία ενότητα αφορά την σύνοψη του μαθήματος και την προετοιμασία των φοιτητριών και φοιτητών για τις εξετάσεις.

Κράτος και Κοινωνία (431037)

Διδάσκων: Χάρης Μαλαμίδης

Αντικείμενο του μαθήματος είναι να προσεγγίσει την πολυδιάστατη σχέση του κράτους και της κοινωνίας. Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες χωρίζονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες: 1) Εισαγωγικές παρατηρήσεις, 2) Κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις της σχέσης κράτους-κοινωνίας, 3) Κράτος πρόνοιας, παρεμβατικό κράτος και κριτικές, 4) Σύνοψη. Η πρώτη θεματική ενότητα αφορά σε εισαγωγικές παρατηρήσεις, όπου αρχικά συζητάμε τις κύριες έννοιες που απασχολούν τη σχέση κράτους και κοινωνίας, ενώ στη συνέχεια σκιαγραφούμε τη διαδρομή από τις προνεωτερικές μορφές κρατικής συγκρότησης στο σύγχρονο εθνικό κράτος. Η δεύτερη θεματική ενότητα επικεντρώνεται στην ανάλυση των κύριων θεωρητικών προσεγγίσεων που αναλύουν τη σχέση κράτους-κοινωνίας. Αρχικά επικεντρωνόμαστε στις κλασικές προσεγγίσεις του κοινωνικού συμβολαίου και της φυσικής κατάστασης μέσα από τη σκέψη των Hobbes, Locke και Rousseau. Στη

συνέχεια επικεντρωνόμαστε στις κλασικές και νεότερες πλουραλιστικές θεωρίες και τις θεωρίες των ελίτ σχετικά με το κράτος. Η συζήτηση συνεχίζεται με αναφορά στις μαρξιστικές προσεγγίσεις, όπου συζητάμε τις οπτικές των Ένγκελς και Γκράμσι για την ανάπτυξη του καπιταλιστικού κράτους, αλλά και της οπτικής της αυτονομίας μέσα από τις προσεγγίσεις του αυτόνομου μαρξισμού και του εργατισμού. Η δεύτερη ενότητα κλείνει με την ανάλυση του πατριαρχικού κράτους όπου συζητάμε διαφορετικές φεμινιστικές οπτικές για τη σχέση κράτους-κοινωνίας. Η τρίτη θεματική ενότητα επικεντρώνονται στη διαμόρφωση της σχέσης κράτους-κοινωνίας στη μεταπολεμική περίοδο. Αρχικά συζητάμε τις έννοιες του κράτους πρόνοιας και του παρεμβατικού κράτους, αναλύοντας την ιστορική εξέλιξη των άτυπων και τυπικών θεσμών κοινωνικής πρόνοιας από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και έπειτα, καθώς και τις επιδράσεις τους στις έννοιες των κοινωνικών δικαιωμάτων και της ιδιότητας του πολίτη. Στη συνέχεια αναλύουμε την εξάπλωση του οικονομικού ορθολογισμού στην ανάλυση της πολιτικής, τη στροφή στον μονεταρισμό και την απελευθέρωση της αγοράς, καθώς και τους μετασχηματισμούς του κράτους στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της ανάδυση των υπερεθνικών θεσμικών συγκροτήσεων. Στην τέταρτη και τελευταία θεματική ενότητα συνοψίζουμε τα βασικά σημεία που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

Πολιτική Επικοινωνία (431038)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Θεοδωρίδης

Το μάθημα προσεγγίζει ζητήματα σχετικά με τους πολιτικούς και επικοινωνιακούς ρόλους των δρώντων του πολιτικού συστήματος, καθώς και εστιάζει στην ανάλυση του πολιτικού λόγου και των εικόνων που διαχέονται στη δημόσια σφαίρα. Πιο συγκεκριμένα, μετά από την παρουσίαση των βασικών θεωριών περί επικοινωνίας, δίνεται έμφαση στη σημασία της πολιτικής επικοινωνίας με στόχο την ενημέρωση, την πειθώ, την άσκηση επιρροής σε γνώμες, προτιμήσεις και στάσεις των δρώντων. Στο πλαίσιο του μαθήματος, παρουσιάζονται, αναλύονται και ερμηνεύονται πρακτικές και μελέτες περίπτωσης του σύγχρονου πολιτικού περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, μέσω της κριτικής επισκόπησης της διεθνούς βιβλιογραφίας, το μάθημα αναφέρεται στις προκλήσεις της πολιτικής επικοινωνίας στη σημερινή συγκυρία, καθώς και στα ερευνητικά εργαλεία ανάλυσης της πολιτικής επικοινωνίας.

Θεωρίες Δημοκρατίας (431039)

Διδάσκουσα: Βασιλική Παπαδοπούλου

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές θεωρίες της δημοκρατίας, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τους κλασικούς και τους σύγχρονους στοχαστές των κοινωνικών επιστημών και ειδικότερα της κοινωνιολογίας, παρουσιάζοντας με κριτικό τρόπο τους θεωρητικούς προβληματισμούς τους γύρω από τα πολιτεύματα, τη διακυβέρνηση και τη συμμετοχή. Εξετάζονται οι κοινωνικές αναφορές αυτών των θεωρητικών συζητήσεων καθώς και οι κοινωνικές και ιδιαίτερα οικονομικές προϋποθέσεις της δημοκρατικής συγκρότησης και δυναμικής. Έμφαση δίδεται στο τέλος της δεκαετίας του 1980 και στην ολοκλήρωση των διαδικασιών παγκοσμιοποίησης, όπου εντοπίζεται μια διαρκής απορρύθμιση και υποβάθμιση των δημοκρατικών διευθετήσεων σε όλα τα επίπεδα (κοινωνικά, θεσμικά, διαδικαστικά, εργασιακά, πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών κ.ά.). Το μάθημα αξιοποιεί τη θεωρητική συζήτηση σε σχέση με την κριτική αποτίμηση της Μεταπολιτευτικής Δημοκρατίας.

Κριτική Κοινωνική Θεωρία για το Δίκαιο, τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα (431040)

Διδάσκων: Γιάννης Φλυτζάνης

Το μάθημα εστιάζει στον σύγχρονο κοινωνικό στοχασμό για το δίκαιο και τη δημοκρατία, ο οποίος έχει κριτικό χαρακτήρα, καθώς αναδεικνύει τις νεωτερικές παθογένειες, ενώ συχνά προβάλλει και προτάσεις. Το μάθημα εκκινεί από κριτικές θεωρήσεις του δικαίου, οι οποίες συλλαμβάνουν το δίκαιο ως ιδεολογικό μηχανισμό (Althusser) ή μέσα από τη διαπάλη εντός του κράτους ως το επίδικο των κοινωνικών ανταγωνισμών (Πουλαντζάς). Ακολουθούν οι κριτικές προσεγγίσεις που προσεγγίζουν το δίκαιο μέσα από τη σχέση του με τη βία (Benjamin) ή μέσα από την τυχόν αποδομησιμότητά του (Derrida), αλλά και μέσα από τη θεματική της σχέσης του δικαίου με τη σύγχρονη μορφή που λαμβάνει η κυριαρχία και το αναδυόμενο βιοπολιτικό καθεστώς της εξαίρεσης (Foucault, Agamben, Mbembe) ή σε συνάρτηση με τη θεματική των έμφυλων ταυτοτήτων και της κοινωνικής αναπαραγωγής (Fraser, Butler). Σε ένα δεύτερο άξονα αναδεικνύονται κοινωνικές θεωρήσεις της δημοκρατίας με πρώτη τη κοινωνική θεωρία του μεσοπολέμου που ασχολήθηκε με την κρίση της δημοκρατίας και την άνοδο του φασισμού (Gramsci, πρώτη γενιά Φραγκφούρτης). Αναλύεται έπειτα η σύγχρονη κανονιστική κοινωνική θεωρία, η οποία με πυρήνα το έργο του Habermas θα αναδείξει τη σχέση δικαίου και πολιτικής (Το Πραγματικό και το Ισχύον). Στη δημοκρατική στροφή της σημερινής κοινωνικής θεωρίας εντάσσεται και η μετα-μαρξιστική θεωρία λόγων των Laclau-Mouffe. Αναπτύσσονται παράλληλα και σύγχρονες πολιτειακές και δημοκρατικές προτάσεις, όπως αυτή για την μελλοντική κοινότητα των κοινών. Σε έναν τρίτο άξονα, εξετάζεται η ειδικότερη θεματική των δικαιωμάτων εκκινώντας από την κοινωνική θεωρία που ενδιαφέρθηκε για τη δικαιωματική συμπερίληψη της διαφοράς (Honneth, Benhabib) και συνεχίζοντας με τις γαλλικές μετα-μαρξιστικές προσεγγίσεις περί πολιτικής δικαιωμάτων (Balibar, Rancière). Αναλύονται και οι κοινωνικές προσεγγίσεις που συνδέουν τα δικαιώματα με τον κοσμοπολιτισμό (Beck), αλλά και οι μετα-αποικιακές προσεγγίσεις των δικαιωμάτων και της κάτωθεν παγκοσμιοποίησης (Santos, Spivak). Τέλος επισημαίνονται οι θεωρήσεις των Κριτικών Σπουδών, οι οποίες αναδεικνύοντας το πολιτικό διακύβευμα του νομικού, ασκούν κριτική στα ανθρώπινα δικαιώματα (Το τέλος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων).

Ανισότητες και Δίκαιο (431041)

Διδάσκων: Ιωάννης Φλυτζάνης

Μέσα από το μάθημα συνδέεται ο κοινωνικός στοχασμός, ο οποίος αναδεικνύει την ανισότητα στη νεωτερικότητα, ασκώντας κριτική και προβάλλοντας προτάσεις, με το ρόλο του δικαίου. Αρχικά, δίνονται τα θεωρητικά θεμέλια του προβληματισμού περί ισότητας/ ανισότητας και δικαίου: από το φυσικό δίκαιο και τη φιλελεύθερη πίστη στην ισότητα ευκαιριών και στη συνεχή βελτίωση του ανθρώπου, στην κριτική τη ανισότητας από τον Rousseau και στη λύση της πολιτείας του Κοινωνικού Συμβολαίου και των δικαιωμάτων, στην πολιτική οικονομία της εξαθλίωσης στον Marx όπου το δίκαιο αποτελεί υπερδομή. Παράλληλα, τονίζονται αντιθετικά σχήματα στους λόγους περί (αν)ισότητας και δικαίου: η ελευθερία απέναντι στην ισότητα, ο συντηρητικός ενάντια στο ριζοσπαστικό φιλελευθερισμό, εξισωτική ή τυπική ελευθερία; Αναλύονται τρία ιστορικά παραδείγματα δικαιοτικής επέκτασης της ισότητας: α) πολιτικά δικαιώματα, β) κοινωνικά και κράτος πρόνοιας γ) ταυτοτικά δικαιώματα και διεκδίκηση της διαφοράς. Από την άλλη δίνονται ιστορικά παραδείγματα δικαίων της ανισότητας, καθώς και θεωρητικών που τα νομιμοποίησαν (ρατσιστικό κράτος/ αποικιοκρατία, φασισμός, οικονομική ανισότητα). Τέλος, το μάθημα εστιάζεται σε θεωρητικές προτάσεις ισότητας α) η ριζική ισότητα των ουτοπιστών κοινωνιολόγων, β) η πρόταση σύγχρονων θεωρητικών δικαίου για ισότητα ευκαιριών και η κριτική της, και γ) οι επιμέρους προτάσεις για «ισοελευθερία», για δημοκρατία ως «ριζοσπαστική ισότητα», για μια έμφυλη

δικαιοσύνη της αναδιανομής.

Κοινωνιολογία της Παρέκκλισης και Τεχνολογίες Επιτήρησης (431042)

Διδάσκουσα: Ιωάννα Τσίγκανου

Το μάθημα αφορά την κοινωνιολογική περιήγηση στον «κόσμο» του εγκλήματος και της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς καθώς και στους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις απαντήσεις της κοινωνιολογικής θεωρίας και έρευνας στα τρία βασικά ερωτήματα που αφορούν το έγκλημα και την παρέκκλιση: 1) Γιατί τα μέλη μιας κοινωνίας δεν συμμορφώνονται με το νόμο, εγκληματούν, παραβιάζουν ή παρεκκλίνουν από τον κυρίαρχο κοινωνικό διακανονισμό; 2) Γιατί μόνο κάποια από τα μέλη ή κοινωνικές ομάδες εγκληματούν, παραβιάζουν ή παρεκκλίνουν από τις κυρίαρχες και αποδεκτές νόρμες κοινωνικής συμπεριφοράς; 3) Γιατί μόνο κάποιοι από όσους/σες εγκληματούν, παραβιάζουν ή παρεκκλίνουν από το νόμο υπόκεινται στους μηχανισμούς άσκησης επίσημου κοινωνικού ελέγχου και τις τεχνολογίες επιτήρησης. Στο εν λόγω μάθημα συναντώνται οι επιστήμες της κοινωνιολογίας, της εγκληματολογίας, του δικαίου και της ψυχολογίας. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελούν θεματικές ενότητες όπως οι ακόλουθες: Το θεωρητικό πλαίσιο της κοινωνιολογίας του εγκλήματος και της παρέκκλισης. Καταβολές, εξέλιξη και προοπτικές. Πηγές της γνώσης για το έγκλημα, την παρέκκλιση και την τιμωρία στην Ελλάδα και διεθνώς. Η συμβολή της Σχολής του Σικάγο, η θεωρία της ανομίας και η κληρονομιά των Durkheim και Merton. Αξίες, πολιτισμός και υποκουλτούρες. Η συμβολή των θεωριών της συμβολικής αλληλόδρασης, της φαινομενολογίας και της εθνομεθοδολογίας. Η κριτική θεωρία. Συναινετικό και συγκρουσιακό πρότυπο αντιμετώπισης του εγκλήματος και της παρέκκλισης. Θεωρίες κοινωνικού ελέγχου και τεχνολογίες επιτήρησης. Το επίσημο σύστημα άσκησης κοινωνικού ελέγχου: η ποινή, η φυλακή και εναλλακτικοί μηχανισμοί επιτήρησης και τιμωρίας.

Βιοϊατρική, Βιοηθική και Βιοεξουσία (431043)

Διδάσκουσα: Μαρία Γεωργία Αντωνοπούλου

Η 4^η τεχνολογική επανάσταση και ιδιαίτερα οι ανακαλύψεις της γενετικής και της μοριακής βιολογίας δημιουργούν νέες προκλήσεις και ερωτήματα, τα οποία απασχολούν τόσο την ιατρική, την νομική επιστήμη και ως εκ τούτου τις κοινωνικές επιστήμες. Πως μπορούμε να κατανοήσουμε, να θέσουμε όρια και να εξηγήσουμε την ηθική ως αποτέλεσμα των επιτευγμάτων της επιστήμης και της τεχνολογικής προόδου; Πως αλλάζουν τα όρια μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής σφαίρας, όταν η επιστήμη μπορεί να παράγει μόνη της ζωή από το ζωντανό ή το νεκρό σώμα; Αρχικός στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στους νέους αυτούς προβληματισμούς. Στο πρώτο μέρος, θα ασχοληθούμε με την βιοϊατρική, ειδικά με τις μεταμοσχεύσεις, τα πειράματα στα έμβια όντα, την τεχνητή γονιμοποίηση, και τις προκλήσεις που γεννούν για την κοινωνική επιστήμη. Αφετηρία είναι το έργο του Michel Foucault καθώς και κριτικοί στοχαστές όπως ο Nikolas Rose προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν το διακύβευμα και να ευαισθητοποιηθούν ως προς τις κοινωνικές επιλογές που αφορούν δημόσιες πολιτικές για τις βιοτεχνολογικές καινοτομίες και ερευνητικές εφαρμογές των βιοϊατρικών επιστημών.

Στο δεύτερο μέρος ασχολούμαστε με το περιεχόμενο και τις λειτουργίες της κοινωνικής πολιτικής και την αλλαγή παραδείγματος που επιχειρείται από τον ολοένα και πιο έντονο προσδιορισμό της ως βιοπολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, θα εξετάσουμε τον ιστορικό και ταξικό ρόλο της κοινωνικής πολιτικής και θα εστιάσουμε στην σχέση της κοινωνικής πολιτικής υπό το πρίσμα της βιοεξουσίας και της βιοπολιτικής. Συγκεκριμένα, μας απασχολεί η βιοπολιτική ως σημείο κριτικής στο κοινωνικό κράτος και στις προεκτάσεις που αυτή μπορεί να λάβει εντός του φιλελευθέρου καπιταλισμού. Το

κοινό έχει η βιοπολιτική και βιοεξουσία με την αυτονομία του κοινωνικού υποκειμένου στον Χάγιεκ και στην αποσυλοποίηση των τροφίμων του ψυχιατρείου στην Λέρο την δεκαετία του '90; Σε όλο το κύκλο των σεμιναρίων στο επίκεντρο έχουμε το έργο του Michel Foucault, του George Agamben, του Jurgen Habermans καθώς επίσης και του Karl Polanyi, ειδικά προς την ιστορική κατανόηση του καπιταλισμού και του κοινωνικού κράτους.

Θεωρία της Ιδεολογίας (431044)

Διδάσκων: Λέανδρος Κυριακόπουλος

Σκοπός του μαθήματος είναι α), η διερεύνηση των κύριων θεωριών της ιδεολογίας όπως αναπτύσσονται στις κοινωνικές και πολιτισμικές σπουδές, και β) η ερμηνευτική κατανόηση της σχέσης που διατηρεί η ιδεολογία με τον λόγο και την αναπαράσταση. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα συζητά τη νεωτερικότητα ως πρόταγμα μέσα από το οποίο ένα σύνολο πολιτισμικών αξιών και νοηματοδοτικών σχημάτων καθίσταται προϊόν του λόγου και διακύβευμα των τεχνών και τεχνολογιών της εικόνας. Μέλημα είναι η διερεύνηση της ιστορικότητας, της κυκλοφορίας και της διάχυσης των ιδεολογιών στον κοινωνικό κόσμο, και της σύνδεσής τους με ευρύτερα κοινωνικοπολιτικά σχήματα όπως είναι η τέχνη, οι οπτικοακουστικές τεχνολογίες, τα μέσα παραγωγής, η κρατική εξουσία, το θέαμα, η αισθητική των υποκειμένων και οι πολιτικές των ταυτοτήτων.

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες να έχουν κατανοήσει:

- α) την ιστορική παρουσία των ιδεολογιών στο πλαίσιο της νεωτερικότητας
- β) την συγκροτητική σχέση της ιδεολογίας με την αισθητική και την τέχνη
- γ) τους κυριότερους προβληματισμούς των πολιτικών της αναπαράστασης
- δ) την πολιτική σημασία των ιδεών, του λόγου και των εικόνων στη συγκρότηση του σύγχρονου κοινωνικού κόσμου.

Σε επίπεδο ικανοτήτων οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- α) να κατανοούν όρους όπως: φετιχισμός του εμπορεύματος, πραγματοποίηση, ιδεολογικοί μηχανισμοί, κράτος, ηγεμονία, αναπαράσταση, κατανάλωση
- β) να εντοπίζουν όψεις της υλικής έκφρασης της ιδεολογίας στην οικεία καθημερινότητα
- γ) να διερευνούν την επικοινωνιακή διάσταση της ιδεολογίας μέσα από τα τεχνικά μέσα παραγωγής και την κυκλοφορία της εικόνας
- δ) να αναπτύσσουν κριτική σκέψη σε ζητήματα που άπτονται του σύγχρονου κοινωνικού κόσμου στην Ελλάδα και διεθνώς.

Συγγράμματα

Fredric Jameson, 2024. Η Πολιτισμική Στροφή: Κείμενα για το Μεταμοντέρνο. Αθήνα: Πλέθρον.

Terry Eagleton, 2018. Ιδεολογία: Μια Εισαγωγή. Αθήνα: Πεδίο Εκδοτική.

Θεματικές Μαθημάτων

1. Εισαγωγή στην έννοια της Ιδεολογίας
2. Ο φετιχισμός του εμπορεύματος ως ιδεολογία
3. Λόγος και Ιδέα, Τέχνη και Αναπαράσταση
4. Πραγματοποίηση και Αυτοσυνειδησία
5. Η Επικράτεια των Σημείων: Διαφήμιση, Κατανάλωση, Θέαμα
6. Η Σαγήνη των Εικόνων: Επιθυμία, Σώμα και Αισθητική του Εαυτού
7. Η Ιδεολογία ως κοινωνική αναπαραγωγή
8. Ηγεμονία, ΜΜΕ και Τηλεοπτική Βία
9. Πόλεμος, Φωτογραφίες Οδύνης, Πολιτικές του Ελέγχου
10. Έθνος, Ταυτότητα και μηχανισμοί της Αναπαράστασης

11. Κινηματογράφος, Ντοκιμαντέρ και Πολιτικές της Αναπαράστασης
12. Αισθητικοποιώντας το Πολιτικό
13. Σύνοψη Μαθήματος

Κοινωνία, ΜΜΕ και Κοινή Γνώμη (431045)

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Θεοδωρίδης

Στο μάθημα παρουσιάζουμε και αναλύουμε τη σχέση ανάμεσα στα ΜΜΕ και την κοινή γνώμη. Έχει εξαιρετική σημασία η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα ΜΜΕ προσδιορίζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τη θεματολογία της ενημέρωσης και τις επιπτώσεις που έχει κάτι τέτοιο για τις σημερινές κοινωνίες και τα υποκείμενα. Δίνουμε έμφαση στη διαδικασία με την οποία διαμορφώνεται η κοινή γνώμη στη σημερινή συγκυρία που χαρακτηρίζεται έντονα από το ψηφιακό περιβάλλον και την ανάδυση των διάφορων ΜΚΔ. Παρουσιάζουμε και αναλύουμε διαφορετικά μοντέλα επικοινωνίας και τις επιδράσεις που έχουν σε σχέση με τη δημοκρατία, την ελευθεροτυπία και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Προσεγγίζουμε τη συζήτηση υπό το πρίσμα της αλληλεπίδρασης των ΜΜΕ και των ΜΚΔ με την κοινή γνώμη, τη δημοσιότητα, την επικοινωνιακή χειραγώγηση σε μια εποχή πολλαπλών κρίσεων και εντάσεων.

Θεωρία και Κοινωνιολογία της Τέχνης (431046)

Διδάσκουσα: Κατερίνα Καρακάση

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες διαφορετικών θεωριών περί τέχνης και των σχέσεων της με την κοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην τέχνη ως αντικείμενο της κοινωνιολογίας αλλά και ως διεπιστημονικό ερευνητικό πεδίο των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών επιστημών.

Εκκινώντας από το ερώτημα τι είναι τέχνη και ποια είναι η κοινωνική της λειτουργία της θα παρουσιαστούν σε μια ιστορική προοπτική διαφορετικές θεωρήσεις περί τέχνης, περί των προϋποθέσεων και όρων παραγωγής και πρόσληψης της, ενώ θα συζητηθούν και έννοιες όπως π.χ. η αισθητική, η καλαισθησία, το γούστο, το ωραίο, το κοινό. Σε αυτό το πλαίσιο θα συνεξεταστούν και οι διασυνδέσεις της τέχνης με την πολιτική, την ιδεολογία, την ταυτότητα κ.τ.λ.. Για το σκοπό αυτό θα μελετηθούν ορισμένα κείμενα σημαντικών στοχαστών όπως π.χ. του Μπένιαμιν, του Ζιμμελ, του Ρανσιέρ, του Μπουρντιέ, του Ντάντο, του Αντόρνο, αλλά και κείμενα δημιουργών της τέχνης, που έχουν αναστοχαστεί για τον κοινωνικό της ρόλο, όπως π.χ. του Μπρεχτ. Με αυτό τον τρόπο θα αναδειχτεί όχι μόνο η ποικιλομορφία των ιδεολογημάτων περί τέχνης και θα αποτυπωθεί εμμέσως και μια κοινωνική ιστορία της τέχνης και των θεωριών περί τέχνης, αλλά θα προβληθεί και η σημασία της τέχνης ως προνομιακό αντικείμενο της κοινωνιολογίας.

Στόχος του μαθήματος είναι μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων οι φοιτήτριες/ες να είναι σε θέση: -

- να γνωρίζουν σημαντικά θεωρήματα περί τέχνης και ερμηνευτικά μοντέλα της κοινωνικής της λειτουργίας
- να κατανοούν την ιστορικότητα τόσο της τέχνης, όσο και των κοινωνιολογικών ή μη θεωριών περί τέχνης
- να εφαρμόζουν θεωρήματα και μεθοδολογικά εργαλεία στην προσέγγιση των καλλιτεχνικού φαινομένου και της πρόσληψης του
- να γνωρίζουν και να συνδέουν την κοινωνιολογία της τέχνης με άλλα πεδία της κοινωνικής ζωής (εκπαίδευση, έμφυλες ταυτότητες κτλ.)

Τρόπος αξιολόγησης: τελική γραπτή εξέταση

Στο πλαίσιο του μαθήματος προβλέπεται η εθελοντική συμμετοχή σε μια ομαδική προφορική παρουσίαση ενός κειμένου, από αυτά που θα μελετήσουμε. Οι ομάδες μπορούν να αποτελούνται από 3 έως 5 φοιτητές. Οι φοιτητές/τριες που θα κάνουν παρουσίαση κατά την διάρκεια του εξαμήνου θα έχουν κατοχυρώσει 20% του τελικού βαθμού.

Κοινωνιολογία της Θρησκείας (431047)

Διδάσκων: Δημοσθένης Δασκαλάκης

Το μάθημα επιδιώκει να αναδείξει την πολυδιάστατη σχέση της θρησκείας με την κοινωνία όπως αυτή διαμορφώθηκε ιστορικά σε συνάρτηση με οικονομικούς, πολιτικούς και πολιτισμικούς παράγοντες και όπως αυτή εξελίσσεται δυναμικά στον σύγχρονο κόσμο. Περιλαμβάνει *πρώτον* τις κλασσικές θεωρητικές αναλύσεις των θεμελιωτών της κοινωνιολογίας σχετικά με τις πηγές, το νόημα και την δυναμική της θρησκείας στη νεωτερικότητα. Αυτές εστιάστηκαν είτε στις κοινωνικές λειτουργίες που ενισχύουν την κοινωνική συνοχής, είτε στην προαγωγή πολιτισμικών αξιών που προωθούν τον οικονομικό και πολιτικό εξορθολογισμό είτε στη νομιμοποίηση της υφιστάμενης κοινωνικής τάξης. *Δεύτερον*, μελετώνται οι σύγχρονες προσεγγίσεις που ορίζουν την θρησκεία ως κεντρικό θεσμό (σύστημα πεποιθήσεων, τελετουργιών και εμπειριών), διατυπώνουν τις τυπολογίες της και δίνουν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των σημαντικότερων θρησκειών. *Τρίτον*, εξετάζεται η σύγχρονη, ενοποιητική ή/και συγκρουσιακή δυναμική της θρησκείας σε συνάρτηση με μείζονες κοινωνικές διαδικασίες όπως η εκκοσμίκευση και η επιστροφή του ιερού, η παγκοσμιοποίηση και η πολιτικοποίηση της θρησκείας, ο εθνικισμός, ο φονταμενταλισμός και η σύγκρουση των ταυτοτήτων, η μετανάστευση και η πολυπολιτισμικότητα καθώς και η προώθηση του δια-πολιτισμικού/ δια-θρησκευτικού διαλόγου και των αξιών της οικουμενικότητας εντός και πέραν του δυτικού κόσμου. Τέλος, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι κοινωνιολογικές, ερευνητικές μέθοδοι μπορούν να αξιοποιηθούν για να επαληθεύσουν ή να αμφισβητήσουν κοινότητες παραδοχές και ευρέως αποδεκτές «αλήθειες» (στερεότυπα) σχετικά με θρησκευτικές πεποιθήσεις, πρακτικές και ομάδες.

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (431048)

Διδάσκουσα: Μήνα Κούκου

Το μάθημα έχει στόχο να εξοικειώσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με τις βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης και να τους φέρει σε επαφή με τις ανάγκες των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων. Ειδικότερα, γίνεται εστίαση στις Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, όπως τα Άτομα με Αναπηρία, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες. Βασικές έννοιες του μαθήματος είναι οι εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η αναπηρία, η πολυπολιτισμικότητα και η διαπολιτισμικότητα, η Διαπολιτισμική Ικανότητα του εκπαιδευτικού, η ένταξη, η συμπερίληψη και το "Σχολείο για Όλους" σε μία "Κοινωνία για Όλους".

Κοινωνιολογία της Οικογένειας (431049)

Διδάσκων: Αντώνιος Αλεβίζος

Στο μάθημα Κοινωνιολογία της Οικογένειας οι φοιτητές θα κατανοήσουν τους κοινωνιολογικούς όρους μελέτης της οικογένειας η οποία για την Κοινωνιολογία συνιστά ένα καίριο κοινωνικό φαινόμενο που αναπαραγάγει τις θεμελιώδεις αξίες της κοινωνίας και αποτελεί αντικείμενο μελέτης και εμπειρικής διερεύνησης. Με τον τρόπο αυτό θα δοθεί έμφαση στη σφαιρική μελέτη του θεσμού της οικογένειας, στη σημασία των εννοιών και των ορισμών που επιτρέπουν να γίνει κατανοητή η ποικιλία των καταστάσεων και των σχημάτων που συνοψίζονται με τον όρο «οικογένεια» και

«οικογενειακές/συγγενικές σχέσεις» στη σημερινή αλλά και σε προγενέστερες περιόδους. Μεταξύ των διαστάσεων του μαθήματος περιλαμβάνονται οι λειτουργίες της οικογενειακής ομάδας, οι μορφές και οι τύποι συμβίωσης, οι εναλλακτικές μορφές συμβίωσης, οι παρατηρούμενες μεταβολές σχετικά με το πως οργανώνεται και πως εξελίσσεται η σύγχρονη οικογένεια αλλά και ζητήματα που συνδέονται και αντανakλούν τις γενικότερες κοινωνικές μεταβολές στη νεωτερική και μετανεωτερική συνθήκη ή τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες σήμερα.

Κοινωνιολογία της Υγείας (431050)

Διδάσκων: Μάνος Σπυριδάκης

Το μάθημα έχει ως στόχο την προσέγγιση και τη συνάντηση κοινωνιολογίας και υγείας μέσω της εξοικείωσης των φοιτητριών και φοιτητών με σύγχρονα κοινωνικά θέματα που άπτονται του χώρου της υγείας. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων δίνεται έμφαση στην κατανόηση των ερμηνευτικών προσεγγίσεων της υγείας, της ασθένειας και της προαγωγής της υγείας με κοινωνιολογικούς όρους και ως ανθρώπινα δικαιώματα. Γίνεται αναφορά στις Διακηρύξεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας στις οποίες συνδέονται πλέον η υγεία, η εκπαίδευση, το αστικό περιβάλλον και γενικότερα περιβαλλοντικά θέματα όπως η κλιματική αλλαγή. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους "17 Στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη μέχρι το 2030". Εξετάζονται επίσης οι υπηρεσίες υγείας, η αξιοπιστία και η προσβασιμότητά τους ειδικά από ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες. Θα αναφερθούν οι 14 ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες στη σύγχρονη κοινωνία σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, την UNICEF και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ενώ θα αναλυθούν και οι έννοιες της "επίδειξης ή μη επίδειξης κοινωνικής ευαισθησίας στους διαθέσιμους πόρους για την υγεία", ζήτημα που αποτελεί πρόκληση στις σχέσεις αναπτυγμένου και αναπτυσσόμενου κόσμου. Τέλος, θα εξεταστεί ένα θέμα που προβλημάτισε στην πρόσφατη περίοδο της πανδημίας της COVID-19, αυτό της κλινικής έρευνας, δηλαδή των πειραμάτων για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων με υποκείμενο τον άνθρωπο. Τα ιατροφαρμακευτικά πειράματα, χωρίς να αμφισβητείται η σημασία τους στην πρόοδο της υγείας αλλά και της ανθρωπότητας γενικότερα, έχουν ενοχοποιηθεί ιδίως στο παρελθόν για εγκληματικές πρακτικές και συνεχίζουν να αναδεικνύουν βιοηθικά διλήμματα και κοινωνικούς προβληματισμούς μέχρι σήμερα.

Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου και του Τουρισμού (431051)

Διδάσκουσα: Μαρία – Γεωργία Αντωνοπούλου

Το αντικείμενο του μαθήματος αφορά την έννοια του κοινωνικού χρόνου, και την εξοικείωση των φοιτητών με την ευρύτερη προβληματική για τη δυναμική των κοινωνικών χρόνων στην εποχή μας προσανατολίζοντας την μελέτη τους στον ελεύθερο χρόνο. Η κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κοινωνιολογία της εργασίας, ακόμα και αν ο κοινωνικά ελεύθερος χρόνος συγκροτεί ένα αυτόνομο κοινωνικό φαινόμενο. Με αυτή την θεωρητική αφετηρία, οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με τις ποικίλες θεωρητικές προσεγγίσεις περί ελεύθερου χρόνου, αλλά και με τα ίδια τα αντικείμενα που συγκροτούν το σύνολο των ενασχολήσεων στις οποίες το άτομο επιδίδεται με τη θέλησή του αποβλέποντας στην ανάπαυση, στην αναψυχή ή την ελεύθερη μόρφωση και πληροφόρησή του, στην ανάπτυξη της κοινωνικής του συμμετοχής ή της δημιουργικής του ικανότητας, μετά την εκπλήρωση των επαγγελματικών, των οικογενειακών και των κοινωνικών του υποχρεώσεων. Το μάθημα οργανώνεται γύρω από τις τρεις ενότητες. Στην πρώτη εξετάζουμε τις θεωρητικές αρχές της κοινωνιολογίας του ελεύθερου χρόνου στην ιστορική τους εξέλιξη. Στην δεύτερη ενότητα εξετάζουμε τις σύγχρονες σχολές του ελεύθερου χρόνου, με ιδιαίτερη βαρύτητα στην πολιτισμική κοινωνιολογία (σχολή Φρανκφούρτης, Ιταλική αυτονομία, νεομαρξιστική σχολή) και στην τρίτη και τελευταία ενότητα, επικεντρώνουμε στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου την εποχή της τεχνολογικής επανάστασης και της δραστητικής μείωσής του.

Κοινωνικές Πολιτικές για την Ισότητα (431052)

Διδάσκων: Δημήτριος Παρσάνογλου

Το αντικείμενο του μαθήματος είναι οι πολιτικές ισότητας των φύλων, όπως έχουν αναπτυχθεί σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Εξετάζονται, δηλαδή, οι πρωτοβουλίες που έχουν αναπτυχθεί από διεθνείς οργανισμούς προκειμένου να επιτευχθεί η ισότητα ανάμεσα στα φύλα, η νομοθεσία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, καθώς και συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις που έχουν εφαρμοστεί και εφαρμόζονται σε συγκεκριμένα κοινωνικά πλαίσια.

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εξεταστούν κριτικά οι στόχοι και τα αποτελέσματα των πολιτικών ισότητας μέσα από ένα γενικό πρίσμα προσέγγισης και ανάλυσης των έμφυλων ανισοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, αναπτύσσεται προβληματισμός γύρω από την έννοια της ισότητας, της διαθεματικότητας (intersectionality), των διακρίσεων – αρνητικών και θετικών – και της ένταξης της οπτικής του φύλου σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming). Τέλος, είναι σημαντικό να παρουσιαστεί το σύνολο των φορέων άσκησης πολιτικής – εθνικών και τοπικών, κυβερνητικών και μη-κυβερνητικών, δημόσιων και ιδιωτικών – ούτως ώστε να γίνει κατανοητή η αναγκαιότητα για μια προσέγγιση πολύ-επίπεδης διακυβέρνησης (multi-level governance approach).

Για να επιτευχθούν οι προαναφερόμενοι στόχοι, γίνεται εκτεταμένη χρήση παραδειγμάτων όπου αναδεικνύονται οι τρόποι διάχυσης των πολιτικών, από το ανώτατο και γενικό πλαίσιο (π.χ. νομοθεσία) στο συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής (π.χ. τοπικό ή θεματικό πλαίσιο). Επιπλέον, τα αποτελέσματα των πολιτικών αυτών εξετάζονται και κρίνονται στη βάση των διαθέσιμων σχετικών στατιστικών στοιχείων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Το μάθημα συμπεριλαμβάνει μια ιστορική αναδρομή στις πολιτικές ισότητας, παράλληλα με την ανάδειξη των αιτιών που οδήγησαν σε αυτές και την αποτίμηση των κατά καιρούς αποτελεσμάτων τους. Ουσιαστικά οι παραδόσεις κινούνται σε τρία επίπεδα παρουσίας και ανάλυσης, στο εθνικό, το ευρωπαϊκό και το διεθνές, ενώ επιδιώκεται η ανάδειξη των σημείων όπου τα τρία αυτά επίπεδα τέμνονται.

Έμφυλη βία (431053)

Διδάσκων: Βαγγέλης Λιότζης

Το μάθημα εστιάζει στο πώς οι εξουσιαστικές διαστάσεις στις έμφυλες αλληλεπιδράσεις και οι κυρίαρχες ιδεολογικές προκείμενες αναφορικά με το καθεστώς του φύλου συναρθρώνονται υπό το πρίσμα της έμφυλης βίας. Πιο αναλυτικά, μέσω των επιμέρους κοινωνιολογικών και νομοκεντρικών θεωρήσεων περί έμφυλης βίας, επιχειρείται η σκιαγράφηση του εν λόγω πεδίου και των επιμέρους εκφάνσεων και εκδηλώσεων ενός επίμαχου κοινωνικού φαινομένου. Στο πλαίσιο του μαθήματος, γίνεται εκτενής σταχυολόγηση και κατά περίπτωση ανάλυση τόσο των διάφορων έκδηλων μορφών έμφυλης βίας, όπως για παράδειγμα η γυναικοκτονία, ο βιασμός, η ενδοοικογενειακή βία και η σεξουαλική παρενόχληση, όσο και των αντίστοιχων λανθανουσών/συμβολικών μορφών βίας, όπως για παράδειγμα οι ανεπαίσθητες μορφές σεξισμού και οι επιτηδευμένες στρατηγικές χειριστικής καταπίεσης μέσω του λόγου. Τέλος, εξετάζονται ενδελεχώς οι πολιτικές που λαμβάνουν χώρα για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, τόσο ως προς τη νομοθετική κατοχύρωσή τους σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και ως προς τις επιμέρους δράσεις σε ατομικό επίπεδο και στον χώρο της κοινωνίας πολιτών· από τις μορφές συμβουλευτικής με την οπτική του φύλου, μέχρι τις τοπικές συνεργατικές δράσεις παροχής ασύλου και κοινωνικής προστασίας για θύματα έμφυλης βίας.

Κοινωνιολογία του Σώματος (431054)

Διδάσκουσα: Αγγελική Μητροπούλου

Θεωρώντας πως το αναλυτικό εκτόπισμα της έννοιας του σώματος προκύπτει από το γεγονός πως όλα τα ρήματα που αφορούν το ανθρώπινο γένος διέρχονται προκειμένου να υλοποιηθούν μέσα από ό,τι ορίζουμε και κατανοούμε ιστορικά ως «το σώμα μου» στο παρόν μάθημα θα εμβαθύνουμε στις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έδειξαν ότι: το πώς αισθάνεται, πράττει και συναισθάνεται κανείς μέσα από το σώμα του, αλλά και ως σώμα, πώς πονάει ως σώμα, πώς ασθενεί και θεραπεύεται, αλλά και πώς αντιστέκεται σε σχέσεις εξουσίας, και εν τέλει πώς μαθαίνει να ζει και να πεθαίνει ως σώμα, αφορά πρωτίστως σε ένα συλλογικό πεδίο εμπειρίας. Θα εμβαθύνουμε, με άλλα λόγια στο σώμα ως τον απόλυτο φορέα, διαμεσολαβητή και εγγυητή, αλλά και πιθανό αναστοχαστή του ιστορικά εμπεδωμένου πολιτισμικού νοήματος.

Σεξουαλικότητα και εξουσία (431055)

Διδάσκοντες: Ειρήνη Καμπερίδου – Ευάγγελος Λιότζης

Το μάθημα εστιάζει τόσο στη θεωρητική, επιστημολογική και μεθοδολογική πλαισίωση της συζήτησης για τη σεξουαλικότητα, όσο και στον διαπολιτισμικά αναπόσπαστο εξουσιαστικό χαρακτήρα της. Πιο αναλυτικά, οι ουσιοκρατικά προσανατολισμένες θεωρήσεις και η κοινωνική κατασκευή του «φυσιολογικού» τίθενται υπό κριτική διαπραγμάτευση με μια ιστορική οπτική, η οποία συμβάλλει στην κατανόηση του επίμαχου και εξαιρετικά σύνθετου πεδίου της σύγχρονης σεξουαλικότητας. Η ανάδειξη μιας σειράς πολυεπίπεδων κοινωνικών προκείμενων, όπως για παράδειγμα ο εκφραστικός ατομικισμός της μετανεωτερικότητας, και σημαντικών πολιτισμικών αλλαγών, όπως για παράδειγμα η απανταχού διάχυση των διαμεσολαβημένων σεξουαλικών αναπαραστάσεων, συγκροτούν ένα πλαίσιο εξουσιαστικών αντιπαραθέσεων, τόσο για το περιεχόμενο της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, όσο και για τις διαδικασίες συγκρότησης σεξουαλικών ταυτοτήτων. Επιμέρους ζητήματα που απασχολούν την κοινωνική σκέψη και τη δημόσια συζήτηση, όπως αυτό της στροφής από τις εξ ορισμού «προβληματικές» διαστάσεις της αντικειμενοποίησης του γυναικείου σώματος στην επικέντρωση των εξουσιαστικών διαστάσεων γύρω από τη γυναικεία υποκειμενοποίηση, την κατανάλωση περιεχομένου και την ψηφιακή δημόσια σφαίρα, εξετάζονται. Τέλος, οι φοιτήτριες/ές έρχονται σε επαφή με τις διάφορες σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για την περιγραφή και αποτύπωση των επιμέρους κοινωνικοπολιτισμικών αλλαγών στο πεδίο της σεξουαλικότητας, όπως για παράδειγμα ο μετασχηματισμός της οικειότητας, η σεξουαλική ιδιότητα πολίτη, και η συζήτηση περί σεξουαλικοποίησης και πορνογραφικοποίησης.

Κοινωνική και Πολιτισμική Ανθρωπολογία (431061)

Διδάσκων: Μάνος Σπυριδάκης

Το μάθημα περιλαμβάνει μια επισκόπηση της ιστορίας της σκέψης και της πρακτικής των ανθρωπολόγων, από τον δέκατο ένατο αιώνα έως σήμερα, στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν την ποικιλία της ανθρώπινης ύπαρξης και εμπειρίας. Η μελέτη διαφορετικών κοινωνικών και πολιτισμικών ομάδων αποτελεί ένα συναρπαστικό εγχείρημα, καθώς αποκαλύπτει την ιστορική και πολιτισμική διάσταση οικείων και μη τρόπων ζωής, κοσμοαντιλήψεων, παραδόσεων, ιεραρχιών, συστημάτων πεποιθήσεων και αξιών. Με κεντρικό άξονα θεμελιώδη ανθρωπολογικά ερωτήματα, όπως είναι η σχέση μεταξύ εθνοκεντρισμού και πολιτισμικού σχετικισμού και η σχέση μεταξύ του παγκόσμιου και του ιδιαίτερου στην «ανθρώπινη φύση», το μάθημα θα δώσει έμφαση

στη συμβολή της ανθρωπολογίας στη διερεύνηση σύγχρονων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών ζητημάτων. Μεταξύ των στόχων του μαθήματος είναι οι Φοιτητές και οι Φοιτήτριες να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της εθνογραφικής έρευνας, να αντιληφθούν πόσα από αυτά που «γνωρίζουν» για τους ανθρώπους και τη ζωή του προσδιορίζονται από τον δικό τους πολιτισμό και δεν είναι πάντα εφαρμόσιμα στις σχέσεις τους με ανθρώπους που προέρχονται από άλλους πολιτισμούς, να έρθουν σε επαφή με παραδείγματα διαφορετικών τρόπων ζωής και κατανόησης του κόσμου σε δυτικές και μη δυτικές κουλτούρες, να προσεγγίσουν κριτικά τη σχέση ανάμεσα σε τοπικές και παγκόσμιες διαδικασίες και ζητήματα.

Ανθρωπολογία, επιτελεστικές τέχνες και ψηφιακές τεχνολογίες (431062)

Διδάσκουσα: Ισμήνη Γάτου

Το μάθημα διερευνά τα σημεία σύγκλισης της ανθρωπολογικής γνώσης και πρακτικής, με τις επιτελεστικές τέχνες και τις ψηφιακές τεχνολογίες, εξετάζοντας γενεαλογίες που μας φέρνουν στο σήμερα. Συγκεκριμένα, εστιάζει στο πώς η ανθρωπολογία μπορεί να προσφέρει μια κρίσιμη και αναγκαία οπτική σε σχέση με το τι συμβαίνει όταν διαφορετικές ψηφιακές τεχνολογίες βρίσκουν εφαρμογή στις επιτελεστικές τέχνες, τόσο σε σχέση με την εμπειρία των δημιουργών/περφόρμερ/τελεστών, όσο και σε σχέση με τα υποκείμενα που έχουν εμπειρία των παραγόμενων έργων. Στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα εστιάζει σε επί μέρους ζητήματα όπως η διάδραση ανθρώπου-μηχανής, η ζωντανότητα, η αφηγηματικότητα, ο μετανθρωπισμός, η κίνηση/κινητικότητα, το σώμα, το συν-αίσθημα, ο χώρος και ο χρόνος στις τεχνολογικά διαμεσολαβημένες επιτελεστικές τέχνες και πρακτικές.

Εθνογραφία και πολιτισμική διαμεσολάβηση (431064)

Διδάσκουσα: Ισμήνη Γάτου

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις θεωρητικές και μεθοδολογικές διαστάσεις της εθνογραφίας, τόσο ως θεμελιώδους μεθόδου της κοινωνικής και πολιτισμικής ανθρωπολογίας, αλλά και στο πλαίσιο της εφαρμογής της σε άλλα επιστημονικά πεδία. Μέσα από τη μελέτη πρακτικών όπως η συμμετοχική παρατήρηση, η έρευνα πεδίου, η βιογραφική συνέντευξη και εξιστόρηση, αλλά και άλλες πιο πολυτροπικές, αισθητηριακές και καλλιτεχνικές προσεγγίσεις της εθνογραφίας, διερευνώνται ζητήματα όπως η υποκειμενικότητα, οι διαφορετικές οντολογίες και κοσμολογίες, οι σχέσεις ανθρώπινων και μη ανθρώπινων οντοτήτων, οι κοινωνικές δομές εξουσίας κ.ο.κ. Το μάθημα ενισχύει την κριτική σκέψη και αναδεικνύει την εθνογραφία ως σημαντική πρακτική κατανόησης της ετερότητας (ανθρώπινης και μη) και πολιτισμικής διαμεσολάβησης, προσκαλώντας παράλληλα τους/τις/τα φοιτητές/τριες/τά να εμπλακούν ενεργά σε ποικίλες εθνογραφικές «ασκήσεις».

Σεμινάριο πτυχιακής εργασίας (431069)

Διδάσκουσα: Μήνα Κούκου

Το μάθημα έχει τη μορφή σεμιναρίου και προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών/τριών. Ο βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι να υποστηρίξει μεθοδολογικά και πρακτικά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες καθ' όλα τα στάδια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, το σεμινάριο θα ακολουθήσει, πάντα σε διαλεκτική σχέση με τις προκύπτουσες ανάγκες των συμμετεχόντων/ουσών, την παρακάτω λογική/ενότητα:

- Η αποσαφήνιση του ερωτήματος/θέματος μιας εργασίας
- Βιβλιογραφική επισκόπηση

- Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων
- Επιλογή μεθοδολογίας
- Σχεδιασμός της έρευνας λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας
- Υλοποίηση της έρευνας
- Ανάλυση αποτελεσμάτων της έρευνας
- Η διαδικασία της συγγραφής: τεχνικά χαρακτηριστικά, δομή και συνοχή της εργασίας
- Παρουσίαση της εργασίας

Κοινωνιολογία των Συγκινήσεων (431080)

Διδάσκουσα: Αγγελική Μητροπούλου

Εκκινώντας από το αναλυτικό δεδομένο πως τόσο η πυρηνική «αίσθηση», όσο και το πυρηνικό «νόημα» των ανθρώπινων συγκινήσεων - συναισθημάτων αποτελούν διασωματικά κατασκευασμένα, αλλά και διασωματικά μεταβιβάσιμα δεδομένα των εκάστοτε πολιτισμικών δυνάμεων και δυναμικών το παρόν μάθημα εστιάζει στα θεωρητικά και μεθοδολογικά εκείνα πονήματα μέσω των οποίων προσεγγίσθηκε στο διάβα του επιστημονικού χρόνου από τις κοινωνικές επιστήμες αφενός η εξαντικειμενικευμένη διάσταση της ανθρώπινης συγκίνησης, του ανθρώπινου πόνου, και του ανθρώπινου κουράγιου, και αφετέρου η όποια δυνατότητα υπέρβασης της συναισθητηριακής αυτής φυσικοποιημένης γνώσης εκ μέρους καθ' έκαστης υποκειμενικότητας.

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από άλλα Τμήματα

Σύγχρονη Πολιτική Θεωρία (431065) – Τμήμα ΠΕΔΔ

Διδάσκων: Χαρίλαος Πλατανάκης

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση των κεντρικών ιδεών που χαρακτηρίζουν την εξέλιξη της πολιτικής θεωρίας τον 20ο αιώνα. Η κεντρική παραδοχή από την ανάλυση επιλεγμένων κειμένων είναι ότι επιρροές που προέρχονται από πολιτικούς φιλοσόφους αλλά και από την κριτική της πολιτικής οικονομίας και την κοινωνιολογική παράδοση, οδήγησαν σε διαφοροποιήσεις ή και σε ρήξεις τόσο με τον διαφωτισμό, όσο και με τις καταβολές της πολιτικής θεωρίας στην ελληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα. Θα εξεταστούν οι δύο βασικές τάσεις στην σύγχρονη πολιτική θεωρία: η αγγλοσαξωνική παράδοση, που οδηγείται σε κανονιστικά συμπεράσματα μέσω ανάλυσης εννοιών και επιχειρημάτων, και η ηπειρωτική παράδοση, που περιγράφει το πολιτικό φαινόμενο μέσα από την κοινωνιολογική κριτική.

Το μάθημα αποσκοπεί:

1. στην ανάδειξη των κεντρικών ιδεών και θεματικών προσανατολισμών της σύγχρονης πολιτικής θεωρίας, τόσο στην ηπειρωτική όσο και στην αγγλοσαξωνική παράδοση
2. στην κριτική κατανόηση των θεωρητικών προτάσεων χαρακτηριστικών διανοητών του πεδίου της πολιτικής θεωρίας στον 20^ο αιώνα
3. στην απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικών με τις φιλοσοφικές και ιστορικές καταβολές των ιδεών που θα συζητηθούν
4. στην απόκτηση δεξιοτήτων κριτικής ανάλυσης κειμένων βάσει της επισήμανσης θεωρητικών πυρήνων και κεντρικών απορροιών που καθοδηγούν την έρευνα στη σύγχρονη πολιτική θεωρία.

(βλ. σχ.

https://www.pspa.uoa.gr/proptychiakes_spydes/programma_spydon/a_kyklos_politiki_analysi/mathimata_eidikis_epilogis/sygchroni_politiki_theoria/)

Ποινική Καταστολή-Σωφρονιστική (431066) – Νομική Σχολή

Διδάσκων: Γεώργιος Γιαννούλης – Α.-Ι. Τζαννετάκη

Κριτική ανάλυση των μεθόδων και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν κατά καιρούς ή χρησιμοποιούνται ακόμη για την αντιμετώπιση του εγκλήματος. Κυρίως ερευνάται η σταδιακή διαμόρφωση και η σύγχρονη εξέλιξη ποινών, όπως η θανατική ποινή, η στερητική ποινή της ελευθερίας (π.χ. φυλάκιση) και η χρηματική ποινή, καθώς επίσης ο τρόπος έκτισης και ο σκοπός αυτών των ποινών στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. (βλ. https://www.law.uoa.gr/tomeis/poinikon_epistimon/mathimata/)

Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός (431067) – ΣΕΦΑΑ

Διδάσκουσα: Ειρήνη Καμπερίδου

Το μάθημα πραγματεύεται τις σύγχρονες συζητήσεις για το φύλο και το κοινωνικό κεφάλαιο υπό την οπτική της κοινωνικής ενσωμάτωσης/συμπερίληψης (inclusion) και ισότιμης συμμετοχής και μεταχείρισης στα αθλητικά δρώμενα. **Θεματολογία:** Θεωρητικές προσεγγίσεις: βιολογικό φύλο-κοινωνικό φύλο, έμφυλη ουδετερότητα. Διαχρονική προσέγγιση του γυναικείου αθλητισμού-αποκλεισμού (1896-2025). Ο αθλητισμός ως πεδίο κοινωνικής χειραφέτησης και διακήρυξης ταυτοτήτων. Ορατότητα: οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως μέσο γνωστοποίησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η γυναικεία υποεκπροσώπηση στην αθλητική ηγεσία (στους αθλητικούς θεσμούς), στην διοικητική στελέχωση, στην προπονητική καθοδήγηση, και η πρακτική του *tokenism*. Η έμφυλη διάκριση στη χρηματοδότηση. Πολιτικές ισότητας στον αθλητισμό: παίζοντας επί ίσοις όροις. Στοχευμένα μέτρα και πρωτοβουλίες για την αύξηση της παρουσίας των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Η εμπορευματοποίηση της αθλητικής ταυτότητας. Η αντικειμενικοποίηση του ανδρικού σώματος και το σύνδρομο του Άδωνη. Η Μοντελοποίηση των αθλητριών. *Μοντελοποιημένοι* αθλητές και *μοντελοποιημένες* αθλήτριες στα ΜΜΕ. Ομοφοβία στην κοινωνική περιοχή του αθλητισμού. Η συστηματική παράβλεψη του γυναικείου αθλητισμού (αγώνων) από τα ΜΜΕ. Η φυσική δραστηριότητα στις προοπτικές της ψηφιακής εποχής: Φυσικό σώμα και εικονικό σώμα. Κοινωνικό κεφάλαιο, φύλο, πολυπολιτισμικότητα και αθλητισμός. Το ανεκμετάλλευτο κοινωνικό κεφάλαιο του αθλητισμού. Φύλο και αθλητική επιχειρηματικότητα. Η γυναικεία αθλητική και κοινωνική επιχειρηματικότητα. Αναπηρία και φύλο στον αθλητισμό: από την ένταξη στην συμπερίληψη (from integration to inclusion). Κοινωνικές αναπαραστάσεις της αναπηρίας. Η συμμετοχή των μουσουλμάνων γυναικών και εφήβων μαθητριών στη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό: στρατηγικές ένταξης. Ο ρόλος του αθλητισμού και της φυσικής αγωγής στην επίλυση συγκρούσεων (bullying και cyberbullying). Αθλητισμός στην υπηρεσία της συμφιλίωσης και της ανάπτυξης (peace education). (βλ. σχ. <https://eclass.uoa.gr/courses/PHED263/>)

Ψυχοκοινωνιολογία των ΜΜΕ (431071) – Τμήμα ΕΜΜΕ

Διδάσκων: Νικόλας Χρηστάκης

Στόχοι

Η εισαγωγή (α) στην κοινωνιοψυχολογική θεώρηση της κοινωνικής επικοινωνίας, (β) σε έναν οργανωμένο τρόπο προσέγγισης των δράσεων των μαζικών επικοινωνιών στο ατομικό, στο μικρο-κοινωνικό (ομαδικό) και στο μακρο-κοινωνικό επίπεδο, καθώς και (γ) σε μια συζήτηση αναφορικά

με τη σύνδεση γνωστικού και κοινωνικού στην παραγωγή τρόπων κατανόησης του κοινωνικού κόσμου και τοποθετήσεων των ατόμων και των ομάδων. Εδώ οι μαζικές επικοινωνίες θεωρούνται ως μια κατηγορία της ευρύτερης κοινωνικής επικοινωνίας, και η δράση τους συμπληρώνει αυτήν των διαπροσωπικών και των διομαδικών ανταλλαγών, της κυκλοφορίας των συλλογικών μύθων και των φημών, της τέχνης κ.ο.κ. στην συγκρότηση, επεξεργασία και εξέλιξη των κοινωνικών αναπαραστάσεων και των ιδεολογιών.

Περιγραφή

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται προσεγγίσεις των διαδικασιών δράσης των μαζικών επικοινωνιών σε επίπεδο ατομικό και συλλογικό. Αρχικά διευκρινίζονται οι διαφορές μεταξύ επιδράσεων και αποτελεσματικότητας, οι οπτικές γωνίες στην ψυχοκοινωνιολογική μελέτη των μαζικών επικοινωνιών,

καθώς και τα επίπεδα ερμηνείας της διείσδυσης των μηνυμάτων, της επιρροής και της διαμόρφωσης αναπαραστάσεων. Στη συνέχεια εξετάζονται θέματα που αφορούν (α) το ακροατήριο (πρόκειται για «ψυχολογικά πλήθη», για ατομικούς δέκτες ή για δομημένο και διαφοροποιημένο κοινωνικό σύστημα επικοινωνούντων προσώπων και ομάδων;), (β) τις λειτουργίες που πληρούν τα μέσα μαζικής

επικοινωνίας, τις ανάγκες που εξυπηρετούν, καθώς και τις μείζονες επιδράσεις τους (σε επίπεδο διαμόρφωσης προτύπων, αναπαραστάσεων, ιδεολογιών) και (γ) την κοινωνική σκέψη και τις κοινωνικές αναπαραστάσεις, στο βαθμό που οι μαζικές επικοινωνίες, μέρος της κοινωνικής επικοινωνίας, συμμετέχουν στην διαμόρφωση των κοινωνιογνωστικών δομών και συστημάτων κατανόησης της ύπαρξης.

Θεματικές ενότητες

Μαζικές επικοινωνίες και κοινωνιοψυχολογική προσέγγιση: έννοιες και μοντέλα

- Ψυχολογία των μαζών.
- Προπαγάνδα.
- Πειθώ και παράγοντες που υπεισέρχονται στην αλλαγή των στάσεων, πλαίσιο της πρόσληψης και σημασία των διαπροσωπικών σχέσεων.
- Κοινωνική σκέψη και νόηση, κοινωνικές αναπαραστάσεις.
- Επιδράσεις, περιεχόμενα, λήψεις και ιδεολογία των μαζικών επικοινωνιών.

(βλ.

https://www.media.uoa.gr/fileadmin/depts/media.uoa.gr/www/uploads/Odigos_Spoydon_2022_NP2.2.pdf)

Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική (431072) – ΠΕΔΔ

Διδάσκουσα: Βαρβάρα Λαλιώτη

Στο επίκεντρο του μαθήματος τίθεται η διερεύνηση βασικών ερωτημάτων και ζητημάτων που αφορούν στη συγκριτική ανάλυση των συστημάτων κοινωνικής πολιτικής και των μεταβολών τους. Στο πλαίσιο αυτό, θα δοθεί έμφαση: πρώτον, στην κατανόηση βασικών εννοιών και μεθοδολογικών ζητημάτων που άπτονται της συγκριτικής κοινωνικής πολιτικής, ως υποπεδίου της κοινωνικής πολιτικής· δεύτερον, στην περιγραφή της ιστορικής εξέλιξης του εν λόγω υποπεδίου· τρίτον, στην εμβάθυνση σε επιλεγμένες θεωρητικές προσεγγίσεις που αφορούν στη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής και την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους· τέταρτον, στην παρουσίαση καθιερωμένων και αναδυόμενων μοντέλων κρατών πρόνοιας· πέμπτον, στην παρουσίαση παραδειγμάτων συγκριτικής ανάλυσης στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής· και, έκτον, στην επισκόπηση του διαλόγου για την κοινωνική μεταρρύθμιση κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, καθώς και των σημαντικότερων προκλήσεων που αντιμετωπίζει το σύγχρονο κοινωνικό κράτος, συμπεριλαμβανομένου του πώς οι προκλήσεις αυτές θέτουν σε δοκιμασία τα όρια των υφιστάμενων θεωριών για το κράτος πρόνοιας.

(βλ.

https://www.pspa.uoa.gr/proptychiakes_spoyses/programma_spoysdon/eleytheri_epilogi/sygkritiki_koinoniki_politiki/)

Πολιτισμική και Μουσική Ανθρωπολογία II (431081) – Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Διδάσκουσα: Βασιλική Λαλιώτη

Αφού ολοκληρώσαμε την επισκόπηση των εννοιών-κλειδιά, των μεθόδων, των ερωτημάτων, των θεμάτων και των τάσεων στην προσπάθεια των ανθρωπολόγων να μελετήσουν την έννοια του πολιτισμού, στο μάθημα αυτό θα εστιάσουμε στη μελέτη της μουσικής. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε τη μουσική, από την σκοπιά της ανθρωπολογίας, ως κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο που διαμορφώνει και διαμορφώνεται από κοινωνικές σχέσεις, πολιτισμικές ταυτότητες και νοήματα. Μέσα από ποικίλα εθνογραφικά παραδείγματα θα εξερευνήσουμε τους κύριους θεωρητικούς προσανατολισμούς (όπως η φαινομενολογία και η θεωρία της επιτέλεσης) και τα ζητήματα (όπως το φύλο, οι εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες, τα συναισθήματα και η παγκοσμιοποίηση), που αναδεικνύει η σύγχρονη ανθρωπολογική προσέγγιση της μουσικής. Ιδιαίτερη έμφαση θα δώσουμε στους τρόπους με τους οποίους η ανθρωπολογία μελετά σύγχρονες δημοφιλείς μουσικές κουλτούρες (π.χ. ροκ, ποπ, χιπ χοπ, ηλεκτρονικές χορευτικές, κ.ά.) και συνομιλεί με το ευρύ και διεπιστημονικό πεδίο των δημοφιλών μουσικών σπουδών.

(βλ. https://www.music.uoa.gr/proptychiakes_spoyses/?scrollTo=%CE%9C%CE%9F59)

Αθλητική Κοινωνιολογία (431075) – ΣΕΦΑΑ

Διδάσκων: Νικόλαος Πατσαντάρας

Το μάθημα αυτό διαμορφώνεται από συσχετισμούς, αλληλοσυνδέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ του βιωμένου, του πραγματικού αθλητικού κόσμου και των βασικών κοινωνιολογικών θεωριών, θεωρητικών αρχών και εννοιών επί των οποίων εδράζεται επιστημολογικά και από τις οποίες ανατροφοδοτείται γνωστικά η Αθλητική Κοινωνιολογία. Ο σκοπός του μαθήματος αποβλέπει κυρίως στην ανάπτυξη ικανοτήτων από την πλευρά των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών περιγραφής, ανάλυσης και εξήγησης μείζονος σημασίας αθλητικών κοινωνικών ζητημάτων με τη χρήση κοινωνιολογικών εννοιών και κοινωνιολογικών θεωριών σε μια μακρο- και μικρο-αθλητική κοινωνιολογική προοπτική. Επιδιώκεται η ανάπτυξη διανοητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων απαραίτητων για την αποκωδικοποίηση των νοημάτων της πληροφορίας στο κοινωνικό πεδίο και τη συγκρότηση κριτικής σκέψης. Έτσι θα μπορούν να κατανοήσουν (ικανότητα κατανόησης) οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες, πως συνίστανται, νοηματοδοτούνται και διαμορφώνονται οι επικοινωνιακές πρακτικές και δράσεις και κατ' επέκταση οι κοινωνικές πραγματικότητες στο αθλητικό κοινωνικό πεδίο. Θα μπορούν για παράδειγμα να κατανοήσουν ότι η εκπλήρωση των αποστολών και των στόχων του επαγγελματικού ρόλου του αθλητικού επιστήμονα εξαρτάται και καθορίζεται από τη γνωστική περιπλοκότητα και από την ικανότητα που αυτός, -ή διαθέτει για να διαχειρίζεται- σε αντιστοιχία με την κοινωνική-πολιτισμική συγκυρία- τις προσδοκίες του σχετικού κοινωνικού περιβάλλοντος που συγκλίνουν σε αυτό το ρόλο (ικανότητα εφαρμογής της γνώσης). Στόχος κεντρικός είναι η χρησιμότητα-ανάδειξη της 'αθλητικής-κοινωνιολογικής γνώσης' ως βασικής συνιστώσας μιας επιτυχημένης επαγγελματικής πρακτικής, στις προοπτικές πολύπλοκων και εκθετικά επιταχυνόμενων κοινωνικών εξελικτικών διαδικασιών.

(βλ. <https://eclass.uoa.gr/courses/PHED267/>)

Εκλογική Κοινωνιολογία (431076) – ΠΕΔΔ

Διδάσκων: Ιωάννης Τσίρμπας

Παρουσιάζονται οι κυριότεροι σταθμοί που διαμόρφωσαν τη θεματική και τη μεθοδολογία της εκλογικής κοινωνιολογίας, διερευνάται η επίδραση των διαφόρων κοινωνικοδημογραφικών μεταβλητών στην ατομική εκλογική συμπεριφορά και εξετάζονται τα κυριότερα θεωρητικά υποδείγματα για την ανάλυση και ερμηνεία των εκλογικών δεδομένων. Επίσης, αναλύονται οι βασικές αρχές των εκλογικών συστημάτων. Ακολουθώντας, με βάση τη θεματική και τη μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί, εξετάζονται οι σημαντικότεροι σταθμοί στην ελληνική εκλογική σκηνή από το 1864 μέχρι τον 21^ο αιώνα.

Το μάθημα αποσκοπεί:

1. στην κατανόηση των βασικών παραμέτρων και των διαφορετικών εκδοχών της εκλογικής διαδικασίας
2. στην κατανόηση των εκλογικών συστημάτων ως μηχανισμών μετατροπής των ψήφων σε αντιπροσώπευση
3. στη σύνθεση των διαφορετικών προσεγγίσεων της εκλογικής συμπεριφοράς
4. στην επισήμανση των σημαντικότερων εξελίξεων και των κυριότερων «στιγμών» της ελληνικής εκλογικής ιστορίας.

(βλ.

https://www.pspa.uoa.gr/proptychiakes_spydes/programma_spydon/a_kyklos_politiki_analy_si/yprochreotika_mathimata/eklogiki_koinoniologia/)

Κοινωνική Λαογραφία (431078) – Τμήμα Φιλολογίας ΕΚΠΑ

Διδάσκων: Γιώργος Κούζας

Το μάθημα αυτό εισάγει τους φοιτητές στη μελέτη και ανάλυση διαφόρων όψεων της οργάνωσης της ελληνικής κοινωνίας και του λαϊκού της πολιτισμού. Παρουσιάζονται και συζητούνται στην τάξη θεωρίες, θέματα και παραδείγματα προερχόμενα από την ελληνική αστική και αγροτική κοινωνία και από την ελληνική διασπορά. Μελετώνται κοινωνικές και πολιτισμικές εκφάνσεις της ζωής στην Ελλάδα και στην ελληνική διασπορά και εισάγονται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στις σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της λαογραφίας (για παράδειγμα, την κοινωνικο-ιστορική, την ολιστική, την πολυτοπική και τη συγκριτική μέθοδο έρευνας των φαινομένων του λαϊκού πολιτισμού), στον διεπιστημονικό της διάλογο με τις όμορες της κοινωνικές επιστήμες.

Ειδικότερα, το μάθημα εξετάζει τις υλικές, κοινωνικές και συμβολικές διαστάσεις της μνήμης και της ταυτότητας διαφόρων τοπικών ομάδων στην Ελλάδα και στην ελληνική διασπορά, εστιάζοντας σε έθιμα και τελετουργίες του κύκλου της ζωής και του κύκλου του χρόνου, όσον αφορά στις αξίες, τις πρακτικές και τα σύμβολά τους. Επίσης, προσεγγίζονται ορισμένα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά φαινόμενα του ελληνικού αστικού χώρου (π.χ. δημόσιο τελετουργικό, παρελάσεις και εορταστικές εκδηλώσεις, σύγχρονες επαγγελματικές μορφές και συσσωματώσεις), και αναλύεται η δράση και η οργάνωση διαφόρων κοινωνικών ομάδων στη σύγχρονη πόλη στην Ελλάδα και στην ελληνική διασπορά. Ιδιαίτερα διερευνάται ο τρόπος συγκρότησης της συλλογικής (κοινοτικής, λαϊκής) μνήμης και η μεταβίβασή της ως πολιτιστικής κληρονομιάς (heritage) από μια γενιά στις επόμενες στο περιβάλλον της ζωντανής διαπροσωπικής επικοινωνίας (αφήγηση, τελετουργία, π.χ. αναμνηστήριες τελετές) αλλά και στο διαδίκτυο (νέα προφορικότητα) στην περίπτωση της ελληνικής διασποράς. Το μάθημα εμπλουτίζεται με προβολές υλικού από επιτόπιες εθνογραφικές έρευνες στην Ελλάδα και στην διασπορά της, με ομιλίες προσκεκλημένων επιστημόνων και με επισκέψεις σε μουσεία ή άλλους χώρους λαογραφικού ενδιαφέροντος.

Οι φοιτητές αξιολογούνται με τελική γραπτή εξέταση. Προαιρετικά μπορούν να ενισχύσουν τον βαθμό τους με υποβολή ερευνητικής εργασίας βασισμένης σε πρωτογενές, βιβλιογραφικό ή/και αρχειακό υλικό. Μέσα στα πλαίσια της εκπόνησης των εργασιών αυτών δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης ειδικών σεμιναρίων για τη συγκέντρωση λαογραφικού υλικού από το πεδίο της

έρευνας μέσω συνεντεύξεων/ αφηγήσεων ζωής ή προσωπικής εμπειρίας, καθώς και πρακτικών ασκήσεων επιτόπιας έρευνας, ώστε οι φοιτητές να κατανοήσουν καλύτερα τη μέθοδο εργασίας και έρευνας στο εθνογραφικό πεδίο. Επιλεγμένες εργασίες συλλογής πρωτογενούς λαογραφικού υλικού προερχόμενου από επιτόπια έρευνα και συνεντεύξεις/αφηγήσεις ζωής κατατίθενται στο Αρχείο Χειρογράφων και στο Αρχείο Αφηγήσεων Ζωής Μεταναστών, Προσφύγων και Ελλήνων της Διασποράς του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου του Τμήματος Φιλολογίας, προς ερευνητική χρήση.

(βλ.

https://www.phil.uoa.gr/proptychiakes_spydes/programma_spydon_ana_kateythynsi/perigrafes_mathimaton/mathimata_laografias/)

Εισαγωγή στη Φιλοσοφία και Φιλοσοφία του Αθλητισμού (431079) - ΣΕΦΑΑ

Διδάσκων: Ιωάννης Γκικόσος

11. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

11.1. Βιογραφικά διδασκόντων υποχρεωτικών και κατ' επιλογής υποχρεωτικών μαθημάτων

(Με αλφαβητική σειρά)

Αλεβίζος Αντώνιος

Ο Δρ. Αντώνιος Αλεβίζος είναι διδάσκων του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φιλοσοφία και Διοίκηση» του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και «Οικονομικά και Δίκαιο στις Ενεργειακές Αγορές» του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Παράλληλα, είναι συνδιευθυντής του Ελληνικού Δικτύου Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, και ερευνητής των Εργαστηρίων Κοινωνιολογίας της Παιδείας και του Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου και Πολιτικής Οικονομίας της Βιώσιμης Ανάπτυξης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές του σπουδές (α' και β' κύκλου) με «Άριστα» στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, λαμβάνοντας ανταγωνιστικές υποτροφίες. Ταυτόχρονα, μετά από κατατακτήριες εξετάσεις εισήλθε πρώτος στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών συνεχίζοντας τις σπουδές του στο πεδίο των Οικονομικών.

Αντωνοπούλου Μαρία Γεωργία

Η Μαρία Γεωργία Αντωνοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα, είναι απόφοιτος της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Ολοκλήρωσε πτυχίο και μεταπτυχιακό στις Διεθνείς Σχέσεις με επίκεντρο τους εμφυλίους πολέμους στο Πανεπιστήμιο Πειραιά και στο Tübingen αντίστοιχα. Ακολουθώντας συνέχισε τις σπουδές της σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Τμήμα Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με ειδίκευση στη Νεοελληνική Κοινωνία. Στο ίδιο τμήμα ολοκλήρωσε το διδακτορικό της με αντικείμενο την Οικονομική και Κοινωνική ιστορία στο Μεσοπόλεμο και την Μεταξική Δικτατορία. Από το 2019 πραγματοποιεί μεταδιδακτορική μου έρευνα για τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα και τον ευρωπαϊκό Νότο. Άρθρα της έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά με κριτές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ενώ έχω συμμετάσχει σε πλήθος διεθνών συνεδρίων με κριτές στην Ελλάδα και το εξωτερικό με κύρια θεματολογία, την κοινωνική πολιτική, τις εργασιακές σχέσεις και την οικονομική πολιτική. Έχει διδάξει Σύγχρονη Ελληνική Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία, Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη, Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική, Κοινωνιολογία του Ελεύθερου χρόνου και Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου. Έχει συνεργαστεί ερευνητικά για μεγάλο χρονικό διάστημα με το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το Friedrich Ebert Stiftung. Το επόμενο χρονικό διάστημα θα δημοσιευθούν μελέτες της για τη μείωση του χρόνου εργασίας και τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις καθώς και οι μελέτες της για τον κοινωνικό χρόνο και την κατάργηση του ελεύθερου χρόνου μέσω της αύξησης των ορίων ηλικίας. Έχει συνεργαστεί με μέλη του Κοινοβουλίου σε συμβουλευτικό επίπεδο, πάνω σε θέματα εργασίας, κοινωνικής πολιτικής και χρήσης του κοινωνικού χρόνου.

Αρανίτου Ευαγγελία (Βάλια)

Η Βάλια Αρανίτου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπούδασε οικονομικά και πολιτική επιστήμη στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Université Paris Dauphine στο Παρίσι. Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται η κοινωνιολογική διάσταση των οικονομικής δράσης και των θεσμών που αυτές συγκροτούν, η ταξική ανάλυση, οι θεσμοί και το σύστημα κοινωνικής εκπροσώπησης, η οργάνωση της εργασίας, οι εργασιακές σχέσεις και ο κοινωνικός διάλογος, οι θεωρητικές και πολιτικοθεσμικές συσχετίσεις οικονομίας και δημοκρατίας καθώς οι πολυσήμαντες όψεις της επιχειρηματικότητας με έμφαση στο λιανικό εμπόριο. Από το 2008 είναι επιστημονική διευθύντρια του INEMY του ερευνητικού Ινστιτούτου της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας. Είναι συγγραφέας των βιβλίων: *The Economics of Retailing: the poly-transformation of a Traditional Sector* Palgrave Macmillan, *Peak level social dialogue and Covid-19: The European experience, the Greek case*, Γενεύη, ILO, *Retailing Ιστορία, οικονομία και μετασχηματισμοί στο λιανικό εμπόριο*, Αθήνα, Economía, *Η μεσαία τάξη στην Ελλάδα την εποχή των Μνημονίων: μεταξύ κατάρρευσης και ανθεκτικότητας*, Θεμέλιο, Αθήνα. Το μικρό εμπόριο στην μεταπολεμική Ελλάδα. Η πολιτική μιας αμφίβολης επιβίωσης, Παπαζήσης, και Κοινωνικός Διάλογος και εργοδοτικές οργανώσεις στην Ελλάδα. Από τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων στην ηγεμονία των επιχειρηματικών συμφερόντων, Σαββάλας, ενώ άρθρα της έχουν δημοσιευτεί στα ελληνικά, αγγλικά και γαλλικά. Έχει εκπονήσει σειρά μελετών που αφορούν τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και την οργάνωση του κλάδου του λιανικού εμπορίου καθώς και τα κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά επιχειρηματικών ομάδων. Συμμετέχει ενεργά σε επιστημονικές επιτροπές καθώς και σε εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα ΕΛΙΔΕΚ, ΘΑΛΗΣ, ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ (ενδεικτικά) ενώ πρόσφατα συμμετέχει σε πρόγραμμα HORIZON.

Αρτελάρης Παναγιώτης

Ο Παναγιώτης Αρτελάρης είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Οικονομικής Ανάλυσης του Χώρου στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Εφαρμοσμένη Γεωγραφία και Διαχείριση του Χώρου» στο ίδιο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης (B.Sc. και M.Sc.), και στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Τμήμα Μηχανικών, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (PhD- υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών). Έχει διδάξει σε διάφορα Πανεπιστήμια της χώρας, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, μαθήματα σχετικά με την Περιφερειακή Ανάπτυξη, την Περιφερειακή Οικονομική και τις Ποσοτικές Μεθόδους Ανάλυσης (Στατιστική και Οικονομετρία). Είναι συγγραφέας του βιβλίου *Περιφερειακές Ανισότητες στην Ελλάδα* (εκδ. Κάλλιπος), και έχει δημοσιεύσει σημαντικό αριθμό άρθρων σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά με κριτές, όπως είναι τα *European Urban and Regional Studies*, *Environment and Planning C, Regional & Federal Studies*, *Geoforum* και *International Regional Science Review*. Τέλος, έχει συμμετάσχει σε σημαντικό αριθμό ευρωπαϊκών (HORIZON 2020, FP7, FP6, INTERREG, ESPON) και εθνικών (ΘΑΛΗΣ, ΑΡΙΣΤΕΙΑ, ΕΛΙΔΕΚ) ερευνητικών προγραμμάτων, τόσο ως επιστημονικός υπεύθυνος όσο και ως κύριος ερευνητής.

Βογιατζής Ηρακλής-Αλέξανδρος

Ο Βογιατζής Ηρακλής Αλέξανδρος ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές του σπουδές στο Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών “Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας” του τμήματος Ι.Φ.Ε, ΕΚΠΑ. Του απονεμήθηκε διδακτορικός τίτλος το 2024, στο ίδιο τμήμα, στο αντικείμενο της Ψηφιακής Εργασίας για την διατριβή με τίτλο, «Ψηφιακές τεχνολογίες στην παραγωγή: αλγόριθμοι και νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντάσσονται η ψηφιακή εργασία, η οικονομία της πλατφόρμας (gig economy) και οι επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στην εργασία. Από το 2021 έως σήμερα εργάζεται ως υπότροφος ερευνητής στο Εργαστήριο Επικοινωνίας της Επιστήμης, της Τεχνολογίας και της Ιατρικής του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Υπήρξε post-doctoral research fellow στην ομάδα Data Algorithmic Systems and Ethics στο Ινστιτούτο Weizenbaum. Είναι ενεργό μέλος του ερευνητικού δικτύου International Network on Digital Labour και της διεπιστημονικής ερευνητικής ομάδας DiPLab, του Paris Telecom.

Γάτου Ισμήνη

Η Ισμήνη Γάτου είναι διδακτόρισα του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Εργάζεται στη διατομή μεταξύ έρευνας και τέχνης φέροντας κοντά έννοιες και «εργαλεία» από τις σπουδές μέσων, τις ψηφιακές σπουδές, την ανθρωπολογία, τις ηχητικές σπουδές και τις σπουδές επιτέλεσης. Η διατριβή της με τίτλο «Αφηγήσεις και συν-αισθήματα σε κίνηση. Μια έρευνα-δημιουργία για τη χωρική εμπειρία μέσα από τη χρήση κινητών ψηφιακών μέσων» εκπονήθηκε με υποτροφίες από το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη και από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές Πολιτισμικής Πληροφορικής (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), με υποτροφία του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη και Πολιτιστικής Διαχείρισης (Πάντειο Πανεπιστήμιο). Κατέχει πτυχίο από το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΚΠΑ). Έχει διδάξει προπτυχιακά μαθήματα «Πολιτισμού & Ψηφιακών Μέσων» στο Τμήμα Πολιτισμού, Δημιουργικών Μέσων & Βιομηχανιών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2024-25). Έχει βραβευτεί από την ARTWORKS (πεδίο εικαστικών τεχνών | πολλαπλά & νέα μέσα) και ήταν υπότροφος του Προγράμματος Υποστήριξης Καλλιτεχνών του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (2022-23).

Δασκαλάκης Δημοσθένης

Ο Δημοσθένης Δασκαλάκης είναι Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Ε.Κ.Π.Α. με γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνιολογία: Κοινωνική Οργάνωση και Θεσμοί». Είναι (1986) απόφοιτος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ και (1992) Διδάκτορας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Έχει μετεκπαιδευτεί στα Πανεπιστήμια (1992) της Μπολόνια Ιταλίας και (1987-1988) της Γλασκόβης Μεγάλης Βρετανίας. Έχει διατελέσει Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών Αγωγής του ΕΚΠΑ, Πρόεδρος και Αναπληρωτής Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ, Μέλος της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ, και, επίσης, Επιστημονικός Υπεύθυνος της Κατεύθυνσης: «Κοινωνιολογία και σύγχρονη κοινωνία: Ειδικά θέματα παιδικής ηλικίας, κοινωνικών μειονοτήτων, εργασίας και εκπαίδευσης» του ΠΜΣ του ΠΤΔΕ. Έχει πραγματοποιήσει πολλές ερευνητικές εργασίες και έχει διδάξει πλήθος κοινωνιολογικών μαθημάτων. Έχει διδάξει Προπτυχιακά στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α., στο Τμήμα Μαθηματικών της Σχολής Θετικών Επιστημών του Ε.Κ.Π.Α., στο ΤΕΙ Αθήνας, στην ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ, και Μεταπτυχιακά στο Τμήμα Κοινωνιολογίας και στο Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. (σε 5 διαφορετικά ΠΜΣ και Κατευθύνσεις), σε ΠΜΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και

Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. και στο (δημόσιο) Πανεπιστήμιο Κύπρου. Έχει διατελέσει Ερευνητής στο Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Δ/ντής του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας, Εξωτερικός Συνεργάτης της Γ.Σ.Ε.Ε., του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ και Εξωτερικός Συνεργάτης της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου. Έχει συμμετάσχει σε πολλά Συμβούλια και Επιτροπές Υψηλού Επιπέδου Ειδικών Εμπειρογνομόνων και έχει, επίσης, αναλάβει επανειλημμένα Δημόσιες Θέσεις, μεταξύ των οποίων: τρεις φορές Γενικός Γραμματέας Υπουργείου, Υποδιοικητής του ΟΓΑ, Πρόεδρος του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας, Μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής καθώς και της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Έχει εκπροσωπήσει την Ελλάδα σε πολλά άτυπα και επίσημα Συμβούλια και Fora της Ε.Ε. και άλλων διεθνών οργανισμών. Είναι συγγραφέας πολλών δημοσιευμένων ερευνητικών εργασιών, άρθρων και βιβλίων μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν τα εξής: (2017): «*Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα», (2015): «*Greek Labour Relations in Transition in a Global Context. Labour Education & Society PL Academic Research, Peter Lang Editions, Hamburg*», (2014): «*Εισαγωγή στη Σύγχρονη Κοινωνιολογία*, Σειρά: Σύγχρονες Κοινωνικές Επιστήμες-Θεωρία και Πράξη, Διευθυντής: Καθηγητής Β. Φίλιας, Εκδόσεις, Παπαζήση, Αθήνα, 2η Βελτιωμένη Έκδοση», (2013): «*Βιομηχανική Κοινωνιολογία και Βιομηχανικές Σχέσεις*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα», (2013): «*Όψεις της Παιδικής Ηλικίας*, Εκδόσεις Διάδραση, Αθήνα», (2013): «(σε συνεργασία), *Το Οργανωτικό Φαινόμενο στο Διαδίκτυο*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα». Έχει επιμεληθεί και συμμετάσχει Στους Συλλογικούς Τόμους: (2014): «*Ζητήματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης*, Εκδόσεις Διάδραση, Αθήνα», (2013): «*Οι Κοινωνικές Επιστήμες και η Υφιστάμενη Κρίση*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα», (2011): «*Παιδική Ηλικία και τα Δικαιώματα του Παιδιού*, (σε συνεργασία), Εκδόσεις Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα», (2008): «*Φτώχεια, Κοινωνικός Αποκλεισμός και Παιδική Ηλικία*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή». Από το 2014 έχει στις Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, τη Διεύθυνση της Επιστημονικής Σειράς: «Σύγχρονη Κοινωνιολογική Θεωρία και Έρευνα», στην οποία έχουν εκδοθεί ή βρίσκονται υπό δημοσίευση τουλάχιστον είκοσι (20) μονογραφίες.

Ηλιού Κατερίνα

Η Κατερίνα Ηλιού είναι Κύρια Ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Πολιτικών Ερευνών (ΙΠΕ) του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ). Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στον τομέα της Κοινωνικής Ψυχολογίας (Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ψυχολογίας) με θέμα τις «Νέες μορφές προκατάληψης», καθώς και δύο Μεταπτυχιακών τίτλων, έναν με εξειδίκευση «Κοινωνικός αποκλεισμός και μειονότητες» και έναν στην «Εκπαίδευση ενηλίκων». Έχει εμπειρία στο σχεδιασμό και την υλοποίηση εμπειρικής κοινωνικής έρευνας μέσα από εθνικά και διεθνή προγράμματα, ενώ έχει πραγματοποιήσει δημοσιεύσεις και εισηγήσεις σε διεθνή συνέδρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν: Διομαδικές σχέσεις, Πολιτική κοινωνικοποίηση και κοινωνική ταυτότητα με έμφαση στον πληθυσμό των νέων, Παιγνιοποίηση εργαλείων συλλογής ποσοτικών δεδομένων, Οπτικοποίηση και ανοικτή διάθεση κοινωνικών δεδομένων. Είναι επιστημονική συνυπεύθυνη του προγράμματος 'YouWho?', που αφορά στη διερεύνηση της πολιτικής κοινωνικοποίησης και της κοινωνικής ταυτότητας των νέων στην Ελλάδα. Η πρόσφατη ερευνητική της δραστηριότητα επικεντρώνεται στην ανοικτή διάθεση κοινωνικών δεδομένων και την υποστήριξη χρηστών για την οπτικοποίησή τους. Είναι επιστημονική συνυπεύθυνη για την πλατφόρμα ανοικτής πρόσβασης κοινωνικών δεδομένων στο ΕΚΚΕ, [Socioscope](#), καθώς και για την πλατφόρμα [YouWho?](#) Είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ομάδας [EOSC Future User Group](#) που υποστηρίζει την υλοποίηση δράσεων για το Ευρωπαϊκό Σύννεφο Ανοικτής Επιστήμης (European Open Science Cloud - EOSC).

Θεοδωρίδης Κωνσταντίνος

Ο Κωνσταντίνος Θεοδωρίδης είναι εντεταλμένος διδάσκων στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ. Έχει πραγματοποιήσει μεταδιδακτορική έρευνα με υποτροφία από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. στο Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έχει διδάξει στο ίδιο Τμήμα, καθώς και στο Τμήμα Μουσειολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών. Έχει ολοκληρώσει τη διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Manchester Metropolitan University (υποτροφία Ίδρυμα Ωνάση) και έχει BSc & MSc από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διατελεί μέλος της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας, καθώς και είναι Fellow, Higher Education Academy. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν σε θέματα επικοινωνίας, Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, νεολαίας, ψηφιακού πολιτισμού και κοινωνιολογίας της κατανάλωσης. Έχει λάβει μέρος σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και το συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει την επιμέλεια συλλογικού τόμου, καθώς και άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους.

Καμπερίδου Ειρήνη

Η Ειρήνη (Ρένα) Καμπερίδου είναι Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στη Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), με πλούσιο ερευνητικό έργο (βλ. <http://scholar.uoa.gr/ikamper/publications> και [research-impact-1599-direct-citations-updated-december-9-2024 .pdf](http://research-impact-1599-direct-citations-updated-december-9-2024.pdf)). Επίσης, είναι μέλος της **Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (ΕΙΦΚΔ) του ΕΚΠΑ**. Πραγματοποίησε προπτυχιακές (BA) και μεταπτυχιακές (MA) σπουδές στη Βοστώνη και στο Παρίσι: Emmanuel College, Boston College και l'Université Paris-Sorbonne (Paris IV). Μετά τον επαναπατρισμό της στην Ελλάδα γίνεται δεκτή ως υποψήφια διδάκτωρ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας (γνωστικό αντικείμενο: *Ελληνική Κοινωνία και Ελληνισμός της καθ'ημάς Ανατολής*). Αναγορεύτηκε Διδάκτορας της Κοινωνιολογίας την 27^η-2-2002, με βαθμό *Άριστα*. Το 2006 συγκρότησε και διαμόρφωσε το πανεπιστημιακό μάθημα επιλογής *Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός*—που προσφέρετε για πρώτη φορά στα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) της ελληνικής επικράτειας—το οποίο παρακολουθούν μέχρι σήμερα οι φοιτητές και φοιτήτριες του ΤΕΦΑΑ και του Τμήματος Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ. Το 2012 κυκλοφόρησε το πρώτο της βιβλίο/σύγγραμμα «Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα και Αθλητισμός», και το 2014 το δεύτερο «Επιτέλους αναπνέω ελεύθερη! Γυναικείες Μαρτυρίες». Η Ειρήνη Καμπερίδου είναι μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ΕΚΕ) και της Ελληνικής Εταιρείας Γυναικών Πανεπιστημιακών (ΕΛ.Ε.ΓΥ.Π.). Υπήρξε μέλος της της Εκτελεστικής Επιτροπής του European Center for Women and Technology (ECWT), στο οποίο ήταν και ένα από τα ιδρυτικά μέλη, και του Gender Expert Action Group (GEAG) του European Commission Directorate-General for Information Society and Media, συνεχίζοντας το έργο της σήμερα ως εμπειρογνώμων για θέματα φύλου και ισότητας (gender expert) σε συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις, δημοσιεύσεις και προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2004-2025).

Καρακάση Κατερίνα

Η Κατερίνα Καρακάση γεν. στην Αθήνα, σπουδές Γερμανικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου έκανε και το διδακτορικό της με υποτροφία του ΙΚΥ. Από το 2000 έως το 2005 εργάστηκε στο Πανεπιστήμιο του Essen-Duisburg, Γερμανία, στο τμήμα Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας ως επιστημονικός συνεργάτης. Από το 2005 είναι λέκτορας και από το 2023 καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας με αντικείμενο την Γερμανική Λογοτεχνία και την Συγκριτική Γραμματολογία. Από το 2006 είναι μέλος ΣΕΠ στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο στην Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας. Έχει δημοσιεύσει επιστημονικά άρθρα για την γερμανική λογοτεχνία του 18ου και του 20ου αιώνα, συγκριτολογικά και θεωρητικά γραμματολογικά ζητήματα, για την σχέση σώματος και λογοτεχνίας στον Διαφωτισμό και τον

Μοντερνισμό κ.α. Μεταξύ του 2010 και 2012, 2017 και το 2022 ήταν υπότροφος της Humboldt-Stiftung στο πανεπιστήμιο της Konstanz, Γερμανία καλεσμένη του καθ. κ. Koschorke. Από το 2018 έως το 2020 ήταν διευθύντρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών *Γερμανική Φιλολογία. Θεωρία και Εφαρμογές* και από το 2022 είναι πρόεδρος του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ.

Καρύδας Δημήτριος

Ο Δημήτρης Καρύδας (Αθήνα 1956) είναι αν. καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας. Σπούδασε Φιλοσοφία, Φυσική και Μαθηματικά στο Columbia Univ. (B.A. 1978) και στο Oxford Univ. (Dr. Phil., 1983), Φιλοσοφία και Σημειολογία στο Technische Univ. Berlin (Dipl., 1995) και Φιλοσοφία στο Freie Univ. Berlin. Δίδαξε ως αν. Λέκτορας στο Humboldt Univ. Berlin Ιστορία της Φιλοσοφίας, όπως και Θεωρία του Πολιτισμού στο Τμήμα Ελληνικών Σπουδών του Freie Univ. Berlin και το ΠΜΣ του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του ΕΚΠΑ. Από το 2021 είναι αναπ. Καθηγητής Πολιτικής και Κοινωνικής Φιλοσοφίας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα και οι αντίστοιχες δημοσιεύσεις πολλών άρθρων, μονογραφιών και επιμέλειες σχετικών τόμων κλπ. επικεντρώνονται στην κλασική γερμανική φιλοσοφία (Καντ, Χέγκελ) και τους διαδόχους της (Φύουερμπαχ, Μαρξ), καθώς και την κριτική θεωρία του 20^{ου} αιώνα (Λούκατς, Μπένγιαμιν, Αντόρνο) και τη συναφή θεωρία της τέχνης και του πολιτισμού. Πρόσφατες δημοσιεύσεις βιβλίων: *Begriff und Interpretation im Zeichen der Moderne*, de Gruyter, Berlin 2015 (συνεπ. με S. Schmidt & J. Zovko), *Begriffliche Form und gesellschaftlicher Gehalt. Studien zu Hegels Sozialphilosophie*, 2020, *Η προτεραιότητα της πολιτικής. Περί της ιστορικής γνώσης στον Βάλτερ Μπένγιαμιν*, Νήσος, Αθήνα 2020, *Η φυσική ιστορία της κοινωνίας. Δοκίμιο κοινωνικής θεωρίας*, Νήσος, Αθήνα 2020

Κούκου Μήνα

Η Μήνα Κούκου είναι Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στις Επιστήμες της Αγωγής και εξειδικευμένη στα ερευνητικά πεδία της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Παράλληλα, τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν θεματικά πεδία όπως η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, η Κοινωνική Αναπαραγωγή και οι Κοινωνικές Ανισότητες. Άρθρα της έχουν δημοσιευτεί στα πρακτικά συνεδρίων, σε συλλογικούς τόμους και σε ξενόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά. Διαθέτει εξαετή διδακτική εμπειρία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, ενώ έχει ξεκινήσει την διδασκαλία σε προεξέχοντα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Τριτοβάθμιας βαθμίδας όπως το Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ. Η επιστημονική της εργασία στρέφεται στην προώθηση μίας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς που αγκαλιάζει την πολυπολιτισμική ποικιλομορφία και την ετερότητα.

Κυριακόπουλος Λέανδρος

Ο Λέανδρος Κυριακόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με γνωστικό αντικείμενο την *Κοινωνιολογία του Τεχνοεπιστημονικού Πολιτισμού*. Υπότροφος του ΙΚΥ και του ΚΕΑΕ, έχει ερευνητικά ενδιαφέροντα τα ψηφιακά δίκτυα, τον οπτικό πολιτισμό, τις (rave) μουσικές κουλτούρες, τον ήχο και την τεχνοαισθητική. Είναι συγγραφέας του βιβλίου *Αναπαραστάσεις του Ανοίκειου: Νομαδισμός και Αισθητική στην Ρέιβ Ψυχεδελική Σκηνή* (Νήσος 2020), και έχει επιμεληθεί τα θεματικά τεύχη *Ψηφιακότητα, Αισθητικοποίηση, Αυτονομία Συναισθήματος* (Ουτοπία τ. 133, 2020), και *Χώροι από Ήχο-Χρόνοι τις Τεχνικής: Διασυνδέσεις μεταξύ Τεχνολογίας, Δικτύων, Μουσικής και Σώματος* (Αυτόματον 1.2, 2021).

Επί του παρόντος είναι ερευνητής στο πρόγραμμα HORIZON 2020-ERC στο Consolidation Grant MUTE στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, και διερευνά τη χρήση των τεχνολογιών του ήχου σε συνθήκες κράτησης και πολέμου.

Λιότζης Βαγγέλης

Ο Βαγγέλης Λιότζης είναι εντεταλμένος διδάσκοντας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (2021-σήμερα). Έχει διατελέσει επισκέπτης διδάσκοντας στο Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (2019-2020) και μέλος του Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2023-2024). Ολοκλήρωσε διδακτορική διατριβή, με υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2014), διεξήγαγε, με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, μεταδιδακτορική έρευνα στο Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (2021), υπήρξε επιστημονικός υπεύθυνος ερευνητικού προγράμματος (χρηματοδότηση από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας) στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (2023) και διεξήγαγε μεταδιδακτορική έρευνα στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (2025). Έχουν εκδοθεί τα βιβλία του, Πορνογραφικοποίηση: Ιχνηλατώντας τη σύγχρονη σεξουαλικότητα (2η αναθεωρημένη έκδοση, 2023) και Σεξισμός: Προσεγγίζοντας την επίμαχη αμφιθυμία (2η επαυξημένη έκδοση, 2024).

Μαλαμίδης Χάρης

Ο Χάρης Μαλαμίδης είναι επίκουρος καθηγητής στο τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο τμήμα Global Studies του Πανεπιστημίου του Γκέτεμποργκ και έλαβε το διδακτορικό του από το τμήμα Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών του πανεπιστημίου Scuola Normale Superiore της Ιταλίας. Έχει διδάξει στο τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, ενώ τα διδακτικά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν στα πεδία των κοινωνικών κινημάτων και της συλλογικής δράσης, της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, των κοινών, της κοινωνικής οργάνωσης της φροντίδας και της μετανάστευσης. Το βιβλίο του 'Social Movements and Solidarity Structures in Crisis-Ridden Greece' έχει εκδοθεί από το Amsterdam University Press, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και στον ελληνικό και διεθνή τύπο.

Μητροπούλου Αγγελική

Η Αγγελική Μητροπούλου είναι Διδάκτωρ του τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Έχει μετεκπαιδευτεί στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου (MSc) και στην Ανθρωπολογία της Υγείας (VgS) στη Σχολή Ασιατικών και Αφρικανικών Σπουδών (SOAS) του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (UCL). Ολοκλήρωσε τη διδακτορική της έρευνα στα γνωστικά αντικείμενα της κοινωνικής ανθρωπολογίας της ασθένειας, της υγείας, της θρησκευτικής θεραπείας και των εναλλακτικών θεραπειών με βαθμό «άριστα». Η διατριβή της με τίτλο «Θεραπείες ελέω πνευμάτων. Έλληνες ασθενείς, βραζιλιάνικες θεραπείες και το ζήτημα της ανασυγκρότησης της υποκειμενικότητας» πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο οι εμπειρίες ασθένειας και θεραπείας εμπλέκονται στη διαδικασία συγκρότησης, αλλά και στη δυνατότητα ανασυγκρότησης της υποκειμενικότητας. Έχει λάβει μέρος σε διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια. Έχει εργασθεί ως εντεταλμένη διδάσκουσα σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά πανεπιστημιακά προγράμματα στα γνωστικά αντικείμενα της υγείας, του σώματος, του φύλου και των συγκινήσεων. Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής Αθηνών και εργάζεται ως δικηγόρος με ειδίκευση στο εργατικό, κοινωνικοασφαλιστικό και διοικητικό Δίκαιο. Έχει διατελέσει μέλος νομοπαρασκευαστικών και επιστημονικών επιτροπών Υπουργείων, Δημόσιων και Επαγγελματικών Φορέων. Έχει προσφέρει τις υπηρεσίες της σε Δημόσιους Φορείς ως Επιστημονική Συνεργάτις επί κοινωνικοασφαλιστικών θεμάτων και σε Ιδιωτικούς Φορείς επί θεμάτων ευπαθών ομάδων. Είναι μέλος της επιστημονικής και συγγραφικής ομάδας της Ένωσης για την Υπεράσπιση της Εργασίας και του Κοινωνικού Κράτους.

Μιχοπούλου Στέλλα

Η Στέλλα Μιχοπούλου είναι Οικονομολόγος, BA Πάντειο Πανεπιστήμιο, Msc Department of Economics, University of Reading UK, PhD Department of Economics, University of Athens. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της αφορούν την Πολιτική Οικονομία, τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τις Οικονομικές και Κοινωνικές Ανισότητες. Έχει δημοσιεύσει σε έγκυρα διεθνή περιοδικά όπως το *Review of Applied Economics*, *Forum of Social Policy*, *International Journal of Economics*, κ.ά. Παράλληλα έχει δημοσιεύσει μελέτες και βιβλία όπως *‘Financialization and the Greek financial system, Studies in Financial System (2012), ‘Αναπτυξιακές και Κοινωνικές Επιπτώσεις των πολιτικών σταθερότητας του ΔΝΤ’ (2012), ‘Κρίση χρέους, δημοσιονομική λιτότητα και οικονομική κρίση στην ευρωζώνη’ (2014), ‘Απασχόληση, Διανομή Εισοδήματος και Βιώσιμο Υπόδειγμα Ανάπτυξης Χωρίς Αποκλεισμούς’ (2020), ‘Χρέος, Ανισότητα και Αστάθεια στην Ευρωζώνη’ Εκδόσεις Παπαζήση (2020), Δείκτες Ευθραυστότητας των Νοικοκυριών και Βιώσιμο Μοντέλο Ανάπτυξης’ (2023), κ.ά.*

Μπάρκουλα Χάιδω

Η Χάιδω Μπάρκουλα είναι Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ) (Α΄ βαθμίδας) του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (ΟΠΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) με γνωστικό αντικείμενο *Νεότερη Ελληνική Ιστορία, Ιστορία του Θεσμού του Πανεπιστημίου* (ΦΕΚ 1193^Β/5.4.2017). Ταυτόχρονα έχει αναλάβει την ευθύνη του ερευνητικού έργου και των αρχειακών συλλογών του Ιστορικού Αρχείου ΕΚΠΑ. Σπούδασε Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (1994-1999) και παρακολούθησε το πρόγραμμα Erasmus στο Πανεπιστήμιο του Southampton της Μ. Βρετανίας (1998-1999). Το 1999 εγγράφηκε στο ΠΜΣ της Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνιολογίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ και ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές το 2001. Το 2002 εγγράφηκε στον δεύτερο κύκλο σπουδών για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Με υποτροφία του ευρωπαϊκού προγράμματος «Ηράκλειτος» το 2009 ολοκλήρωσε τη διατριβή της με θέμα: *Αλ. Ρίζος Ραγκαβής (1830-1880): αλυτρωτισμός και διπλωματία*. Ταυτόχρονα με τις σπουδές της εργάστηκε στη γραμματεία υποστήριξης του ΠΜΣ (2001-2010) και από το 2010 στο Ιστορικό Αρχείο του ΕΚΠΑ. Έχει συγγράψει ή/και επιμεληθεί ή συνεισφέρει σε συλλογικούς τόμους. Ενδεικτικά: α) Μπάρκουλα Χάιδω, «Το «Αρχείο του Σπυρίδωνος Λάμπρου» στο Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ» στο Καραμανωλάκης Β. – Ζώρας Γ. – Νικολάου Κ. – Παπαδία-Λάλα Αν. (επιμ.), *Σπυριδων Λάμπρος, ο Ιστορικός, το έργο και η εποχή του*, εκδόσεις Ευρασία, Αθήνα 2023, β) Κώστας Μπουραζέλης, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Χάιδω Μπάρκουλα, Χριστίνα Μπάκουλα, (επιμ.), *Εθνεγερσίας Αναστοχασμοί. Ανθολόγιο πανηγυρικών λόγων για την 25η Μαρτίου στο ΕΚΠΑ*, τ. Α΄ & Β΄, Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ, εκδόσεις ΕΚΠΑ, Αθήνα 2022, γ) τον τόμο *Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. 100 χρόνια ιστορίας (1920-2020)*, ΟΠΑ, Αθήνα 2020 και δ) σε συνεργασία με τους Κώστα Γαβρόγλου και Βαγγέλη Καραμανωλάκη τον τόμο: *Το Πανεπιστήμιο Αθηνών και η Ιστορία του [1837-1937]*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2014 και συνοπτική έκδοση 2016. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα, συνέδρια, ημερίδες και διοργανώσεις εκθέσεων και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη νεότερη και σύγχρονη ελληνική και ευρωπαϊκή ιστορία και στην ιστορία της ανώτατης εκπαίδευσης.

Παπαδοπούλου Βασιλική

Η Βασιλική Παπαδοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με ειδίκευση στην Κοινωνιολογία του Δικαίου και μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Τμήματος Κοινωνιολογίας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα *«Ο δημόσιος χώρος και ο νομικός τόπος: έννοιες και βιώματα»*. Το εκδοτικό της έργο περιλαμβάνει τη διδακτορική της διατριβή με θέμα *«Η νομική έννοια των έργων τέχνης, των*

μνημείων και των πολιτιστικών αγαθών σε μια "παγκοσμιοποιημένη" κοινωνία» (εκδ. Π.Ν. Σάκκουλα, 2021), το βιβλίο των Μ. Λουκίδη – Β. Παπαδοπούλου – Π. Ραβδά, *Οι δίκες του λόγου* (εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2002), καθώς και αρθρογραφία σε νομικά περιοδικά επί ζητημάτων αισθητικής, τέχνης και δικαίου. Έχει συμμετάσχει ως ομιλήτρια σε συνέδρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν το δίκαιο, την τέχνη, τον πολιτισμό, την αισθητική και τις ταυτότητες. Είναι ακαδημαϊκή υπότροφος ΕΣΠΑ στο Τμήμα Κοινωνιολογίας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΕΚΠΑ και δικηγόρος Αθηνών.

Παπαδοπούλου Γεωργία

Η Γεωργία Παπαδοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1976. Σπούδασε στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία και στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης (Μεταπτυχιακό Δίπλωμα «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία»). Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΕΚΠΑ). Από το 2014 είναι μέλος του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΠΑ). Έχει διδάξει μαθήματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Διδακτικής και Εκπαίδευσης του Πολίτη/Πολιτειακής Παιδείας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών καθώς και σε επίπεδο μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και δια βίου μάθησης. Έχει εργαστεί ως εμπειρογνώμονας στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα GEAR για την ενίσχυση της κινητικότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση και έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα για την εκπαίδευση του πολίτη. Έχει δημοσιεύσει σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά καθώς και επιστημονικές ανακοινώσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια με κύριο αντικείμενο την Εκπαίδευση και τη δημοκρατία, την ιδιότητα του Πολίτη και τη Διδακτική των Κοινωνικών Επιστημών.

Παρσάνογλου Δημήτρης

Ο Δημήτρης Παρσάνογλου (Phd. Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Παρίσι) είναι αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διευθυντής του Εργαστηρίου Κοινωνικής Θεωρίας και Εμπειρικής Έρευνας. Έχει διδάξει στο τμήμα Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών στην Αθήνα και στο τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Μεταξύ άλλων, έχει συντονίσει, ως κύριος ερευνητής του Εργαστηρίου Σπουδών Φύλου του Παντείου Πανεπιστημίου, το έργο FP7 "MIG@NET: Transnational digital networks, migration and gender" (2010-2013). Υπήρξε μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, στο πλαίσιο του προγράμματος ARISTEIA στο έργο «Διαχείριση της μετανάστευσης και διεθνείς οργανισμοί: Μια ιστορία της ίδρυσης του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης» (2012-2015). Έχει συμμετάσχει ως κύριος ερευνητής σε προγράμματα HORIZON 2020 (NEGOTIATE, 2015-2018, και DigiGen, 2019-2022), ενώ ήταν επιστημονικός υπεύθυνος του έργου 'Beyond the "refugee crisis": investigating patterns of integration of refugees and asylum seekers in Greece - BREcht', το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας (2019-2022). Αυτή τη στιγμή είναι επιστημονικός υπεύθυνος σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα ΕΛΙΔΕΚ και σε ένα HORIZON. Τα κύρια ερευνητικά του ενδιαφέροντα και οι δημοσιεύσεις του περιλαμβάνουν την ιστορία και την κοινωνιολογία της μετανάστευσης στην Ελλάδα με ιδιαίτερη έμφαση στην απασχόληση, τον αστικό χώρο, το φύλο και τις μεταναστευτικές πολιτικές.

Πατηνιώτης Μανώλης

Ο Μανώλης Πατηνιώτης είναι καθηγητής Ιστορίας των Επιστημών και των Τεχνικών στους νεότερους χρόνους στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ και Σύμβουλος Καθηγητής στον κύκλο σπουδών *Ευρωπαϊκός Πολιτισμός* του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Επίσης, ήταν μέλος της

Ακαδημαϊκής Επιτροπής που συντόνισε το σχεδιασμό και την ίδρυση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Επικοινωνία της Επιστήμης» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Σπούδασε Φυσική και στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης. Υπήρξε μεταδιδακτορικός υπότροφος στο Dibner Institute for the History of Science and Technology, στο MIT, και επισκέπτης ερευνητής στο Max Planck Institute for the History of Science, στο Βερολίνο. Από το 2002 έως το 2021 διετέλεσε καθηγητής στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ. Δίδαξε Ιστορία της Νεότερης Επιστήμης, Ιστοριογραφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας και Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες. Η έρευνά του εστίασε στην ανάδυση της σύγχρονης επιστήμης στην ευρωπαϊκή περιφέρεια και σε αποικιακά περιβάλλοντα. Μελέτησε διανοητικά εγχειρήματα που δεν συμμετείχαν στο σχήμα του Διαφωτισμού και προσπάθησε να γεφυρώσει την ιστορία της ευρωπαϊκής επιστήμης με τις μετα-αποικιακές σπουδές. Τα τελευταία χρόνια τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα έχουν εστιάσει στη μελέτη της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας του Ψηφιακού. Από τη σκοπιά της Ιστορίας, διερευνά την ανάδυση της ψηφιακής οντολογίας μέσω της διασταύρωσης της Θεωρίας της Πληροφορίας με τις μηχανές διακριτών καταστάσεων. Από τη σκοπιά της Φιλοσοφίας, διερευνά τις έννοιες της δυνητικότητας και της αρθρωσιμότητας, καθώς και τις νέες δυνατότητες που αυτές προσφέρουν για κοινωνικό έλεγχο και προσωπική αυτοδιάθεση. Ο Μανώλης Πατηνιώτης έχει συνεχή παρουσία σε δράσεις Επικοινωνίας της Επιστήμης στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, σε επιμορφωτικές δράσεις πολιτιστικών οργανισμών και σε δημόσιες εκδηλώσεις. Υπήρξε μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού *Επικοινωνία της Επιστήμης* που εκδιδόταν με την εφημερίδα *η Αυγή* από το 2016 μέχρι το 2024.

Σπουρδαλάκης Μιχάλης

Ο Μιχάλης Σπουρδαλάκης είναι Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας. σπούδασε δημόσιο δίκαιο και πολιτική επιστήμη στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Συνέχισε τις σπουδές του στον Καναδά όπου και δίδαξε σε πανεπιστήμια του Οντάριο και του Κεμπέκ. Από το 1991 μέχρι το 2021, δίδαξε σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό μαθήματα στο πεδίο της πολιτικής κοινωνιολογίας, πολιτικής ανάλυσης και ελληνικής κοινωνίας και πολιτικής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης και από το 2014 μέχρι το 2021 διετέλεσε Κοσμήτορας της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών. Την διετία 2016 - 2018 ήταν πρόεδρος της Επιτροπής Διαλόγου για την Συνταγματική Αναθεώρηση. Είναι μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας, της συντακτικής επιτροπής της Ελληνικής Επιθεώρησης Πολιτικής Επιστήμης, και μέλος της συντακτικής ομάδας του *Socialist Register*, και πολλών άλλων επιστημονικών δράσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

www.spourdalakis.gr

Σπυριδάκης Μάνος

Ο Μάνος Σπυριδάκης είναι Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ με γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνική Ανθρωπολογία των Εργασιακών Σχέσεων». Είναι απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, έχει λάβει το μεταπτυχιακό του δίπλωμα στην Κοινωνική Ανθρωπολογία από το Πανεπιστήμιο του Durham και τη διδακτορική του διατριβή από το Sussex European Institute του Πανεπιστημίου του Sussex, ως υπότροφος του ΙΚΥ και μεταδιδακτορική υποτροφία από το ΙΚΥ στο ίδιο πάντοτε πεδίο. Έχει υπηρετήσει στη μέση εκπαίδευση και έχει διδάξει στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας-Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, στα Πανεπιστήμια της Βιέννης, της Iowa, του Saint-Etienne, της Campania Luigi Vanvitelli, του Nova Lisboa της Πορτογαλίας και είναι μέλος ΣΕΠ στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Είναι μέλος της

συντακτικής επιτροπής των περιοδικών, *Ουτοπία, Εθνολογία, Urbanities, Ο Κόσμος της Εργασίας, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, μέλος της επιστημονικής γραμματείας του περιοδικού, *Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη*, συνυπεύθυνος (μαζί τον Χ. Δερμεντζόπουλο) της σειράς ΕΤΕΡΟΤΗΤΕΣ των εκδόσεων Μεταίχμιο και της σειράς Μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών (μαζί με τον Μ.Χριστοδούλου) των εκδόσεων Πεδίο. Είναι Πρόεδρος του Commission of Urban Anthropology της International Union of Anthropological and Ethnological Sciences και αντιπρόεδρος του International Urban Symposium. Είναι συγγραφέας των μονογραφιών, *Εξουσία και παρενόχληση στην Εργασία* (Εκδόσεις Διόνικος 2009), *Εργασία και Κοινωνική Αναπαραγωγή στη ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία του Πειραιά* (εκδόσεις Παπαζήση 2010), *The Liminal Worker. An Ethnography of Work, Unemployment and Precariousness in Contemporary Greece* (εκδόσεις Ashgate, 2013), *Homo Precarius* (εκδόσεις Πεδίο 2018), ενώ έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους και μεταφράσεις. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται σε ζητήματα ανθρωπολογίας της εργασίας και κοινωνικής πολιτικής, στην έννοια του χώρου, στην ποιοτική κοινωνική έρευνα, στην οικονομική ανθρωπολογία και στην ανθρωπολογία της υγείας.

Τσίγκανου Ιωάννα

Η Ιωάννα Τσίγκανου είναι Διευθύντρια Ερευνών (Α' βαθμίδας), νομικός και διδάκτορας Κοινωνιολογίας του Εγκλήματος και της Παρεκκλίνουσας Συμπεριφοράς (Ph.D., LSE 1988). Ως μέλος του ερευνητικού προσωπικού του ΕΚΚΕ συμμετέχει (από το 1994 κι εντεύθεν) στην υλοποίηση ερευνητικών έργων και προγραμμάτων, στην εξοικείωση και την εμπέδωση νέων εργαλείων έρευνας και ερευνητικών υποδομών μέσα από διεθνή, ευρωπαϊκά και ελληνικά επιστημονικά δίκτυα και συνεργασίες και στην διάχυση των πορισμάτων της έρευνας σε διεθνή και ελληνικά βήματα (fora) ακαδημαϊκού και ερευνητικού επιστημονικού προβληματισμού και διαλόγου. Διαθέτει εμπειρία διοίκησης, ως Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Ινστιτούτου Πολιτικών Ερευνών του ΕΚΚΕ (2021 -), Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Ινστιτούτου Πολιτικής Κοινωνιολογίας του ΕΚΚΕ (2003-2008), Διευθύντρια του Ινστιτούτου Πολιτικής Κοινωνιολογίας του ΕΚΚΕ (2008 - 2012), Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΚΕ (2013-2017), Αναπληρωματικό Μέλος του ΤΕΣ Κοινωνικών Επιστημών του Ανωτάτου Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Έρευνας 92018 – 2020), αλλά και ως συμμετέχουσα με ποικίλες ιδιότητες σε διοικητικά όργανα επιστημονικών και συνδικαλιστικών συλλόγων και σωματείων. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 50 ερευνητικά έργα, έχει συγγράψει περισσότερες από 100 μελέτες άρθρα και μονογραφίες αυτόνομα και με άλλους επιστήμονες, που έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους και έχει συμμετάσχει στην έκδοση και επιμέλεια 28 βιβλίων από κοινού με συναδέλφους και αυτόνομα. Τέλος, επιτελεί επί σειρά ετών (1995 κι εντεύθεν) διδακτικό έργο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και συμμετέχει ως εμπειρογνώμονας σε διεθνή-ευρωπαϊκά επιστημονικά δίκτυα εμπειρογνομώνων, σε αξιολογήσεις ερευνητικών δράσεων και προγραμμάτων βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και σε επιστημονικές επιτροπές επιστημονικών εκδόσεων, εφημερίδων και περιοδικών.

Φλυτζάνης Γιάννης

Ο Γιάννης Φλυτζάνης κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος διδάσκει Κοινωνική Θεωρία και Δίκαιο και Κριτική Θεωρία στο ΕΚΠΑ. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 ήταν junior Fellow του Ινστιτούτου Νομικού Πολιτισμού και Φιλοσοφίας Δικαίου Michel Villey (Paris II), ενώ κατά το χειμερινό εξάμηνο δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής Κριτική Θεωρία στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα της Φιλοσοφικής του Paris-I. Στα γνωστικά του ενδιαφέροντα εντάσσονται η κοινωνική και νομική θεωρία, η πολιτική φιλοσοφία και η Κριτική θεωρία. Πρόσφατα (2022) δημοσίευσε από τις εκδόσεις Νήσος τη μονογραφία του με τίτλο Ριζοσπαστική δημοκρατία και πολιτική των δικαιωμάτων. Κριτική

Κοινωνική Θεωρία για την πολιτική και το δίκαιο στον Ανρί Λεφέβρ. Από τις δημοσιεύσεις του αναφέρονται οι εξής: 1. «Η πρόσληψη της θεωρίας του Προυντόν από τον Ανρί Λεφέβρ. Η προοπτική μιας ριζοσπαστικής δημοκρατίας και η διαμάχη με τους καταστασιακούς». Στον συλλογικό τόμο Γαλανόπουλος Κώστας, Κτενάς Γιάννης, Φαράκλας Γιώργος (επιμ.) Το τέλος της Πολιτικής. Ένας οδηγός για την σκέψη του Προυντόν, Αθήνα: Νήσος, 2024, σελ. 209-236. 2. *Compte rendu du livre « Le droit et son autre. Otto Kirchheimer et la critique de l'État de droit »* par Augustin Simard, *Philosophiques*, 51(1) φθινόπωρο 2024, Les Presses de l'Université de Montréal (προς έκδοση άρθρο, ύστερα από κρίση). 3. «Για την ανταγωνιστική κοινωνία και τους θεσμούς της. Η προοπτική του πολιτειολόγου της Φρανκφούρτης Kirchheimer», *Kaboom*, τεύχος 10, Ιούνιος, 2024, σελ. 137-152. 4. «The hypermodern city of late capitalism and the suspension of human temporality. On Henri Lefebvre's unfinished philosophical project of articulating time and space.» στο συλλογικό *Renewing Urban Critical Theories. Rediscovering Thinkers, Reimagining Texts, and Reframing Questions*, Francesco Biagi, London-N.Y.: Routledge. (προς δημοσίευση κεφάλαιο, ύστερα από κρίση). 5. «The fetishism of forms and the emergence of modern urban space in Henri Lefebvre's metaphilosophy» στο ειδικό αφιέρωμα (symposium) *Lefebvre's production of space at 50, Historical Materialism* (προς έκδοση άρθρο, ύστερα από κρίση) 6. «Η τέχνη απέναντι στο τραύμα της Shoah. Φέρνοντας σε διάλογο τον «Πιανίστα» του R. Polanski με τον T.W. Adorno», Δωδώνη, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. (προς έκδοση άρθρο, ύστερα από κρίση). 7. «Το γαλλικό εγχείρημα αναθεώρησης του μαρξισμού και ο δημοκρατικός στοχασμός». *Ηθική. Περιοδικό φιλοσοφίας*, (16-17), 2023, 185–195. <https://doi.org/10.12681/ethiki.33686> 8. «Ο Μάης του '68 για τη γνώση και το πανεπιστήμιο. Η κριτική διερώτηση του Henri Lefebvre», *Kaboom*, τεύχος 9, Μάιος, 2023, σελ. 54-69. 9. «Juridification and the crisis of the rule of law: Otto Kirchheimer's analysis.», *Eterologies. Journal of Social Theory and Research on Law*, issue 3, December 2023, pp. 65-75. Available at <http://eterologies.com/2023/12/31/juridification-andthe-crisis-of-the-rule-of-law/>

11.2. Βιογραφικά διδασκόντων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής

Γιαννούλης Γεώργιος

Βλ. https://www.law.uoa.gr/prosopiko/didaskontes_alfabitika/georgios_giannoylis/

Γκιόσος Ιωάννης

Βλ. https://www.phed.uoa.gr/el/anthropino_dynamiko/meli_dep/meli/gkiosos_ioannis/

Λαλιώτη Βαρβάρα

Βλ. https://www.pspa.uoa.gr/anthropino_dynamiko/didaktiko_kai_ereynitiko_prosopiko/tomeas_dioik_itikis_epistimis_kai_dimosioy_dikaioy/barbara_mperry_lalioti/

Λαλιώτη Βασιλική

Βλ. https://www.music.uoa.gr/anthropino_dynamiko/meli_dep/basiliki_lalioti/

Κούζας Γεώργιος

Βλ. https://www.phil.uoa.gr/fileadmin/depts/phil.uoa.gr/www/uploads/Byzantine_philology-Folklore/cv/KOYZAS-ISTOSELIDA_29.09.2021_1.pdf

Πατσαντάρας Νικόλαος

Βλ. https://www.phed.uoa.gr/anthropino_dynamiko/meli_dep/meli/patsantaras_nikolaos/

Πλατανάκης Χαρίλαος

Βλ. https://www.pspa.uoa.gr/anthropino_dynamiko/didaktiko_kai_ereynitiko_prosopiko/tomeas_politikis_epistimis/charilaos_platanakis/

Τζαννετάκη Αντωνία – Ιόλη

Βλ. https://www.law.uoa.gr/prosopiko/didaskontes_alfabitika/antonia_ioli_tzanetaki/

Τσίρμπας Ιωάννης

Βλ. https://www.pspa.uoa.gr/anthropino_dynamiko/didaktiko_kai_ereynitiko_prosopiko/tomeas_koinonikis_theorias_kai_koinoniologias/ioannis_tsirmpas/

Χρηστάκης Νικόλαος

Βλ. https://www.media.uoa.gr/anthropino_dynamiko/meli_dep/christakis_nikolas/

12. ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

12.1. Ακαδημαϊκή Ταυτότητα και ΠΑΣΟ

Από το Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ. λειτουργεί κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για την έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας που θα πρέπει να προμηθευτούν όλοι/όλες οι φοιτητές/τριες. Η ακαδημαϊκή ταυτότητα χρησιμοποιείται και σαν Δελτίο Φοιτητικού Εισιτηρίου (ΠΑΣΟ). Ισχύ φοιτητικού εισιτηρίου έχουν μόνον οι ταυτότητες των φοιτητών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου άλλου Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ. Η αίτηση απόκτησης της νέας ακαδημαϊκής ταυτότητας υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην διεύθυνση <http://academicid.minedu.gov.gr>

Για την υποβολή αίτησης οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να διαθέτουν λογαριασμό πρόσβασης (username και password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου (βλ.παρακάτω).

12.2. Πλατφόρμα "My-studies"

Ο δικτυακός αυτός τόπος <https://my-studies.uoa.gr> παρέχει υπηρεσίες σχετικές με φοιτητικά θέματα. Μέσα από τη σελίδα οι φοιτητές/τριες έχουν πρόσβαση:

α) Στο Πρόγραμμα Σπουδών

β) Στην βαθμολογία τους

γ) Υποβάλουν την δήλωση μαθημάτων τους για κάθε εξεταστική περίοδο εκτός της εξεταστικής Σεπτεμβρίου (επαναληπτική)

Πρόσβαση στην πλατφόρμα έχουν μόνο οι ενεργοί χρήστες των φοιτητικών δικτυακών υπηρεσιών του ΕΚΠΑ με χρήση των προσωπικών τους κωδικών πρόσβασης (username και password)

12.3. Λογαριασμός πρόσβασης (Username και Password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου

Για την απόκτηση προσωπικών κωδικών πρόσβασης (username και password) στις δικτυακές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου θα πρέπει να συμπληρωθεί φόρμα «Αίτηση Νέου Λογαριασμού» στην σελίδα: <http://webadm.uoa.gr> ακολουθώντας προσεκτικά τις οδηγίες.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι κωδικοί, που θα αποκτήσετε, θα σας είναι απαραίτητοι καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών σας και δεν πρέπει να ξεχαστούν. Φροντίστε για την ασφαλή φύλαξη ή απομνημόνευσή τους.

12.4. «η-Τάξη»: Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης

Η πλατφόρμα «e-class ΕΚΠΑ» αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων. Στηρίζεται σε λογισμικό ανοικτού κώδικα και υποστηρίζει την υπηρεσία Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με την χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (webbrowser) χωρίς να απαιτούνται εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις.

12.5. «Εύδοξος»: Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων

Πρόκειται για την ηλεκτρονική υπηρεσία: <http://eudoxus.gr> άμεσης και ολοκληρωμένης παροχής των συγγραμμάτων στους/στις φοιτητές/τριες των Πανεπιστημίων και της επικράτειας. Η διαδικασία είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και προσφέρει:

- α) Πλήρη ενημέρωση στους φοιτητές για τα παρεχόμενα συγγράμματα σε κάθε μάθημα
- β) Δυνατότητα άμεσης παραλαβής των συγγραμμάτων και
- γ) Αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την ταχεία αποζημίωση των εκδοτών και για την αποτροπή της καταχρηστικής εκμετάλλευσης των δημόσιων πόρων.

Πρόσβαση και σε αυτή την υπηρεσία έχουν μόνο οι ενεργοί χρήστες των φοιτητικών δικτυακών υπηρεσιών του Ε.Κ.Π.Α.

12.6. Ιδρυματικό Αποθετήριο ΕΚΠΑ «Πέργαμος»

Η «Πέργαμος», αποτελεί την Ενιαία Πλατφόρμα Ιδρυματικού Αποθετηρίου / Ψηφιακής Βιβλιοθήκης (ΕΠΙΑΨΒ) του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), βλ. σχετικά: <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/index.html>.

Το υλικό το οποίο περιλαμβάνεται ή μπορεί να ενταχθεί στην Πέργαμο είναι:

- Ψηφιακές συλλογές εκπαιδευτικής και πολιτιστικής αξίας για την ακαδημαϊκή κοινότητα
- Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες, Διδακτορικές Διατριβές
- Σπάνιο ψηφιοποιημένο υλικό το οποίο ανήκει στη [Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης](#) (ΒΚΠ) ή σε άλλες οργανωτικές μονάδες του ΕΚΠΑ (π.χ. αποδελτιωμένες παλαιές περιοδικές εκδόσεις, βιβλία, άρθρα τιμητικών τόμων, πρακτικά συνεδρίων του ΕΚΠΑ)
- Αρχεία και ιδιωτικές αρχειακές συλλογές
- Εκπαιδευτικό υλικό για Φοιτητές με Αναπηρίες (ΦμεΑ)
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις και άλλο ερευνητικό υλικό

Η Πέργαμος περιλαμβάνει ένα μεγάλο σύνολο ετερογενών ψηφιακών συλλογών πολιτιστικής αξίας, οι οποίες ανήκουν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), καθώς και μέρος της ερευνητικής και εκπαιδευτικής παραγωγής της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΕΚΠΑ, συλλογή η οποία συνεχώς εμπλουτίζεται. Πιο συγκεκριμένα, η Πέργαμος αριθμεί **20 συλλογές** ποικίλου περιεχομένου, οι οποίες καλύπτουν σχεδόν όλο το θεματικό εύρος των Σχολών του ΕΚΠΑ, ενώ το σύνολο των ψηφιακών τεκμηρίων αγγίζει περίπου το 1.000.000 ψηφιακά αντικείμενα.

12.7. Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΦΜΕΑ)

Αποστολή της [Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία](#) (ΦμεΑ) είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών/τριών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Η Μονάδα Προσβασιμότητας υποστηρίζει επίσης φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες ή σοβαρές ασθένειες. Τα κύρια μέσα που επιστρατεύονται για τους σκοπούς της είναι οι Προσαρμογές στο Περιβάλλον, οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής και οι Υπηρεσίες Πρόσβασης. Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ όπως: η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Το Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας περιλαμβάνει: α) Αξιολόγηση Ικανοτήτων ΦμεΑ με επιστημονική μεθοδολογία με σκοπό να προτείνει εξειδικευμένη λύση προηγμένων **Υποστηρικτικών Τεχνολογιών (ΥΤ)**. Επίσης παρέχει βοήθεια στην προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού ΥΤ πληροφορικής καθώς και τεχνική υποστήριξη, β) Υπηρεσία Εθελοντικής Υποστήριξης για τον συντονισμό της συστηματικής, διακριτικής και ασφαλούς εξυπηρέτησης των ΦμεΑ από καταρτισμένους εθελοντές συμφοιτητές τους σε θέματα που αφορούν τις σπουδές τους, γ) Υπηρεσία τηλεδιερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα και δ) Υπηρεσία Παραγωγής προσβάσιμων συγγραμμάτων σε διαφορετικούς μορφότυπους.

Η Υπηρεσία Μεταφοράς ασχολείται με την καθημερινή μετακίνηση των ΦμεΑ από το σπίτι τους προς τους χώρους φοίτησης και αντίστροφα. Διαθέτει ειδικά διαμορφωμένα οχήματα για την μετακίνηση φοιτητών που χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο. Η υπηρεσία λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες από 07:00 έως 22:00.

Περισσότερες Πληροφορίες & Επικοινωνία: Ιστοσελίδα: <https://access.uoa.gr>

Τηλέφωνο: 2107275687, 2107275183

E-mail: access@uoa.gr

12.8. Συνήγορος του Φοιτητή

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει συσταθεί και λειτουργεί ο θεσμός με την ονομασία "Συνήγορος του Φοιτητή" με τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- εξέταση αιτημάτων φοιτητών για προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τις ακαδημαϊκές και διοικητικές υπηρεσίες και αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα αυτά,
- διευκόλυνση των επαφών του φοιτητή με τα όργανα και τις υπηρεσίες διοίκησης.
- εξέταση αναφορών-καταγγελιών των φοιτητών για παραβίαση διατάξεων και κανόνων της πανεπιστημιακής νομοθεσίας και δεοντολογίας και
- ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Επικοινωνία

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Κτίριο Πανεπιστημιακής Λέσχης (Ιπποκράτους 15 - 1^{ος} όροφος) - ανοιχτά κάθε Τετάρτη, ώρα 14:00 - 15:30 μ.μ.

Τηλέφωνο: 210 368 8274

<http://www.sinigorosfititi.uoa.gr/>

e-mail: sinigorosfititi@uoa.gr

12.9. Βιβλιοθήκες άλλων φορέων

- Ακαδημίας Αθηνών (Μέγαρο Ακαδημίας Αθηνών, Πανεπιστημίου 28) τηλ. 210-3643067, 210-3600207 & 210-3600209
- Αναγνωστηρίων Πανεπιστημιακής Λέσχης (Ιπποκράτους 15 - 2ος όροφος) τηλ. 210-3688246-7
- Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (Πλατεία Ελευθερίας 1, Αθήνα) τηλ. 21 0322 3062
- Βουλής των Ελλήνων (Κεντρικό κτήριο Βουλής, Βασ. Σοφίας 2) τηλ. 210-3707227, 210-3707404 & 210-3707225
- Βρετανικού Συμβουλίου (Πλ. Φιλικής Εταιρείας 17 - Κολωνάκι) τηλ. 210-3692324
- Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (Μεσογείων 14-18) τηλ. 210-7710770
- Γεννάδειος (Σουηδίας 61) τηλ. 210-7210536
- Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδας Λεωφ. Συγγρου 364, Καλλιθέα
- Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (Πειραιώς 46 & Επονιτών) τηλ. 210-4852313-5 & 210-4852347-9
- Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Πειραιώς 211) τηλ. 210-3496299-300

- Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών) (Βασ. Κωνσταντίνου 48) τηλ. 210-7273710
- Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22) τηλ. 210-3680044 & 46
- Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα) (Βασ. Σοφίας 2) τηλ. 210-7272100
- Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη Βιβλιοθήκη (2ας Μεραρχίας 36, Πειραιάς) τηλ. 210-4523937
- Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) (Αμερικής 11) τηλ. 210-3628911
- Μπενάκειος (υπάγεται στη Βιβλιοθήκη της Βουλής) (Ανθίμου Γαζή 2) προσωρινά στεγάζεται στην Λένορμαν 218, τηλ. 210-5102603-4 Οκταβίου Μερλιέ (Γαλλικού Ινστιτούτου) (Σίνα 31) τηλ. 210-3398650
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς Βιβλιοθήκη (Σαλαμίνος 72-74, Καλλιθέα), τηλ. 210 3739651-2 & 210 3739552
- Τραπέζης της Ελλάδος (Πανεπιστημίου 21) τηλ. 210-3202446, 210-3202522 & 210-3203216